ecommbx

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 3 Ιουλίου 2024 • Ετος 10ο • Αρ. φύλλου 501* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

ecommbx

Η δύσκολη μάχη της Ε.Ε. για παραγωγή σπάνιων γαιών Σελ. 10

ΚΟΜΙΣΙΟΝ
Μπαράζ συμφωνιών για εισαγωγή πρώτων υλών

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ
Στον αέρα τα σχέδια της Ευρώπης για νέα ορυχεία

ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ
Καθυστερήσεις λόγω έλλειψης υποδομών και χρηματοδοτήσεων

Η ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ
Μεγάλο κοίτασμα εντοπίστηκε στη Νορβηγία

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Στα χαρακώματα για νέο φόρο οι τράπεζες

Εκφράζουν την έντονη αντίθεσή τους στην προώθηση τέτοιου νόμου και προβάλλουν πληθώρα επιχειρημάτων

Με το σπαθί στο χέρι είναι οι κυπριακές τράπεζες, οι οποίες αντιδρούν έντονα στην επιβολή πρόσθετης φορολογίας. Την πρόταση νόμου για έξτρα φόρο κατέθεσε το ΑΚΕΛ και προνοεί τη δημιουργία Ταμείου Αλληλεγγύης και Στήριξης Δανειοληπτών, το οποίο θα λαμβάνει χρήματα και από την φορολόγηση των απροσδόκητων κερδών των τραπεζών, που προέκυψαν κυρίως από την αύξηση των επιτοκίων. Οι τράπεζες έχουν ετοιμάσει ένα «τείχος» επιχειρημάτων για την αντίθεσή τους να επιβληθεί τέτοιος φόρος, με το μεγαλύτερο επιχείρημά τους να είναι ότι στην Κύπρο η φορολόγηση των τραπεζών είναι ήδη μεγαλύτερη από άλλων κρατών-μελών, εδώ και 14 χρόνια. Μερικές από τις πτυχές του «δεκαλόγου» των τραπεζών ακούστηκαν τη Δευτέρα στην Επιτροπή Οικονομικών που συζητήθηκε το θέμα σε ειδική συνεδρία και από το υπουργείο Οικονομικών και από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, από βουλευτές και από άλλους φορείς της οικονομίας. Με στοιχεία που έφεραν στη Βουλή, τα τελευταία επτά χρόνια (2017-2023) οι τράπεζες κατέβαλαν συνολικά φόρο εισοδήματος, ειδικό φόρο και ΦΠΑ πέραν των 854 εκατ. ευρώ. **Σελ. 3**

Αισιοδοξία για αύξηση των αφίξεων και τον χειμώνα

Αισιοδοξία επικρατεί για τη φετινή καλοκαιρινή τουριστική περίοδο. Αισιοδοξία όμως επικρατεί και για τη χειμερινή. Σύμφωνα με έρευνα που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Hermes Airports, για τη φετινή χρονιά αναμένονται περίπου 11,9 εκατ. επιβάτες, σε σύγκριση με 11,6 εκατ. το 2023. Από τα στοιχεία της Hermes προκύπτει ότι οι χειμερινοί ταξιδιώτες αυξάνονται σταδιακά, καθώς αποτελούν πλέον το 24%, ξεπερνώντας το 20% στα προηγούμενα χρόνια. **Σελ. 4**

Εξι ανοιχτά κεφάλαια για την Οικονομία

Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας

Εξι κεφάλαια που παραμένουν ανοιχτά, αλλά που θα λειτουργήσουν ως καταλύτης για την κυπριακή οικονομία και που θα την αναβαθμίσουν, ανέδειξε το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου. Αυτά είναι η γεωργία, η πράσινη μετάβαση, οι συγχωνεύσεις επιχειρήσεων, το συνταξιοδοτικό, η υπογεννητικότητα και η προσιτή στέγη. **Σελ. 5**

Τον Αύγουστο το νέο Jumbo στη Λευκωσία

Προχωρούν οι εργασίες

Μέσα στον Αύγουστο αναμένεται να ολοκληρωθούν οι εργασίες για λειτουργία του νέου καταστήματος Jumbo στη Λευκωσία. Θα στεγάζεται στα πρώην κεντρικά γραφεία του ομίλου Στεφανίδη στον Στρόβολο. **Σελ. 7**

ΓΟΥΙΑΝΑ

Το πετρέλαιο σήμανε τον επαναπατρισμό

Μετά την ιλιγγιώδη ανάπτυξη που έχει σημειώσει τα τελευταία χρόνια χάρη στο πετρέλαιό της, η Γουιάνα γνωρίζει τώρα και έναν μαζικό επαναπατρισμό όσων εγκατέλειψαν παλαιότερα τη χώρα αναζητώντας καλύτερη ζωή στο εξωτερικό. Πρόκειται για το περίπου 40% του πληθυσμού τής χώρας, που ανέρχεται μόλις σε 780.000 άτομα. **Σελ. 9**

ΜΑΓΝΗΤΗΣ ΤΑ ΟΜΟΛΟΓΑ ΤΗΣ

Κεφάλαια 25 δισ. δολ. θα προσελκύσει η Ινδία

Θεαματική αύξηση των εισροών ξένου κεφαλαίου αναμένει η Ινδία και συγκεκριμένα στα κρατικά ομόλογά της, καθώς η JPMorgan Chase τα έχει εντάξει στον δείκτη της που παρακολουθεί τις αναδυόμενες αγορές. Η JPMorgan Chase προβλέπει πως οι τίτλοι της Ινδίας θα προσελκύσουν κεφάλαια ύψους 20 έως 25 δισ. δολ. στους επόμενους 10 μήνες. **Σελ. 9**

ΠΕΦΤΕΙ ΚΑΙ Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ

Δυσκολεύει η εξόρυξη και παραγωγή χρυσού

Η βιομηχανία ορυχείων χρυσού δυσκολεύεται να διατηρήσει έναν αξιόλογο ρυθμό αύξησης της παραγωγής της, καθώς γίνεται όλο και πιο δύσκολος ο εντοπισμός κοιτασμάτων του μετάλλου όπως και η έγκριση και η χρηματοδότηση των εξορύξεων. Παράλληλα έχει ανακοπεί η συνεχής άνοδος των τιμών που εκτοξεύθηκε σε ιστορικά ρεκόρ. **Σελ. 13**

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Προσφορές έως 50% από αλυσίδες λιανικής

Ράλι προσφορών έχουν ξεκινήσει οι αλυσίδες λιανικής στην Ελλάδα, σε μια προσπάθεια να «ζεστάνουν» την αγορά ενόψει των θερινών εκπτώσεων, που ξεκινούν τη Δευτέρα 8 Ιουλίου. Οι προσφορές, στα φυσικά καταστήματα και μέσω των ηλεκτρονικών καναλιών πώλησης, φτάνουν στο 50%, κάτι που προϊδεάζει για «γενναίες» εκπτώσεις στη συνέχεια. **Σελ. 14**

«ΣΥΝΩΣΤΙΣΜΟΣ» ΠΛΟΙΩΝ

Οξύ «έμφραγμα» στην Ερυθρά Θάλασσα

Στα χειρότερα επίπεδα από την πανδημία βρίσκεται ακόμα το «έμφραγμα» στα λιμάνια Ασίας και Ευρώπης και στις μεταφορές μέσω ωκεανών, καθώς οι επιθέσεις των Χούθι στην Ερυθρά Θάλασσα και η εξαναγκαστική αλλαγή δρομολογίου των πλοίων συνεχίζονται. Ο «συνωστισμός» των πλοίων βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 18 μηνών. **Σελ. 12**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Σελ. 6

- **Σε αχαρτογράφητα νερά η Ε.Ε.** Πώς επηρεάζεται η Λευκωσία από τις εξελίξεις στη Γαλλία.
- **Στην αναμονή για κινητικότητα** Οι δυσκολίες στις προσπάθειες για άρση του αδιεξόδου στο Κυπριακό.

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Επενδυτικό κενό και διοικητική ανεπάρκεια

Για την περίοδο 2025-2031, η ευρωπαϊκή οικονομία εμφανίζει επενδυτικό κενό ύψους 5,4 τρισ. ευρώ. Τόσα είναι που υπολείπονται για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, ενώ σε αυτά που ξέραμε προστίθενται και τα απαιτούμενα κονδύλια για τη ευρωπαϊκή άμυνα και ασφάλεια. Το επενδυτικό κενό προβλέπεται πως θα καλυφθεί από τις εθνικές κυβερνήσεις και τον ιδιωτικό τομέα. Ο ιδιωτικός τομέας εκτιμάται πως θα αναλάβει το μεγαλύτερο μερίδιο για κάλυψη των επενδυτικών αναγκών, αφήνοντας το υπόλοιπο ποσό, που υπολογίζεται στο 1,3 τρισ. ευρώ, στις κυβερνήσεις.

Μέχρι σήμερα ο δημόσιος τομέας, δηλαδή οι κυβερνήσεις, έχουν εξασφαλισμένα από κοινοτικά κονδύλια το ποσό των 400 δισ. ευρώ και βρίσκονται σε αναζήτηση ενός ποσού γύρω στα 900 δισ. ευρώ. Η πρόκληση είναι μεγάλη, και συνδυαζόμενη με την αβεβαιότητα στις παγκόσμιες αγορές, το χρηματοδοτικό κενό μπορεί να φτάσει ετησίως μέχρι και το 1% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ για τα επόμενα εφτά χρόνια. Για τις χώρες με ψηλό δανεισμό και αυξημένα ελλείμματα, η πρόκληση θα είναι σαφώς μεγαλύτερη σε σχέση με άλλες χώρες λόγω δομικών αδυναμιών στην οικονομία τους. Έχει υπολογιστεί πως το δημόσιο χρέος ορισμένων χώρων φτάνει στο 160% του ΑΕΠ -η περίπτωση της Ελλάδας- ενώ σε επίπεδο πρωτογενούς ελλείμματος η χειρότερη επίδοση συναντάται στην Ιταλία με το σχεδόν 5% του ΑΕΠ. Η Κύπρος, μια χώρα με πολύ υγιή πρωτογενή πλεονάσματα, καλείται να μειώσει τον δανεισμό της σε επίπεδα κάτω του 60% από 80% που είναι σήμερα, για να μπορέσει να συμπεριληφθεί στις χώρες υψηλών οικονομικών επιδόσεων όπως είναι το Λουξεμβούργο και η Λιθουανία.

Για να οριοθετήσει τις εθνικές οικονομίες, η Ε.Ε. αποφάσισε τον Απρίλιο να εφαρμόσει νέο πλαίσιο δημοσιονομικής πολιτικής. Με βάση τη νέα συμφωνία δίνεται επταετής περίοδος προσαρμογής στα επίπεδα χρέους, γεγονός που θα επιτρέψει να προχωρήσουν οι αναγκαίες επενδύσεις. Φυσικά την κατάσταση θα επιτηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία εφόσον δεν ικανοποιηθεί από τις εξελίξεις θα δύναται να απαιτήσει μεγαλύτερη αποφασιστικότατα στην δημοσιονομική προσαρμογή. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Βρυξελλών, η 7ετής περίοδος προσαρμογής που δόθηκε προσφέρει δημοσιονομικό χώρο για επενδύσεις ύψους 700 δισ. ευρώ κατά την υπό εξέταση περίοδο.

Επιπρόσθετα, η επενδυτική δραστηριότητα των επόμενων χρόνων αναμένεται να ενισχυθεί και από την ελκυστική πρόνοια του νέου δημοσιονομικού πλαισίου που επιτρέπει πρωτογενή ελλείματα έως και 1,5% του ΑΕΠ. Ακόμη και με την απελευθέρωση του δημοσιονομικού χώρου, οι μαζικές επενδύσεις που απαιτούνται θα σκοντάψουν στην απουσία διοικητικής επάρκειας από μέρους των εθνικών κρατικών μηχανών.

Η εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας και θα φέρει αποτελέσματα μόνο εάν η Ε.Ε. αναλάβει κεντρικό συντονιστικό ρόλο. Γενικά, ο ρόλος των Βρυξελλών είναι καίριος, έχοντας την ευθύνη να συντονίσει τις εθνικές κυβερνήσεις με τις ιδιωτικές πρωτοβουλίες και να φέρει αποτελέσματα σε ένα έργο-μαμούθ. Η πολύ σημαντική εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα δεν θα μπορέσει να πάρει σάρκα και οστά χωρίς ισχυρές εθνικές κεφαλαιαγορές που θα εφαρμόζουν προγράμματα σύγκλισης με στόχο την ενοποίηση το συντομότερο δυνατόν. Και ενώ πολλές δράσεις προγραμματίζονται για το μέλλον, αυτό που σήμερα «τρέχει» είναι το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η ορθή αξιοποίηση του οποίου υποτίθεται θα έθετε τα θεμέλια για μια επιτυχημένη συνέχεια. Στην Κύπρο, τα δεδομένα -όπως διαμορφώνονται- δεν αφήνουν περιθώρια αισιοδοξίας για το κατά πόσο η χώρα μας θα μπορέσει να ανταποκριθεί με επάρκεια στα τόσα παραδοτέα που θα απαιτηθούν.

5 291296 000378

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback**!

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK | μπλε

ΣΚΟΛΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Τι μάθαμε τελικά από τον Derrida;

Παρακολούθησα την παράσταση «Το μόνο πράγμα που χρειάζεται να ξέρετε για τον Derrida» στη λίμνη της Σιας, σε σκηνοθεσία Πάρη Ερωτοκρίτου, σε κείμενο του Γιώργου Τριλλίδη. Ο Πάρις Ερωτοκρίτου κατάφερε να δώσει ζωή στο απόκοσμο τοπίο της λίμνης της Σιας, δημιουργώντας μία τεράστια εικαστική και ηχητική εγκατάσταση πέριξ της λίμνης, μία εγκατάσταση που ήταν υποβλητική. Οι φωτισμοί του Χρίστου Χαραλάμπους και η εικαστική παρέμβαση, σε όλο το τοπίο, της Έλενας Κοτασβίλη εμπλούτιζαν το εγχείρημα του Ερωτοκρίτου, το οποίο χωρίς αμφιβολία είναι μεγαλεπήβολο και αρκούντως απαιτητικό.

Ωστόσο, θεωρώ πως δεν επιτελέστηκε θεατρική πράξη τέτοια που να αναδεικνύει τις αρετές του πυκνού και δύσβατου κειμένου του Τριλλίδη. Δεν ξέρω αν η εμπειρία του «Το μόνο πράγμα που χρειάζεται να ξέρετε για τον Derrida» στη λίμνη της Σιας εντάσσεται στο immersive theatre (εμβυθιστικό ή καθηλωτικό θέατρο), αλλά αισθάνομαι πως τα τόσα πολλά που συνέβαιναν στον αχανή χώρο της λίμνης, με τη χρήση και των τεχνικών του «live cinema», αλλά και των κινηματογραφημένων σκηνών, με τα οποία ο Ερωτοκρίτου εδώ και καιρό πειραματίζεται, δεν βοηθούσαν το κοινό να έρθει κοντά στον πυρήνα του κειμένου, ενώ και οι υποκριτικές δεξιότητες των ηθοποιών έπεφταν στο τεράστιο κενό μεταξύ θεατών και «σκηνής» και δημιουργούσαν μία τεράστια απόσταση από τον πυρήνα της δράσης και του ίδιου του κειμένου του Τριλλίδη. Η απόσταση προφανώς εντασσόταν στην εικαστική εμπειρία που ο σκηνοθέτης ήθελε να δώσει στη δουλειά του, τοποθετώντας μας σε απόσταση, σε ένα επίμηκες τραπέζι, ωσάν να συμμετείχαμε σε έναν αντίστροφο Μυστικό Δείπνο, και σαν μάρτυρες ενός προαναγγελθέντος θανάτου. Το τραπέζι ήταν στολισμένο με νεκρικά λουλούδια, και με σταυρόσχημα ειδώλια, υποθέτω συμβολίζοντας τον τέλος και την αρχή, τον θάνατο και τη γέννηση, τον αέναο κύκλο του Ανθρώπου.

Θεωρώ πως ο Πάρης Ερωτοκρίτου, στην προσπάθειά του να τιθασεύσει τον χώρο, άφησε το κείμενο πίσω.

Ο Πάρης Ερωτοκρίτου είχε να διαχειριστεί δύο πράγματα, έναν αχανή και απαιτητικό χώρο, και ένα δύσκολο κείμενο. Θεωρώ πως στην προσπάθειά του να τιθασεύσει τον χώρο, άφησε το κείμενο πίσω –με εξαίρεση την τελευταία σκηνή του μονολόγου του φωτογράφου, με αποτέλεσμα να μην είναι εύκολη η σύνδεση αυτού που επιτελείται ποικιλοτρόπως εικαστικά με αυτό που λέγεται, σε μία από τα πολλές σκηνές της λίμνης της Σιας.

Σίγουρα η παράσταση «Το μόνο πράγμα που χρειάζεται να ξέρετε για τον Deridda» στη λίμνη της Σιας δεν είναι μία παράσταση για τον καθένα, αλλά νομίζω πως θα μπορούσε να είναι, λόγω της θεματικής της, και φυσικά λόγω της συμμετοχής των αφανών ανθρώπων της κοινωνίας μας, που είναι οι «κοπέλες», εκείνες που είναι απρόσωπες και πάντα στο πόδι για τις μάνταμ τους και τους σερ τους. Κρίνω, λοιπόν, πως ο Ερωτοκρίτου ενώ κατέκτησε τον χώρο και μαζί με τους συνεργάτες του σκηνοθέτησε τον χώρο, δεν τα κατάφερε στο να μετουσιώσει σε θεατρική πράξη το κείμενο του Τριλλίδη, το οποίο χρήζει ιδιαίτερης διαχείρισης, πόσω μάλλον όταν αυτό θέλει να παραδίδεται ιδίαις χερσίν.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Οι «Φιάκηδες» παραμένουν πάντα οι ίδιοι

«Οι επεμβάσεις έγιναν με πολύ σεβασμό στον συγγραφέα και στην εποχή. Έγιναν για να τονίσουμε τις ομοιότητες, να υπενθυμίσουμε στον θεατή ότι ο κόσμος, όσο εμείς τον δεχόμαστε έτσι και στηρίζουμε Φιάκηδες, δεν αλλάζει» λέει η σκηνοθέτρια Αλεξία Παπαλαζάρου.

«Πιστεύω ότι τέτοια έργα έχουν αξία και λόγο ύπαρξης, αν γίνεται σωστή σκηνοθετική προσέγγιση και μεταφορά στο σήμερα. Προσωπικά δεν με αφορά μια μουσειακή αναπαράσταση της εποχής εκείνης. Με αφορά πώς αυτή η ιστορία μιλάει στον σημερινό θεατή» λέει για την καλοκαιρινή παράσταση της ΕΘΑΛ «Ο Φιάκας» την οποία σκηνοθετεί. Η κα Παπαλαζάρου αναφέρει πως η δουλειά του σκηνοθέτη είναι να παίρνει ένα κείμενο που τον αφορά και να το μεταφέρει στη σκηνή, βρίσκοντας τρόπους, αυτό το κείμενο να επικοινωνήσει με τον θεατή. «Για να πετύχει αυτό στον "Φιάκα", κρατώντας την ιστορία του Μισιτζή» προσθέτει, «έγιναν παρεμβάσεις τέτοιες που να τονίσουμε τις ομοιότητες των εποχών, των ανθρώπων και τον καταστάσεων γύρω από τους ήρωες».

–Γιατί «Φιάκας» και πώς είδες σκηνοθετικά την εποχή του έργου 150 και πλέον χρόνια μετά;

–Ο Φιάκας ήταν μια πρόταση που μου έγινε από τον Αχιλλέα Γραμματικόπουλο και ευχαριστώ την ΕΘΑΛ για την πρόταση. Ήταν ένα είδος θεάτρου που δεν είχα ασχοληθεί ποτέ μου, μια εποχή όμως που ήθελα να ψάξω και μια καινούργια πρόκληση να ασχοληθώ με αυτό το είδος. Μελετώντας λοιπόν το κείμενο είδα γνώριμους χαρακτήρες, γνώριμες καταστάσεις. Με αφορούσε και εμένα και τον θεατή ο κόσμος του Φιάκα. Αν και η ιστορία του Μισιτζή «παλιακή» χωρούσε και στη σημερινή εποχή. Τότε υπήρχαν απατεώνες, ψεύτες, λαμόγια … Φιάκηδες. Σήμερα δεν υπάρχουν; Με μια διασκευή που βοηθά στην κατανόηση του κειμένου και διατηρώντας τη γλώσσα του Μισιτζή γίνεται μια σύνδεση του χθες και του σήμερα και σατιρίζει τις υπερβολές της κοινωνίας της τότε εποχής με σαφείς αναφορές στο σήμερα. As μην ξεχνάμε επίσης ότι είναι ένα έργο καλοκαιρινό, άρα οι επεμβάσεις και στον λόγο και στη μουσική και στίχους που γράφτηκαν για την παράσταση και στα κοστούμια και σκηνικά κουβαλούν την αλήθεια και των δύο εποχών με χιούμορ και ζωντάνια, μεταφέροντας το έργο στο σήμερα. Ένα πανηγύρι με ήχους… πρόσωπα της γειτονιάς και της αγοράς, ένας κόσμος πολύγλωσσος…

–Πώς διατηρεί άραγε ένα τέτοιο έργο αλλοτινών εποχών τη φρεσκάδα του; Χρειάστηκαν εκτενείς παρεμβάσεις;

–Η δουλειά του σκηνοθέτη είναι να παίρνει ένα κείμενο που τον αφορά και να το μεταφέρει στη σκηνή, βρίσκοντας τρόπους, αυτό το κείμενο να επικοινωνήσει με τον θεατή. Για να πετύχει αυτό στον «Φιάκα», κρατώντας την ιστορία του Μισιτζή, έγιναν παρεμβάσεις τέτοιες που να τονίσουμε τις ομοιότητες των εποχών, των ανθρώπων και τον καταστάσεων γύρω από τους ήρωες. Οι επεμβάσεις έγιναν με πολύ σεβασμό στον συγγραφέα και στην εποχή. Έγιναν για να τονίσουμε τις ομοιότητες, να υπενθυμίσουμε στον θεατή ότι ο κόσμος, όσο εμείς τον δεχόμαστε έτσι και στηρίζουμε Φιάκηδες, δεν αλλάζει. Αλλάζει το κοστούμι, αλλάζει η γλώσσα αλλά οι Φιάκηδες είναι οι ίδιοι.

«Προσωπικά δεν με αφορά μια μουσειακή αναπαράσταση της εποχής εκείνης. Με αφορά πώς αυτή η ιστορία μιλάει στον σημερινό θεατή».

–Ποια είναι η σημερινή αξία τέτοιων έργων, τα οποία ίσως να υπολείπονται σε αίγλη ή και κλασικότητα;

–Πιστεύω ότι τέτοια έργα έχουν αξία και λόγο ύπαρξης, αν γίνεται σωστή σκηνοθετική προσέγγιση και μεταφορά στο σήμερα. Προσωπικά δεν με αφορά μια μουσειακή αναπαράσταση της εποχής εκείνης. Με αφορά πώς αυτή η ιστορία μιλάει στον σημερινό θεατή. Κρατώντας στοιχεία της εποχής και μεταφέροντάς τα στο σήμερα διατηρείς και την αίγλη και την κλασικότητα ενός κειμένου που έχει κάτι να πει. Βάζεις τον θεατή σ' ένα κόσμο μιας άλλης εποχής, αλλά βγαίνοντας από την αίθουσα, του αφήνεις ένα προβληματισμό «τελικά η ουσία της ζωής δεν αλλάζει. Η ζωή παραμένει η ίδια με καινούργιο περιτύλιγμα. Τι κάνω;». Πιστεύω και εύχομαι ότι μαζί με την υπέροχη ομάδα ηθοποιών και συντελεστών, αυτό το πετύχαμε!

–Στον κόσμο του Μισιτζή συναντώνται, θα μπορούσαμε να πούμε δύο κόσμοι, αυτός του Φιάκα και εκείνος της Ευανθίας… Τελικά είναι «άτιμον το ευφυώς απατάν»;

–Και οι δύο αυτοί κόσμοι δεν διαφέρουν και πολύ. Η συμπεριφορά και ο τρόπος διεκδίκησης διαφέρει. Η Ευανθία πλούσια, ο Φιάκας φτωχός και των δύο η μοναδική τους έγνοια είναι να πλουτίσουν, να κερδίσουν τίτλους, δόξα, να υποκλίνεται ο κόσμος στα πόδια τους, να τους χειροκροτεί, να ξεχωρίζουν με την ευφυΐα τους. Γιατί το «άτιμον το ευφυώς απατάν» τότε και σήμερα είναι ένα παιχνίδι, είναι η φιλοσοφία πολλών, είναι η σωστή μέθοδος ανάδειξης, όχι των έξυπνων, αλλά των απατεώνων. Και όταν αυτοί οι δύο κόσμοι συγκρούονται, την πληρώνει ο λαός. Και όπως λέει και το υπέροχο τραγούδι της παράστασης σε μουσική και στίχους του Γιώργου Καλογήρου «Και το χρήμα αγαπάνε και τη δόξα δεν μισούν κι όλο θέλουν οι χορτάτοι πιο χορτάτοι να γενούν» και είναι και ο άλλος κόσμος μα του τίμιου κακομοίρη ειν' η φτώχεια φυλακή».

Πληροφορίες: Καλοκαιρινή παραγωγή ΕΘΑΛ 2024, «Ο Φιάκας» του Δημοσθένη Μισιτζή, σε σκηνοθεσία Αλεξίας Παπαλαζάρου. Επικοινωνία, τηλέφωνο 25877827, ethallimassol@cytanet.com.cy

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Μια άλλη πατρίδα

Ανεβαίνει το θεατρικό έργο του Julian Mitchell «Μια άλλη πατρίδα», σε μετάφραση και σκηνοθεσία του Ανδρέα Αραούζου, με δέκα Κύπριους ηθοποιούς που θα αποδώσουν σε θεατρικό αναλόγιο το σύστημα και την παρέα των αγοριών σε κάποιο αγγλικό ιδιωτικό σχολείο και οικοτροφείο της δεκαετίας του 1930. Η «σκηνή» θα είναι η βεράντα μιας τάξη της Αγγλικής Σχολής Λευκωσίας και οι θεατές θα παρακολουθήσουν το αναλόγιο σε μια δροσερή αυλή το βράδυ, ξεκινώντας με τη δύση του ήλιου μαζί με ένα ποτήρι λευκό κρασί Sacchetto Pinot Grigio ή ένα ποτήρι San Pellegrino. Το έργο «Μια άλλη πατρίδα» σκιαγραφεί τη λειτουργία του συστήματος και της διάκρισης, της καταπίεσης και του θεαθήναι… έννοιες που μάλλον άλλαξαν πολύ λίγο από το 1930. Παίζουν: Πάνος Μακρής, Μιχάλης Καζάκας, Αντρέας Κουτσόφτας, Εύρος Βασιλείου, Αντρέας Δανιήλ, Χάρης Αττώνης, Γιώργος Ευαγόρου, Νίκος Κοσώνας, Ανδρέας Αραούζος και ο μικρός Στέφανος Λάππας. Μουσική από τον Δημήτρη Ζαχαρίου και φωτισμοί του Νίκου Μυλωνά. Παραστάσεις: 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 Ιουλίου στις 8:00 μ.μ. Αγγλική Σχολή Λευκωσίας (Lloyds Building. Πληροφορίες/εισιτήρια: ticketmaster.cy / 7777 7040 / ACS Courier

Ανεβαίνει σε θεατρικό αναλόγιο το θεατρικό έργο του Julian Mitchell «Μια άλλη πατρίδα», σε μετάφραση και σκηνοθεσία του Ανδρέα Αραούζου, με δέκα Κύπριους ηθοποιούς.

Μπαλέτο από την ΕΛΣ

Η Λευκωσία φιλοξενεί την Ανώτερη Επαγγελματική Σχολή Χορού της Εθνικής Λυρικής Σκηνής της Ελλάδας, η οποία με την ευκαιρία των 20 χρόνων λειτουργίας της η Σχολή, παρουσιάζει σε καλλιτεχνική επιμέλεια του διευθυντή της, Γιώργου Μάτσκαρη, την επετειακή παράσταση «Progression». Για την επετειακή παράσταση της Σχολής Χορού της ΕΛΣ, ο χορογράφος Ράσσελ Μάλιφαντ δημιουργεί μια νέα χορογραφία με τίτλο «Verge». Πρόκειται για την πρώτη του ανάθεση και συνεργασία με την ΕΛΣ. Οι σπουδαστές της Σχολής θα παρουσιάσουν επίσης, τη σπουδή στην τεχνική της σπουδαίας Μάρθας Γκράχαμ «Exceedance», σε χορογραφία της Κύπριας καθηγήτριας της Σχολής, Όλιας Τορναρίτου και σε πρωτότυπη μουσική σύνθεση, ενορχήστρωση, ερμηνεία Γιώργου Κοντοβά. Επιπλέον, θα παρουσιαστούν αποσπάσματα από το εμβληματικό έργο «Ζιζέλ», σε χορογραφία του σολίστ του Μπαλέτου της ΕΛΣ και καθηγητή της Σχολής Χορού Φώτη Διαμαντόπουλου, βασισμένη στη χορογραφία των Ζαν Κοραλλί, Ζυλ Περρό και Μαριύς Πετιπά και σε μουσική του Αντόλφ Αντάμ. Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας, 10 και 11 Ιουλίου, στις 8:30 μ.μ. Είσοδος ελεύθερη, με δελτία εισόδου από την ιστοσελίδα www.soldoutticketbox.com.

Ο Φιάκας

Η Εταιρεία Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού ξεκινά την καλοκαιρινή της περιοδεία και παρουσιάζει «κωμωδία αστειοτάτη, γραφείσα εν Κωνσταντινουπόλει, το σωτήριον έτος 1870», «Ο Φιάκας» του Δημοσθένη Μισιτζή, σε σκηνοθεσία Αλεξίας Παπαλαζάρου. Ένα πολύχρωμο και πολύβουο μπουλούκι με κατεργάρηδες υπηρέτες, βαρώνους, κοκώνες, απατεωνάκους, πλούσιες δεσποινίδες, δανειστές, ξεκινά από την Πόλη του 19ου αιώνα, κάνει στάση στη Λεμεσό του 21ου και με πολύ κέφι, τραγούδι, χορό και παιχνίδι ετοιμάζεται να στήσει «πανηγύρι» στις γειτονιές της Κύπρου. Το νου σας, να τους πετύχετε! Μια σπαρταριστή Ελληνική κωμωδία ηθών, γραμμένη σε εξαιρετικά ενδιαφέρουσα γλώσσα, όπου το τοπικό ιδίωμα της Κωνσταντινούπολης μπλέκεται με τη «λόγια γλώσσα» του 19ου αιώνα. Το έργο σατιρίζει με εξαιρετικά εύστοχο τρόπο τις υπερβολές της Κωνσταντινουπολίτικης κοινωνίας της εποχής, με πολλές ανατροπές και σκηνικές εκπλήξεις, που έχουν σαφείς αναφορές στο σήμερα! Επί σκηνής: Γρηγόρης Γεωργίου, Izel Seylani, Μαρίνα Βρόντη, Σαββίνα Γεωργίου, Θανάσης Ιωάννου, Κωνσταντίνα Ξενοφώντος, Μελίνα Κουτσόφτα. Παραστάσεις: 11 Ιουλίου: Δήμος Αγίου Αθανασίου| Πλατεία Ειρήνης μπροστά από το Δημοτικό Μέγαρο, 13 Ιουλίου: Αρχοντικό Αξιοθέας | Πολιτιστικό Φεστιβάλ Πανεπιστημίου Κύπρου, 22 Ιουλίου: Δήμος Αραδίππου |Υπαίθριο Αμφιθέατρο Λυκείου Αραδίππου «Τάσος Μητσόπουλος», 23 Ιουλίου: Δήμος Λεμεσού | Θεατράκι Ηρώων Χρίστου και Μίλτου Χριστοφόρου στο Παραθαλάσσιο Πολυλειτουργικό πάρκο, 25, 26, 29 Ιουλίου: Δήμος Λεμεσού.

Με αφορμή το αυτοδημοσιευμένο βιβλιαράκι ποίησης «Σημειώσεις: Είδη Προικός», η Ελένη Αναστασίου συνεχίζει την καλλιτεχνική της έρευνα και πρακτική με τη νέα performance «Under Construction».

Under Construction

Με αφορμή το αυτοδημοσιευμένο βιβλιαράκι ποίησης «Σημειώσεις: Είδη Προικός», η Ελένη Αναστασίου συνεχίζει την καλλιτεχνική της έρευνα και πρακτική με τη νέα performance «Under Construction». Η performance εξετάζει την οικειότητα μεταξύ της βίας μιας διαρκώς μεταβαλλόμενης πόλης και της ανάγκης για τρυφερότητα. Με φόντο μια πόλη που φαίνεται να είναι σε αέναη ανάπτυξη, τα κομπρεσέρ γίνονται η μουσική με την οποία χορεύουμε, το μπετόν μεταλλάσσεται σε απαλές προσόψεις που κρατούν την εγγύτητά μας και ο καυτός ήλιος γίνεται ο πιο εθιστικός εχθρός μας. Η ασφαλτος ουρλιάζει αλλά εμείς δεν την ακούμε. Πονάμε εκστατικά. Σκηνοθεσία, επιμέλεια, performance: Ελένη Αναστασίου, Σκηνοθεσία κίνησης: Μπελίντα Παπαβασιλείου, Σύνθεση ήχου: Έλενα Σαβίδου, Επιμέλεια χώρου: Μαρία Κυριάκου, Τεχνική υποστήριξη: Βαγγέλης Κονιώτης. Ξυδάδικο, Γενεθλίου Μιτέλλα 34, Λεμεσός. Παραστάσεις 5 και 6 Ιουλίου, ώρα 8:00 μ.μ. Πληροφορίες/Κρατήσεις τηλέφωνο 96596302.

Μαζί - Ερωτας, Θάνατος και Μετά

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων του Υφυπουργείου Πολιτισμού, ανακοινώνει την εικαστική εγκατάσταση «Μαζί – Έρωτας, Θάνατος και Μετά», στην Αίθουσα Περιοδικών Εκθέσεων του Κυπριακού Μουσείου. Η εγκατάσταση εστιάζει σε τρεις θεμελιώδεις υπαρξιακές συνθήκες που απασχολούν διαχρονικά την ανθρώπινη δημιουργία και διανόηση και μας προσκαλεί να αναλογιστούμε την εκπλήρωσή τους, εντός της παρούσας χρονικότητας. Το έργο εικονικής πραγματικότητας (VR) που αποτελεί κεντρικό στοιχείο της εγκατάστασης, έγινε με την συμβολή του ΙΤΙΚΑ του κέντρου Αριστείας CYENS. Αρχαιότητες από τις συλλογές του Τμήματος Αρχαιοτήτων συμβιώνουν με σύγχρονα έργα του εικαστικού Μιχάλη Χαραλάμπους σε ένα περιβάλλον άχρονο και λαβυρινθώδες, με σημειολογία αισθητικά προσβάσιμη στις νέες γενιές. Κυπριακό Μουσείο (Αίθουσα Περιοδικών Εκθέσεων), διάρκεια έως 31 Οκτωβρίου. Ωράριο Λειτουργίας Έκθεσης: Τρίτη Παρασκευή: 10:00 18:00 / Σάββατο: 10:00 17:00/ Κυριακή: 10:00 13:00/ Δευτέρα: κλειστό. Κάθε πρώτη Τετάρτη του μήνα: 10:00 20:00. Είσοδος ελεύθερη.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Σύμβουλος Εκδοσης: Αλκης Ανδρεου
Διευθύντρια: Μαρινα Οικονομιδου • Υπεύθυνος Υλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νικόλαου Σαριπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος**

Ακονίζουν μαχαίρια για νέο φόρο στις τράπεζες

Τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν ετοιμάσει «τείχος» επιχειρημάτων εκφράζοντας την έντονη αντίθεσή τους στην εφαρμογή τέτοιου νόμου

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Βλέποντας ότι οι κυπριακές τράπεζες κατέγραψαν κέρδη-ρεκόρ 15ετίας το 2023 και πιθανώς να προκύψουν ακόμη περισσότερα το 2024, στη Βουλή των Αντιπροσώπων άνοιξε το θέμα της έξτρα φορολόγησης των τραπεζών. Συγκεκριμένα, το ΑΚΕΛ έφερε πρόταση νόμου που προνοεί τη δημιουργία Ταμείου Αλληλεγγύης και Στήριξης Δανειοληπτών, το οποίο θα λαμβάνει χρήματα και από την φορολόγηση των απροσδόκητων κερδών των τραπεζών που προέκυψαν κατά κύριο λόγο, από την αύξηση των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Στην αιτιολογική έκθεση της πρότασης νόμου που υπουργείο Οικονομικών, Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και οι Τράπεζες απεύχονται να εφαρμοστεί, κρίνεται αναγκαία η λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των δυσβάστακτων όπως η επιβολή έκτακτου τέλους επί των απροσδόκητων κερδών των πιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία ως απότοκο της συνεχούς αύξησης των επιτοκίων παρουσιάζουν αυξημένη κερδοφορία και αύξηση εσόδων κατά 97%, σε σύγκριση με το 2022. Έτσι, σύμφωνα με την πρόταση του ΑΚΕΛ, θα εφαρμοστεί για την αντιμετώπιση των δυσβάστακτων κοινωνικών επιπτώσεων από την άνοδο του πληθωρισμού, δίχως όμως να επηρεάζεται η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Οι τράπεζες έχουν ετοιμάσει ένα «τείχος» επιχειρημάτων για την αντίθεσή τους να εφαρμοστεί ένας τέτοιος φόρος, με το μεγαλύτερο επιχείρημά τους να είναι ότι στην Κύπρο η φορολόγηση των τραπεζών είναι ήδη μεγαλύτερη από άλλων κρατών-μελών, εδώ και 14 χρόνια. Μερικές από τις πτυχές του «δεκαλόγου» των τραπεζών ακούστηκαν τη Δευτέρα στην Επιτροπή Οικονομικών που συζητήθηκε το θέμα σε ειδική συνεδρία και από το υπουργείο Οικονομικών και από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, από βουλευτές και από άλλους φορείς της οικονομίας. Σύμφωνα με το «τείχος» επιχειρημάτων που παρουσιάστηκε στη Βουλή και αντιτίθενται στην «έξτρα» φορολογία,

Το έκτακτο τέλος αλληλεγγύης πιστωτικών ιδρυμάτων θα επιβάλλεται για τα φορολογικά έτη 2024 και 2025 επί της σημειωθείσας αύξησης των καθαρών εσόδων από τόκους ΑΠΙ.

Μια επιπρόσθετη τρίτη φορολογία θα αποτελούσε αρνητική εξέλιξη στις προσπάθειες προσέλκυσης ξένων επενδύσεων από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, λένε οι τράπεζες.

οι τράπεζες πέραν της καταβολής φορολογίας επί των κερδών καταβάλλουν τα τελευταία δεκατέσσερα χρόνια επιπλέον και ειδικό φόρο επί των καταθέσεων. Ο φόρος αυτός επιβλήθηκε το 2011 όπως παρουσίασαν, και αρχικά θα ίσχυε για δυο χρόνια, αλλά ακόμα βρίσκεται σε ισχύ και επιβάλλεται κάθε χρόνο. Επίσης, οι τράπεζες δηλώνουν ότι επιβάλλεται κάθε χρόνο, ανεξάρτητα εάν η τράπεζα καταγράφει ζημιές ή παρουσιάζει κέρδη, και ότι παρόμοια φορολογία δεν υφίσταται στις πλείστες άλλες χώρες της Ευρωζώνης. Ειδικότερα, με στοιχεία που έφεραν στη Βουλή, τα τελευταία επτά χρόνια (2017-2023) οι τράπεζες κατέβαλαν συνολικά φόρο εισοδήματος, ειδικό φόρο και ΦΠΑ πέραν των 854 εκατ. ευρώ Την ίδια περίοδο -όπως σημείωσαν- ο συνολικός ειδικός φόρος επί των καταθέσεων που καταβλήθηκε ξεπέρασε τα 395 εκατ. ευρώ.

Πιθανό μπλόκο από ΕΚΤ

Οι τράπεζες υπενθύμισαν πως όταν πρωτοπαρουσιάστηκε το όλο σχέδιο για την έκτακτη φορολόγηση των κερδών των τραπεζών για τις περιπτώσεις άλλων κρατών-μελών, η ΕΚΤ είχε εκφραστεί αρνητικά στις προθέσεις τού να επιβληθεί επιπρόσθετη φορολογία στις τράπεζες (windfall tax). Υπέδειξαν ότι, η ΕΚΤ θεωρεί ότι η κερδοφορία των τραπεζών διαδραματίζει κομβικό ρόλο στη φερεγγυότητα του τραπεζικού τομέα αφενός διότι επιτρέπει την οργανική δημιουργία κεφαλαίων και αφετέρου γιατί προσελκύει επενδυτές σε περίπτωση που προκύψει ανάγκη αύξησης κεφαλαίου. Τέλος, συμπλήρωσαν ότι, πριν από οποιεσδήποτε ενέργειες ή προθέσεις για επιβολή επιπρόσθετης ή νέας φορολογίας, είθισται να ζητείται και να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη της ΕΚΤ που είναι και ο θεματοφύλακας της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ευρωζώνη.

Και το χαρτί της σταθερότητας

Οι τράπεζες στην επιχειρηματολογία τους προχώρησαν και με το «χαρτί» της επενδυτικής εμπιστοσύνης, επιχειρηματολογία που είχαν προχωρήσει και στις προσπάθειες για βελτίωση του νομικού πλαισίου των εκποιήσεων. Συγκεκριμένα, ανέφεραν ότι η πρόσφατη κερδοφορία δεν είναι απόλυτα «απροσδόκητη», αλλά οφείλεται στις αποφάσεις, στις ενέργειες και τους επιχειρησιακούς σχεδιασμούς των διοικήσεων των τραπεζών. Τόνισαν ότι η αξιολόγηση της Κύπρου ως διεθνής επενδυτικός προορισμός εξαρτάται, ανάμεσα σε άλλα, και από τη σταθερότητα του νομικού και φορολογικού πλαισίου που ρυθμίζουν τη λειτουργία της αγοράς. Όπως καταγράφουν στο λεκτικό τους, η αστάθεια που τείνει να επικρατήσει στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια σε σχέση με το νομικό και φορολογικό πλαίσιο (πλαίσιο εκποιήσεων, ειδικός φόρος, επιπλέον φορολόγηση κερδών) επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην ελκυστικότητα της Κύπρου ως επενδυτικός προορισμός, αφού επιδρά αρνητικά περιορίζοντας τις ευκαιρίες προσέλκυσης σημαντικών επενδύσεων από ιδιωτικά κεφάλαια διεθνούς εμβέλειας, όχι μόνο στον τραπεζικό τομέα, αλλά και σε άλλους τομείς της οικονομίας. Επομένως, μια επιπρόσθετη τρίτη φορολογία θα αποτελούσε αρνητική εξέλιξη στις προσπάθειες προσέλκυσης ξένων επενδύσεων από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα.

Για το ότι η Κύπρος «φλερτάρει» με επιζήμια σενάρια για το προφίλ της χώρας είχε κάνει λόγο και ο απερχόμενος πρόεδρος του Συνδέσμου Τραπεζών και CEO της Τράπεζας Κύπρου κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου πριν λίγες εβδομάδες, ο κ. Πανίκος Νικολάου. Είχε «σηκώσει το γάντι» της πρότασης νόμου του ΑΚΕΛ, λέγοντας πως το ενδεχόμενο της φορολόγησης των λεγόμενων «απροσδόκητων» κερδών των τραπεζών θα είναι επιζήμιο για τη χώρα. «Δε γίνεται να προωθείς τη χώρα σου σαν επενδυτικό προορισμό και ταυτόχρονα να φορολογείς τριπλά (πέραν του τέλους επί των καταθέσεων που ισχύει από το 2012) τους ξένους επενδυτές, επειδή τυχαίνει να έχουν επενδύσει σε τράπεζες στηρίζοντας τη χώρα σε δύσκολες εποχές», είχε σημειώσει χαρακτηριστικά.

Στο 5% το έξτρα

Το έκτακτο τέλος αλληλεγγύης πιστωτικών ιδρυμάτων θα επιβάλλεται για τα φορολογικά έτη 2024 και 2025 επί της σημειωθείσας αύξησης των καθαρών εσόδων από τόκους ΑΠΙ , σε σύγκριση με τα έσοδα του φορολογικού έτους 2022, και ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί των εν λόγω εσόδων. Βάσει της πρότασης νόμου, οι πόροι του Ταμείου για κάλυψη των λειτουργικών του εξόδων και τη χρηματοδότηση των προβλεπόμενων σχεδίων και δράσεων, προτείνεται όπως προέρχονται από την είσπραξη του επιβλητέου, έκτακτου τέλους αλληλεγγύης πιστωτικών ιδρυμάτων, την είσπραξη επιβλητέου ειδικού φόρου, με κρατική χορηγία, δωρεές, τόκους από καταθέσεις ή επενδύσεις των εσόδων του Ταμείου και έσοδα, τα οποία προκύπτουν από τον φόρο εισοδήματος επί ΑΠΙ, μέρος των οποίων θα κατατίθεται στο Ταμείο, νοουμένου ότι έχει προηγουμένως ληφθεί απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Στο 24% οι αφίξεις τουριστών τον χειμώνα

Την ανάγκη να αναπτυχθεί το χειμερινό προϊόν καταδεικνύει έρευνα για το προφίλ των επισκεπτών Οκτωβρίου - Μαρτίου

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ**

Τις προοπτικές που διανοίγονται, εάν οι φορείς του τουρισμού επικεντρωθούν στην εξεύρεση τρόπων, ώστε να αναπτυχθεί τουριστικά και η χειμερινή σεζόν, καταδεικνύει έρευνα που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Hermes Airports. Μάλιστα, προς αυτή την κατεύθυνση η διαχειρίστρια εταιρεία των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου προτίθεται να οργανώσει συνέδριο τον προσεχή Νοέμβριο, όπου με την παρουσία των αρμόδιων φορέων του τουρισμού θα συζητηθεί το ζήτημα, για το οποίο, όπως τόνισε χαρακτηριστικά αρμόδια πηγή από τη Hermes, «το παιχνίδι για την Κύπρο είναι από τώρα και μέχρι 5-6 χρόνια να χτίσει πάνω στο κομμάτι του ολόχρονου τουριστικού προϊόντος,

Από τα στοιχεία της Hermes προκύπτει ότι οι χειμερινοί ταξιδιώτες αυξάνονται σταδιακά, καθώς αποτελούν πλέον το 24%, ξεπερνώντας το 20% στα προηγούμενα χρόνια.

διότι σε 10 χρόνια, όπου λόγω της κλιματικής αλλαγής θα είναι ανυπόφορη η ζέστη και άλλοι προορισμοί θα έχουν κτίσει το ολόχρονο προϊόν τους, θα είναι πολύ αργά για το νησί».

Την ίδια ώρα η Hermes παρουσιάζεται να μη συμμερίζεται την άποψη όσων υποστηρίζουν ότι η στόχευση πρέπει να γίνει τους μήνες Νοέμβριο και Μάρτιο. «Οι μήνες αυτοί είναι ήδη δεδομένοι. Και δεν κτίζεις χειμερινό προϊόν μόνο με τον Νοέμβριο και τον Μάρτιο», σχολίασε η ίδια πηγή, υποδεικνύοντας ότι πρέπει να μένουν ανοικτά τα ξενοδοχεία ολόχρονα και να δημιουργηθούν τουριστικές εμπειρίες του χειμώνα -οι οποίες θα μπορέσουν να προκαλέσουν περισσότερη ζήτηση από επισκέπτες- η οποία παρουσιάζει αυξητική τάση».

Συγκεκριμένα, με βάση την έρευνα που παρουσίασε η Hermes για τη χειμερινή περίοδο (Οκτώβριος 2023 – Μάρτιος 2024), προκύπτει ότι οι χειμερινοί ταξιδιώτες αυξάνονται σταδιακά, καθώς αποτελούν πλέον το 24%, ξεπερνώντας το 20% στα προηγούμενα χρόνια. Το 58% των ταξιδιωτών είναι επισκέπτες από το εξωτερικό, ποσοστό που αυξάνεται σημαντικά τη θερινή περίοδο, σύμφωνα με την έρευνα. Γύρω στο 41% των επισκεπτών του περασμένου χειμώνα δήλωσαν ότι επισκέφθηκαν την Κύπρο για πρώτη φορά, και μάλιστα περίπου το 60% ήταν μέχρι 45 χρονών, κάτι που, σύμφωνα με τη Hermes, δείχνει ότι η Κύπρος κερδίζει έδαφος και σε μικρότερες ηλικίες, ανατρέποντας τη μέχρι σήμερα κυρίαρχη αντίληψη για χειμερινούς επισκέπτες ηλικιακά κυρίως 60 χρονών και άνω.

Για τη φετινή χρονιά αναμένονται περίπου 11,9 εκατ. επιβάτες, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Hermes, κάνοντας λόγω για αυξημένους αριθμούς σε σχέση με το 2023, το οποίο έκλεισε με 11,6 εκατ. επιβάτες.

Τι ζητούν οι τουρίστες

Η έρευνα για τη χειμερινή σεζόν διεξήχθη ανάμεσα σε ένα δείγμα 2.600 αναχωρούντων από την Κύπρο επιβατών και στα δύο αεροδρόμια. Σύμφωνα με τη διαχειρίστρια εταιρεία των αεροδρομίων, ο στόχος της έρευνας είναι η καλύτερη κατανόηση του προφίλ του επιβατικού κοινού τόσο σε σχέση με τους λόγους του ταξιδιού τους, αλλά και σε σχέση με τη διαμονή τους στην Κύπρο.

Όσον αφορά τους λόγους που επέλεξαν τη χώρα μας, οι επισκέπτες δήλωσαν πρωτίστως τη φυσική ομορφιά (41%), επειδή τους αρέσει ως προορισμός (31%), τη μικρή απόσταση (21%), τον πολιτισμό της (20%), τη διαθεσιμότητα απευθείας πτήσεων (16%), τα χαμηλά ναύλα (13%) κ.ά., με την αρμόδια πηγή από τη Hermes να σχολιάζει ότι τα ενδιαφέροντα των επισκεπτών καταδεικνύουν τις προοπτικές του χειμερινού τουρισμού, καθώς διαφαίνεται ότι η Κύπρος δεν είναι μόνο προορισμός για κολύμπι σε παραλίες. Σύμφωνα με την έρευνα, ένα ποσοστό 77% των επισκεπτών δηλώνει ότι θα ερχόταν ξανά στην Κύπρο.

Πολλοί σε Πάφο και airbnb

Όπως απορρέει από τις απαντήσεις των αναχωρούντων επιβατών, η Πάφος λαμβάνει το μεγαλύτερο μερίδιο από τους τουρίστες τη χειμερινή περίοδο, συγκεκριμένα 35%, κάτι που εξηγείται, σύμφωνα με τη Hermes, και από το αυξημένο πρόγραμμα πτήσεων της Ryanair αλλά και από το ότι μένουν ανοικτές ξενοδοχειακές μονάδες. Ακολουθούν η Λάρνακα με 22%, η Λεμεσός με 17%, η Λευκωσία με 15%, η Αγία Νάπα, Πρωταράς και Παραλίμνι με 9%, οι κατεχόμενες περιοχές με 2% και η ύπαιθρος και τα ορεινά με μόλις 0,3%. Αναφορικά με το πού έμειναν, 40% έχει δηλώσει ότι έχει μείνει σε ξενοδοχεία 4 και 5 αστέρων, 24% έχει μείνει σε φίλους ή συγγενείς, ενώ 15% των επισκεπτών έχει δηλώσει ότι έχει μείνει σε κατάλυμα τύπου airbnb.

Το 41% των επισκεπτών ήρθαν για πρώτη φορά στη χώρα μας τον περασμένο χειμώνα, ενώ γύρω στο 31% μία με δύο φορές.

60% των χειμερινών επισκεπτών ήταν μέχρι 45 χρονών, καταδεικνύοντας ότι η Κύπρος κερδίζει έδαφος και σε μικρότερες ηλικίες, ανατρέποντας την αντίληψη για τουρίστες 60 χρονών και άνω.

Η αύξηση του χειμερινού τουρισμού οφείλεται και στην επίσης σημαντική συνδεσιμότητα που υπάρχει τους χειμερινούς μήνες, διαψεύδοντας την κυρίαρχη εντύπωση ότι οι εταιρείες εγκαταλείπουν την Κύπρο τον χειμώνα. Στην πραγματικότητα, και σύμφωνα με τα στοιχεία της Hermes, την περασμένη χειμερινή σεζόν είχαν παρουσία στο νησί 30 αεροπορικές εταιρείες -ένας όχι μικρός αριθμός, αν συγκριθεί με τις 55 εταιρείες αυτού του καλοκαιριού-, συνδέοντας τα δύο αεροδρόμια με 33 χώρες, μέσω 49 δρομολογίων από τη Λάρνακα και 39 από την Πάφο.

Ινδία και ΗΠΑ δυνητικοί στόχοι

Η Ινδία και οι ΗΠΑ είναι δύο χώρες στις οποίες πρέπει η Κύπρος να στοχεύσει για προσέλκυση τουριστών, όπως εκτιμά σήμερα η Hermes. Η πρώτη δε βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από τη χώρα μας και ήδη την εντάσσουν στα πλάνα τους όλο και περισσότερες αεροπορικές εταιρείες, ανέφερε αρμόδια πηγή από τη διαχειρίστρια εταιρεία. Όσον αφορά τον δεύτερο στόχο, για τον οποίο ήδη εργάζονται και άλλες τουριστικές χώρες της περιοχής μας, όπως η Ελλάδα, τόνισε ότι πρέπει να διερευνηθούν τέσσερεις «δρόμοι»: Πρώτον, η προσέλκυση Αμερικανών τουριστών με θεματικά προγράμματα. Δεύτερον, η αξιοποίηση της δεξαμενής 2,4 εκατ. επιβατών οι οποίοι έρχονται από τις ΗΠΑ στην περιοχή μας με ενδιάμεση στάση σε χώρα της Ευρώπης ή την Κωνσταντινούπολη, με τη Hermes να πιστεύει ότι αυτή η στάση θα μπορούσε να γίνεται στην Κύπρο. Τρίτον, η ανάπτυξη του τομέα της κρουαζιέρας και τέταρτον, ο επιχειρηματικός τουρισμός.

Αύξηση επιβατών 5,3% το α΄ εξάμηνο

Με θετικό πρόσημο έκλεισε το πρώτο εξάμηνο της τρέχουσας χρονιάς σε ό,τι αφορά την επιβατική κίνηση στα δύο αεροδρόμια της Κύπρου. Σύμφωνα με στοιχεία της Hermes, από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο του 2024 διακινήθηκαν συνολικά 5,1 εκατ. επιβάτες από και προς τα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, αριθμός ο οποίος αντιστοιχεί σε αύξηση 5,3% σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2023. Ειδικότερα, μέσω του αεροδρομίου Λάρνακας ταξίδεψαν συνολικά 3,5 εκατ. επιβάτες, ενώ μέσω Πάφου 1,6 εκατ.

Για τη φετινή χρονιά αναμένονται -εκτός απροόπτου- στο νησί περίπου 11,9 εκατομμύρια επιβάτες, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Hermes, κάνοντας λόγω για αυξημένους αριθμούς σε σχέση με το 2023, το οποίο έκλεισε με 11,6 εκατομμύρια επιβάτες.

Όσον αφορά τις χώρες προέλευσης, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2024, πρώτη αγορά ήταν αυτή του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία αποτέλεσε το 27% της επιβατικής κίνησης. Ακολουθεί με 18% η Ελλάδα και τρίτο το Ισραήλ, το οποίο παρά τα προβλήματα από τον πόλεμο, ανέκαμψε αγγίζοντας το 87% της περσινής του επίδοσης. Τέταρτη αγορά είναι αυτή της Πολωνίας με 7%, ενώ την πεντάδα συμπληρώνει η Γερμανία με 5%.

Συνολικά 55 αερογραμμές πετούν την τρέχουσα θερινή περίοδο, από και προς τα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, με 156 δρομολόγια, σε 38 χώρες, με την κίνηση να καταγράφει σταδιακή αύξηση και να αναμένεται να κορυφωθεί στα μέσα Αυγούστου. Στο φετινό καλοκαιρινό πτητικό πρόγραμμα έχουν προστεθεί νέοι προορισμοί. Συγκεκριμένα από τη Λάρνακα το Μπέλφαστ, Ράντομ, Κως, Νάντη, Ταλίν και από την Πάφο το Λίβερπουλ και το Ταλίν.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Το άλλο ομόλογο, το πονηρό

Μετά την σχετικά επιτυχή έκδοση ομολόγου από τη Δημοκρατία, ίσως αυτή να είναι η κατάλληλη στιγμή για να μπει στο τραπέζι και ένα άλλο «ομόλογο».

Η εικόνα των κρατικών επιχειρήσεων (ημικρατικών) είναι στο σύνολό της προβληματική. Αυτό δεν είναι μυστικό. Το υπουργείο Οικονομικών ζήτησε και έλαβε από το ΔΝΤ σχετική μελέτη (Σεπτέμβριο 2023) για τα προβλήματα και τις ενδεικνυόμενες λύσεις. Τουλάχιστον στο κομμάτι των εισηγήσεων που αφορά στις εσωτερικές κινήσεις, δομές και πολιτικές του υπουργείου, φαίνεται να υπάρχει διάθεση αλλά και πρόοδος.

Υπάρχει, όμως, μία κίνηση, η οποία θα μπορούσε να επιφέρει σημαντικά ντε φάκτο οφέλη για την όλη προσπάθεια. Με δεδομένες τις ανάγκες για μεγάλες επενδύσεις σε υποδομές και παραγωγική ικανότητα, (π.χ. στην ΑΗΚ), είναι δεδομένο πως αυτές οι ανάγκες θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν. Η χρηματοδότηση αυτή μπορεί να γίνει μέσα από τον κρατικό προϋπολογισμό, ή με την ανάπτυξη παθητικών μέσα από δανεισμό των ημικρατικών με κρατικές εγγυήσεις. Οι επιλογές αυτές θα οδηγήσουν σε άμεσες ή ενδεχόμενες υποχρεώσεις για τη Δημοκρατία.

Μια τρίτη οδός, όμως, θα μπορούσε να κάνει με τη δημιουργία παθητικού από τους ίδιους τους ημικρατικούς οργανισμούς μέσα από την έκδοση ομολόγου ή άλλου προϊόντος στο ΧΑΚ, με διάθεση σε ιδιώτες. Το ομόλογο θα έχει σαφή σκοπό τη χρηματοδότηση συγκεκριμένης ανάγκης (π.χ. Δεκέλεια). Με αυτή την επιλογή δεν αποφεύγεται πλήρως η επίδραση στα δημόσια οικονομικά, αλλά θα μπορεί να περιοριστεί σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Επιπλέον, όμως, μια τέτοια κίνηση θα έχει πολλαπλά οφέλη: Πρώτο, με την ένταξη στο ΧΑΚ, οι ημικρατικοί που θα εκδώσουν «ομόλογο» θα αναγκαστούν να υπαχθούν σε μια σειρά από ρυθμιστικές και εποπτικές υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις αυτές, πέρα από το ίδιο το ΧΑΚ, θα «βάλουν στο παιγνίδι» και την Αρχή Κεφαλαιαγοράς, η οποία έχει επίσης αποδείξει πως, σαν εποπτικός οργανισμός, είναι σοβαρός

Οταν μοναδικό μέσο διαχείρισης των δαπανών είναι η αύξηση τιμών, τότε χρειάζεται μια άλλη λύση.

και στιβαρός. Οι υποχρεώσεις αυτές, από μόνες τους, μπορούν να διορθώσουν (σχεδόν) όλες τις αδυναμίες που χρονίζουν και οι οποίες περιγράφονται επίσης στη σχετική μελέτη του ΔΝΤ.

Θα υποχρεώσουν τους ημικρατικούς να εκδίδουν βιβλία και αποτελέσματα. Θα πρέπει να υιοθετήσουν διαφάνεια στα οικονομικά τους, περιλαμβανομένων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων και υποχρεώσεων έναντι ταμείων προνοίας και συνταξιοδοτικών. Θα πρέπει να αναπτύξουν πολιτικές διαχείρισης ρίσκου και θα μπει ένα τέλος στην πλήρη απουσία συστηματικών προσπαθειών μετριασμού του κόστους.

Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο έχει πολλές φορές παραπονεθεί πως η διαχείριση του ρίσκου, όσον αφορά σε θέματα λειτουργικών δαπανών, (π.χ. στο κόστος των ρύπων, καυσίμων και καθημερινών εργασιών) είναι ανεπαρκής, και μοναδικό μέσο προστασίας των κρατικών επιχειρήσεων είναι, σήμερα, η αύξηση των τιμών για τον καταναλωτή.

Κι αυτό, την ώρα που, ακόμα και χωρίς ΑΠΕ ή φυσικό αέριο, το κόστος θα μπορούσε να ήταν σημαντικά μειωμένο για τις εν λόγω επιχειρήσεις και κατ' επέκταση για τον καταναλωτή.

Η υπαγωγή των κρατικών επιχειρήσεων στην εποπτεία της Αρχής Κεφαλαιαγοράς, έστω κι αν αυτή γίνει με τρόπο «πονηρό» μέσα από την έκδοση προϊόντος, μπορεί να αλλάξει ριζικά την εικόνα μέσα σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα 24 με 36 μηνών. Μάλιστα, μια τέτοια αναβάθμιση της εταιρικής διακυβέρνησης υπόσχεται να απορροφήσει σημαντικό κομμάτι του κόστους ενός ομολόγου, ανακουφίζοντας την ίδια την κρατική επιχείρηση, τη Δημοκρατία αλλά και τον καταναλωτή.

Μια τέτοια κίνηση, όμως, θα έχει επιπλέον οφέλη -για το ΧΑΚ το οποίο βρίσκεται σε αναζήτηση επενδυτών, για την ίδια την κεφαλαιαγορά της Κύπρου που είναι ρηχή και δεν μπορεί να εξυπηρετήσει τη μεσαία τάξη ή να απορροφήσει μέρος της ρευστότητας από την οικονομία, αλλά και τα δημόσια οικονομικά μέσα από τους όρους έκδοσης του ομολόγου.

Πάνω από όλα, δεν πρέπει να μας διαφεύγει πως οι υψηλές τιμές που αντιμετωπίζουμε ως καταναλωτές, με σοβαρό αντίκτυπο στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, αλλά και την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και την ανάπτυξη, θα μπορούσαν να ήταν ακόμα και σήμερα, χαμηλότερες. Πριν το φυσικό αέριο, πριν τις ΑΠΕ, πριν την αποθήκευση κι ακόμα πριν την αναβάθμιση του δικτύου. Γι' αυτό και η οποιαδήποτε αύξηση τιμών από κρατικές επιχειρήσεις αποτελεί εκ προοιμίου και εξ ορισμού αποτυχία τους έναντι της αποστολής τους, και ως τέτοια πρέπει να αντιμετωπίζεται.

Το ομόλογο στο ΧΑΚ δεν αποτελεί πανάκεια. Αποτελεί όμως ένα σοβαρό, μεγάλο βήμα το οποίο θα δώσει την κινητικότητα που απαιτείται για να δούμε επιτέλους αισθητή αλλαγή στην εταιρική διακυβέρνηση και μέσα από αυτή, ανακούφιση για τον καταναλωτή και τον φορολογούμενο.

Μια τέτοια εξέλιξη, με την «εύκολη» (σχετικά) λύση της έκδοσης προϊόντος χρέους, θα διέγραφε επίσης τα περισσότερα από τα πιο σοβαρά επιχειρήματα για την ιδιωτικοποίηση κρατικών επιχειρήσεων. Ωστόσο, η απόφαση, ακόμα κι αν το επιθυμούν τα νέα Διοικητικά Συμβούλια, θα πρέπει να είναι θεμελιωδώς πολιτική.

Γι' αυτό και το βασικό ζητούμενο δεν είναι ούτε έξυπνες, ευφάνταστες ή φρέσκιες ιδέες, ούτε ακόμα και νέες προσεγγίσεις. Αντίθετα, το βασικό ζητούμενο είναι η πολιτική βούληση, τόσο στην εκτελεστική όσο και στη νομοθετική εξουσία.

*Ο Μιχάλης Περσιάνης είναι πρόεδρος του Δημοσιονομικού Συμβουλίου Κύπρου.
*Οι απόψεις είναι προσωπικές.

Παραμένουν ανοιχτά έξι κεφάλαια για την Οικονομία

Συστάσεις του Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας – Γεωργία, πράσινη μετάβαση, συγχωνεύσεις, συνταξιοδοτικό, υπογεννητικότητα και προσιτή στέγη

Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου (ΣΟΑΚ) παραχώρησε συνέντευξη Τύπου στο υπουργείο Οικονομικών.

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Έξι κεφάλαια που παραμένουν ανοιχτά, αλλά που θα λειτουργήσουν ως καταλύτης για την κυπριακή οικονομία και που θα την αναβαθμίσουν, ανέδειξε το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου. Τα έξι ανοιχτά κεφάλαια αφορούν την ανταγωνιστικότητα της γεωργίας, την πράσινη μετάβαση, την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω συγχωνεύσεων, την ενδυνάμωση του συνταξιοδοτικού, την αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας και την εξεύρεση της προσιτής στέγης.

Στο πλαίσιο συνέντευξης Τύπου στο υπουργείο Οικονομικών, το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου (ΣΟΑΚ) προχώρησε σε σειρά Συστάσεων Πολιτικής με συγκεκριμένα μέτρα και προτάσεις προς την κυπριακή κυβέρνηση για αντιμετώπιση ζητημάτων που άπτονται της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, με επικεφαλής τον πρόεδρο του Συμβουλίου, κ. Τάκη Κληρίδη. Λαμβάνοντας τον λόγο ο αντιπρόεδρος του Συμβουλίου κ. Ανδρέας Ασσιώτης, παρουσίασε τις εισηγήσεις του Συμβουλίου για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας. Ο κ. Ασσιώτης υπέδειξε

Υπάρχει σειρά Συστάσεων Πολιτικής με συγκεκριμένα μέτρα και προτάσεις προς την κυπριακή κυβέρνηση.

ότι ο γενικός στόχος για τον τομέα της γεωργίας στην Κύπρο θα πρέπει να είναι η αύξηση της παραγωγικότητάς του, μέσω ελαχιστοποίησης του κόστους, μεγιστοποίησης της αξίας παραγωγής, και παράλληλα βελτιστοποίησης της ποιότητας γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων στο πλαίσιο της αποτελεσματικότερης κατανομής των περιορισμένων πόρων στην ευρύτερη οικονομία. Οι προτάσεις του ΣΟΑΚ επιγραμματικά αφορούν την αξιοποίηση της γνώσης και της τεχνολογίας, στη διαφοροποίηση, την εξειδίκευση και την προώθηση προϊόντων, στη βελτίωση της ποιότητας και νέο σύστημα διάθεσης προϊόντων από τους παραγωγούς και τέλος, στην κατανομή και αξιοποίηση αδιάθετων πόρων στον τομέα. Το «χαϊλάιτ» των προτάσεων, όπως υπέδειξε σχετικά ο κ. Ασσιώτης, αφορά στην ανάπτυξη και λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διεκπεραίωση αγοραπωλησίας γεωργικών προϊόντων μέσω μιας απλοποιημένης μορφής διαπραγμάτευσης τιμών ή δημοπρασίας.

Εξαγορές για να γίνουν βιώσιμες

Ο κ. Ασσιώτης πέραν των εισηγήσεων για τον τομέα της γεωργίας, προχώρησε και σε εισηγήσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών. Θέση του Συμβουλίου είναι ότι πρέπει να δοθεί περαιτέρω έμφαση στην ενθάρρυνση των εξαγορών και των συγχωνεύσεων επιχειρήσεων, αποσκοπώντας έτσι στη δημιουργία μεγαλύτερων επιχειρήσεων που θα μπορούν να εκμεταλλευθούν οικονομίες κλίμακας και θα γίνουν πιο παραγωγικές και ανταγωνιστικές, θα προσελκύσουν εξειδικευμένο προσωπικό και θα γίνουν πιο εξωστρεφείς αλλά και πιο ανθεκτικές. Αναλυτικότερα, όπως είπε ο κ. Ασσιώτης θα πρέπει να γίνει εκσυγχρονισμός του νομικού πλαισίου για αναδιοργανώσεις, συγχωνεύσεις και εξαγορές εταιρειών, καθώς και των διαδικασιών που θα άπτονται του εκσυγχρονισμένου πλαισίου. Πέραν των άνω, θα πρέπει να υπάρξουν φορολογικές ελαφρύνσεις και εξάλειψη επιβαρύνσεων, εφαρμογή φορολογικών κινήτρων και στον γεωργικό τομέα και επιδότηση γεωργικού εξοπλισμού και μηχανημάτων, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις που προτίθενται να συγχωνευθούν και διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση.

Η πράσινη μετάβαση

Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η πράσινη ανάπτυξη αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους στόχους των σύγχρονων κοινωνιών. Σύμφωνα με ό,τι είπε το μέλος του Συμβουλίου κ. Τάσος Αναστασίου, τα οφέλη που προκύπτουν από την πράσινη μετάβαση δεν περιορίζονται στο περιβάλλον, αλλά επεκτείνονται τόσο στην οικονομική όσο και στην κοινωνική σφαίρα. Το Συμβούλιο προχώρησε σε οχτώ συγκεκριμένες εισηγήσεις που θεωρεί καταλυτικές ως προς τους μακροπρόθεσμους στόχους και δεσμεύσεις της Κύπρου σε σχέση με την πράσινη μετάβαση, καθώς επίσης και σε υποστηρικτικές πολιτικές για τη χάραξη μιας ολιστικής προσέγγισης οι οποίες, μεταξύ άλλων, θα συμβάλουν και στη μείωση του κόστους ενέργειας μακροπρόθεσμα. Η πρόταση που «ήχησε περισσότερο», είναι η δημιουργία υφυπουργείου για το Κλίμα, το Περιβάλλον και την Πράσινη Βιωσιμότητα, ή τέλος πάντων, -όπως είπε ο κ. Αναστασίου για να μην κολλάμε στις λέξεις- στη δημιουργία ενός συντονιστικού οργάνου με δυνατότητα λήψης αποφάσεων. Μεταξύ άλλων, οι εισηγήσεις αφορούν στη χάραξη Μακροπρόθεσμης Ενεργειακής Στρατηγικής, στην αναβάθμιση Δικτύου και Υποδομών Ηλεκτρικής Ενέργειας, στην ελευθεροποίηση Αγοράς Ενέργειας, στην αύξηση Παραγωγής από ΑΠΕ και Ενίσχυση της Ενεργειακής Απόδοσης, στην Ηλεκτρική Διασύνδεση με γειτονικά κράτη, στην αξιοποίηση των πόρων φυσικού αερίου της Κύπρου και σε υποστηρικτικές πολιτικές.

Το συνταξιοδοτικό

Τις εισηγήσεις για την ενδυνάμωση του συνταξιοδοτικού εισοδήματος στην Κύπρο παρουσίασε το μέλος του Συμβουλίου κ. Ευάγγελος Τρύφωνος. Όπως είπε, η διασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης των πολιτών και η προστασία των συνταξιούχων από τη φτώχεια αποτελούν θέματα προτεραιότητας για κάθε σύγχρονο κράτος. Για τον λόγο αυτό, το θέμα της συνταξιοδότησης αποτελεί σημαντικό μέρος της μακροπρόθεσμης κοινωνικοοικονομικής πολιτικής όλων των κρατών, αφού σχετίζεται με την αξιοπρεπή διαβίωση των πολιτών της κοινωνίας στο σύνολό τους. Το Συμβούλιο, μελετώντας το θέμα αυτό, συστήνει όπως η κυβέρνηση λάβει τα απαραίτητα μέτρα και ενέργειες για την ενδυνάμωση του δεύτερου (Επαγγελματικά Ταμεία Σύνταξης) και τρίτου πυλώνα (Ιδιωτικά Σχήματα Συνταξιοδότησης) του συνταξιοδοτικού συστήματος, οι οποίοι συνδυαστικά με τον πρώτο πυλώνα (Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων) θα μπορέσουν να προσφέρουν υψηλότερες συντάξεις και κατ' επέκταση μια αξιοπρεπή διαβίωση κατά τη συντάξιμη περίοδο σε όλους τους πολίτες.

Η υπογεννητικότητα

Για το φαινόμενο της υπογεννητικότητας και τη γήρανση του πληθυσμού που κατά το Συμβούλιο αποτελούν κρίσιμα ζητήματα που θα πρέπει να αντιμετωπίσει η Ευρώπη και η Κύπρος σήμερα, καθώς επιφέρουν σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, μίλησε το μέλος του Συμβουλίου κ. Παύλος Φωτιάδης. Θέση του Συμβουλίου είναι ότι η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει σε ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό που να αφορά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των οικογενειών με παιδιά, υιοθετώντας μέτρα με επίκεντρο την «Οικογενειακή Πολιτική». Τα μέτρα θα πρέπει να αφορούν πολιτικές φιλικές προς την οικογένεια, οικονομικά κίνητρα (για μεγάλες οικογένειες), επιδοτήσεις για την εκπαίδευση, δημόσια στέγαση και υποδομές, δημιουργία πολιτικών υγείας, αντιμετώπιση κοινωνικών και οικονομικών ζητημάτων, ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στον χώρο εργασίας, φορολογικά κίνητρα για τους εργοδότες, επέκταση της γονικής άδειας και ευνοϊκότερες τιμές για τις υπηρεσίες φροντίδας παιδιών.

Ερωτηματικό η προσιτή στέγη

Τέλος, το Συμβούλιο υπέδειξε ως πρόβλημα που χρήζει λύσης, την εξεύρεση προσιτής στέγης. Όπως ανέφερε το μέλος του ΣΟΑΚ Μάριος Στεφανίδης, αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα κοινωνικοοικονομικά ζητήματα που αντιμετωπίζει η κυπριακή κοινωνία σήμερα, με το πρόβλημα να διευρύνεται συνεχώς. Παρόλα τα μέτρα που έχουν ληφθεί τα τελευταία χρόνια, το ΣΟΑΚ θεωρεί ότι απαιτείται η υιοθέτηση περαιτέρω μέτρων για στήριξη των πολιτών, και κυρίως των νέων και των νεαρών ζευγαριών. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου καταγράφει τις καλύτερες πρακτικές άλλων χωρών που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στη χώρα μας, καθώς και τα μέτρα τα οποία έχουν προταθεί/ανακοινωθεί από άλλους φορείς ή/και την κυβέρνηση και θεωρεί ότι θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Μεταξύ πολλών εισηγήσεων, στόχος όπως είπε είναι η δημιουργία Ενιαίου Φορέα Στεγαστικής Πολιτικής, η αξιοποίηση της κρατικής γης για προσφορά προσιτής στέγης, η ενίσχυση του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης, να γίνουν αντισταθμιστικά μέτρα από μεγάλες αναπτύξεις, να δοθούν φορολογικές ελαφρύνσεις και επιδότηση επιτοκίων και να υπάρξουν υποστηρικτικές πολιτικές.

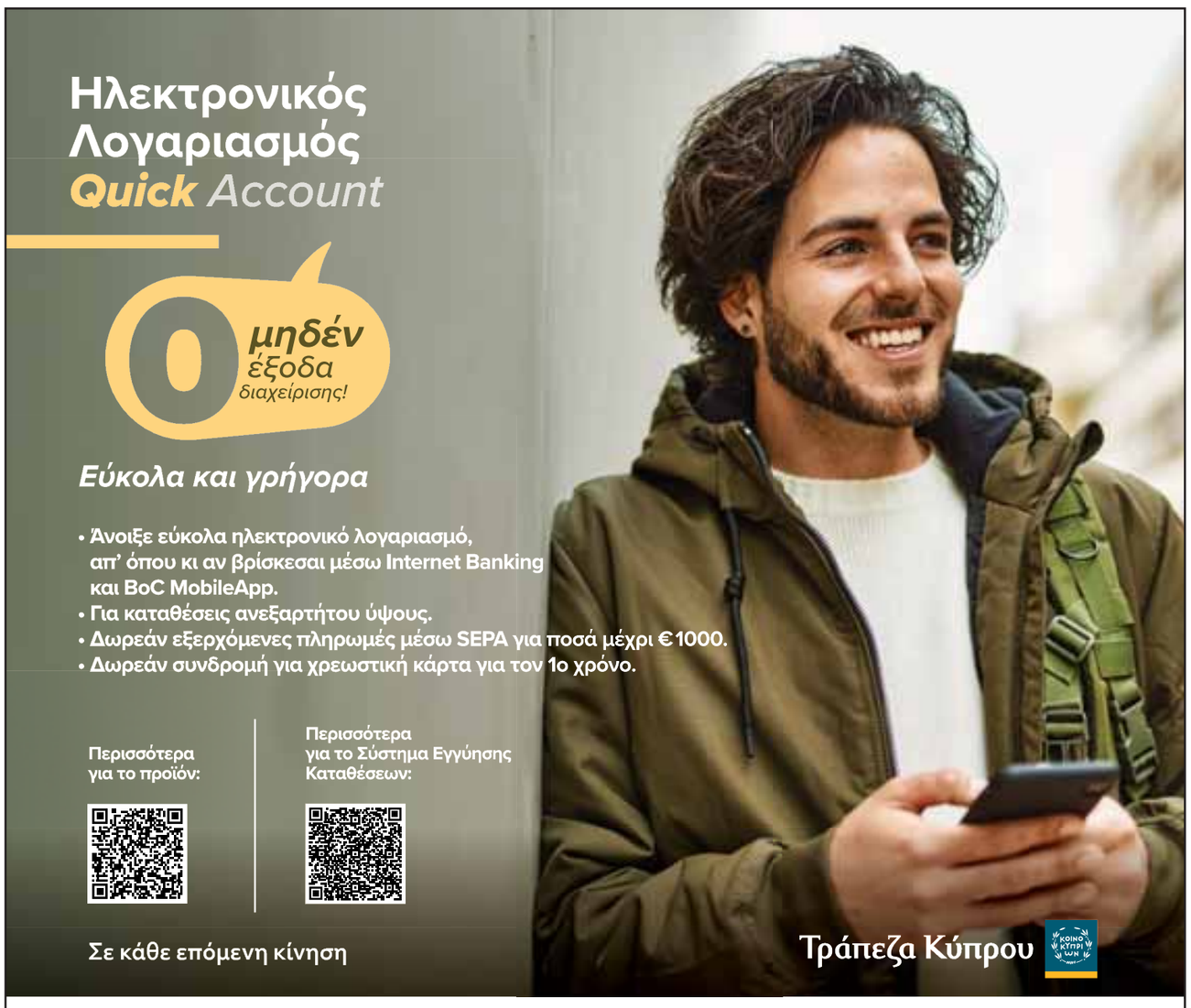

1. Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της και να αποσύρει οποιοδήποτε σχέδιο ανά πάσα στιγμή.
2. Οι καταθέσεις σας στην Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ προστατεύονται από το Σύστημα Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ).
Όριο Προστασίας καταθέσεων συνολικού ποσού εκ EUR 100.000 ανά καταθέτη ανά πιστωτικό ίδρυμα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΤΣΑΝ ΚΑ ΣΙΝΓΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Η μεγάλη αλληλεξάρτηση Ευρώπης και Κίνας

Η Κίνα και η Ε.Ε. συμφώνησαν να προχωρήσουν σε συνομιλίες για το σχέδιο των «27» να επιβάλουν πρόσθετους δασμούς στα κινεζικής κατασκευής ηλεκτροκίνητα οχήματα. Το Πεκίνο θέλει να καταργηθούν. Οι διαπραγματεύσεις για την οριστικοποίηση της απόφασης πριν από την προθεσμία του Νοεμβρίου υπογραμμίζουν όπως και να 'χει την ανησυχία για την πορεία της διμερούς εμπορικής σχέσης στο μέλλον. Το ζήτημα απειλεί την οικονομία των 18 τρισ. δολαρίων περισσότερο από τις αυτοκινητοβιομηχανίες της, οι οποίες μπορούν να επιβιώσουν και μετά τους δασμούς της Ε.Ε., που κυμαίνονται από 17,4% στην BYD έως 38,1% στη Volkswagen, κύριο συνεργάτη της SAIC Motor. Και αυτό γιατί οι κυρώσεις δεν σβήνουν εντελώς το πλεονέκτημα τιμής των κινεζικών EV στην παγκόσμια αγορά.

Για την Κίνα, τα EV είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου. Αποτελούν μια ταχέως αναπτυσσόμενη πηγή εξαγωγών, αλλά με 11,5 δισ. δολάρια πέρυσι ο κλάδος αντιπροσωπεύει μόλις το 2% του συνόλου των εξαγωγών της Κίνας στην Ε.Ε., που αποστέλλει στην περιοχή τα πάντα, από τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό έως ηλιακούς συλλέκτες. Συνολικά, η Ε.Ε. αντιπροσώπευε το 15% των εξαγωγών της Κίνας το 2023 και αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη εξαγωγική αγορά της, σύμφωνα με στοιχεία των κινεζικών τελωνείων.

Ισως δεν είναι τυχαίο ότι οι μεγαλύτεροι χορηγοί του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου είναι κινεζικές εταιρείες.

Αρκεί κανείς να κοιτάξει το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου Euro 2024, που διεξάγεται αυτές τις ημέρες, για μια έγκαιρη υπενθύμιση του ενδιαφέροντος της Κίνας για τη δυτική αγορά. Η BYD πήρε τη σκυτάλη από τη γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία Volkswagen ως κύριος χορηγός του τουρνουά, η κατασκευάστρια ηλεκτρονικών ειδών της Κίνας Hisense Home Appliance χορηγεί τηλεοπτικές οθόνες και τεχνολογία VAR, ενώ η εφαρμογή ψηφιακών πληρωμών Alipay, θυγατρικής εταιρείας της Alibaba, είναι ο παγκόσμιος συνεργάτης πληρωμών για τη διοργάνωση. Το Πεκίνο δεν θα ήθελε να προσθέσει έναν πλήρη εμπορικό πόλεμο με την Ε.Ε. στον κλιμακούμενο πόλεμο με τις ΗΠΑ, παρότι η Κίνα προειδοποιεί ότι θα λάβει «κάθε απαραίτητο μέτρο» για να προστατεύσει τα συμφέροντά της. Ο πρωθυπουργός Λι Τσιανγκ προειδοποίησε στις αρχές της εβδομάδας ότι «οι οπισθοδρομικές ενέργειες αποσύνδεσης» θα «παρέσυραν τον κόσμο σε μια καταστροφική σπείρα».

Για να προστατευθεί, η Κίνα προτείνει να μειώσει τους δασμούς εισαγωγής στα οχήματα μεγάλου κινητήρα από την Ευρώπη, εάν το Βερολίνο καταφέρει να πείσει την Ε.Ε. να μειώσει τους πρόσθετους δασμούς στα κινεζικά EV, ανέφερε το Bloomberg, επικαλούμενο άτομα με γνώση των συζητήσεων. Οι κινεζικές αυτοκινητοβιομηχανίες θα μπορούσαν επίσης να δημιουργήσουν κοινοπραξίες με Ευρωπαίους συναδέλφους, όπως κάποτε οι ξένες αυτοκινητοβιομηχανίες αναγκάστηκαν να δραστηριοποιηθούν στην Κίνα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΧΙΟΥΓΚΟ ΝΤΙΞΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Αυξάνεται ο κίνδυνος κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη

Η Ευρωζώνη θυμίζει ενίοτε δάσος όπου συσσωρεύεται ξηρή βλάστηση. Οι ντόπιοι δεν κάνουν πολλά για να την καθαρίσουν, γνωρίζουν ωστόσο ότι θα ήταν ανόητο να πετάξουν αναμμένα σπίρτα. Εξάλλου υπάρχει πυροσβεστικό όχημα το οποίο πιθανότατα θα σπεύσει προς διάσωση. Με άλλα λόγια, ο κίνδυνος μιας νέας κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη αυξάνεται. Οι συνθήκες όμως πιθανότατα δεν είναι ώριμες για να πυροδοτήσουν νέα φωτιά.

Ο κύριος φόβος υπό τις παρούσες συνθήκες είναι ότι η Γαλλία, όπου η ακροδεξιά Εθνική Συσπείρωση επικράτησε στον πρώτο γύρο των εκλογών, μπορεί να εισέλθει σε μια περίοδο ακραίας πολιτικής αστάθειας και δημοσιονομικής ασυδοσίας. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε απότομη αύξηση των αποδόσεων των γαλλικών κρατικών ομολόγων. Αλλα υπερχρεωμένα μέλη της Ευρωζώνης, ειδικά η Ιταλία, θα μπορούσαν να επηρεαστούν. Το ενιαίο νόμισμα θα κλυδωνιζόταν σε μια τέτοια περίπτωση. Η Γαλλία και η Ιταλία είναι πολύ μεγαλύτερες οικονομίες από την Ελλάδα και τα άλλα μέλη της Ευρωζώνης που βρέθηκαν στο επίκεντρο στην τελευταία κρίση προ δεκαετίας. Αλλά αυτό το σενάριο δεν φαίνεται επικείμενο, επειδή ο Ζορντάν Μπαρντελά, ο ακροδεξιός υποψήφιος για την πρωθυπουργία, ψαλιδίζει τις δημοσιονομικές υποσχέσεις του κόμματός του. Η Εθνική Συσπείρωση εποφθαλμιά τη νίκη στις γαλλικές προεδρικές εκλογές

Η Γαλλία και η Ιταλία είναι πολύ μεγαλύτερες οικονομίες από την Ελλάδα, που βρέθηκε στο επίκεντρο στην προδεκαετίας αναταραχή.

το 2027 και θα ήταν ανόητο να υπονομεύσει την αξιοπιστία της μέχρι τότε. Οι επενδυτές δεν διαταράχθηκαν υπερβολικά. Από τότε που ο πρόεδρος Μακρόν προκήρυξε πρόωρες εκλογές, το spread 10ετούς διάρκειας των γερμανικών και των γαλλικών τίτλων ανήλθε από τις 49 στις 85 μονάδες βάσης. Ο κίνδυνος μετάδοσης της κρίσης στην Ιταλία έχει περιοριστεί: η διαφορά απόδοσης των ομολόγων της σε σχέση με τα γερμανικά ομόλογα έχει αυξηθεί στις 162 μονάδες βάσης, από 133 μονάδες βάσης. Το 2011, όταν ήταν πρωθυπουργός ο Σίλβιο Μπερλουσκόνι, η διαφορά είχε φτάσει στις 560 μονάδες βάσης. Οπως και να 'χει, οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές για το ενιαίο νόμισμα είναι ανησυχητικές. Τα υψηλά χρέη, οι πιεστικές ανάγκες δαπανών και η χαμηλή ανάπτυξη σε πολλές χώρες δημιουργούν προβλήματα. Η Ευρωζώνη έχει τρόπους να προστατευθεί από μια νέα κρίση. Εάν μια χώρα ξεφύγει δημοσιονομικά, η ΕΚΤ θα μπορούσε να παρέμβει και να αγοράσει το χρέος της. Ακόμη και έτσι, το TPI δεν είναι λευκή επιταγή. Η ΕΚΤ λέει ότι θα βοηθήσει στη διάσωση μόνο εάν μια χώρα ακολουθήσει «υγιείς και βιώσιμες δημοσιονομικές και μακροοικονομικές πολιτικές». Το έργο εξισορρόπησης, πάντως, θα γίνει ακόμη πιο δύσκολο εάν η γεωπολιτική κατάσταση επιδεινωθεί. Ο υφέρπων ψυχρός πόλεμος μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ, και ο κατακερματισμός του παγκόσμιου εμπορικού συστήματος που προκύπτει, προκαλεί ήδη κλυδωνισμούς στην παγκόσμια οικονομία.

Η Ευρωπαϊκή Ενωση σε αχαρτογράφητα νερά

Μεταξύ εθνικιστών και ακυβερνησίας η Γαλλία – Αμηχανία Βρυξελλών και Βερολίνου – Ποιες θα είναι οι συνέπειες για τη Λευκωσία

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Το ενδεχόμενο εξασφάλισης απόλυτης πλειοψηφίας των εθνικιστών στο δεύτερο γύρο των βουλευτικών εκλογών στη Γαλλία, στοιχειώνει τις Βρυξέλλες και το Βερολίνο καθώς, όπως επισημαίνουν κοινοτικοί κύκλοι, η χώρα, που αποτελεί έναν από τους δύο πυλώνες σταθερότητας του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, «κινείται με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα μεταξύ των εθνικιστών της Μαρίν Λεπέν και της ακυβερνησίας», με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ίδια την Ε.Ε., που, σε κάθε περίπτωση, κινδυνεύει να εισέλθει σε αχαρτογράφητα νερά.

Η δεύτερη συνεχόμενη νίκη των εθνικιστών μέσα σε τρεις εβδομάδες, (η πρώτη ήταν στις ευρωεκλογές), με ποσοστά που κυμαίνονται πέριξ του 33%, σε συνδυασμό με τις πρώτες διεκδικήσεις της Μαρίν Λεπέν, που αξιώνει ακόμη και περιορισμό των εξουσιών του προέδρου Μακρόν, στα ζητήματα άμυνας και εξωτερικής πολιτικής, συνθέτουν ένα παζλ υψηλής δυσκολίας για τις Βρυξέλλες και το Βερολίνο. Σχηματίζοντας με ευκρίνεια μια πολύ ενδεικτική εικόνα των εθνικιστικών προθέσεων, που εκ των πραγμάτων προκαλούν εντονότατο προβληματισμό, καθώς αγγίζουν, μεταξύ άλλων, και το ιδιαίτερα ευαίσθητο για την Ε.Ε. ζήτημα της στήριξης της Ουκρανίας στον πόλεμο κατά της επιτιθέμενης Ρωσίας. Η Μαρίν Λεπέν έσπευσε να αναφέρει ότι εάν εξασφαλίσει την απόλυτη πλειοψηφία και σχηματίσει κυβέρνηση, τότε ο Εμανουέλ Μακρόν θα πρέπει να ξεχάσει την αποστολή στρατευμάτων στην Ουκρανία, ενώ ο 28χρονός πρόεδρος της Εθνικής Συσπείρωσης, Ζορντάν Μπαρντελά, που φιλοδοξεί να γίνει νέος πρωθυπουργός, στη Γαλλία, προεξόφλησε ήδη ότι το Κιέβο δεν θα μπορεί να εξασφαλίσει πυραύλους μεγάλου βεληνεκούς.

Και αυτό προφανώς είναι απλώς η αρχή, καθώς οι εθνικιστές δεν έχουν ακόμη ανέβει στην εξουσία, γεγονός που καταγράφεται στις Βρυξέλλες και στο Βερολίνο, όπου η αμηχανία είναι τουλάχιστον έκδηλη. Όπως έλεγε στην «Κ» κοινοτική πηγή, «η εντύπωση που κυριαρχεί στην έδρα της Ε.Ε. είναι ότι το εθνικιστικό κόμμα της Γαλλίας δεν θα αρκεστεί στη χειραγώγηση της εθνικής ατζέντας της Γαλλίας, αλλά θα επιδιώξει να καθορίσει και την πορεία της "γερμανογαλλικής ατμομηχανής", με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη στατική επάρκεια του συνόλου του ευρωπαϊκού οικοδομήματος».

Δεν είναι προφανώς τυχαίο ότι ο εκπρόσωπος της γερμανικής κυβέρνησης, Στέφεν Χέμπεστραϊτ, υποστήριξε ότι «εργαζόμαστε στενά και με εμπιστοσύνη με τη Γαλλία, τον σημαντικότερο ευρωπαίο εταίρο μας. Και αυτό θα παραμείνει έτσι από την πλευρά μας», διαμήνυσε, αφήνοντας εμμέσως να διαρρεύσει ανησυχία, αν μη τι άλλο, κατά πόσον και η Γαλλία θα συνεχίσει να εργάζεται και η ίδια για τον ίδιο σκοπό. Ή κατά πόσο θα αλλάξει πλεύση, παίζοντας εθνικιστικά, σε μια περίοδο μάλιστα που και η γερμανική κυβέρνηση είναι αποδυναμωμένη και οι εθνικιστές του AFD, «Εναλλακτική για τη Γερμανία», κερδίζουν έδαφος.

Ενδιαφέρουσα είναι και η τοποθέτηση του ΥΠΕΞ των ΗΠΑ, Άντονι Μπλίνκεν, ο οποίος αν και απέφυγε να σχολιάσει τα αποτελέσματα του πρώτου γύρου των εκλογών στη Γαλλία, αισθάνθηκε την ανάγκη να αναφερθεί ευρύτερα

Οι εξελίξεις στη Γαλλία επηρεάζουν και τη Λευκωσία, η οποία εδώ και αρκετά χρόνια εναποθέτει τις ελπίδες της στο Παρίσι, προκειμένου να εξασφαλίσει στήριξη και να ξεκλειδώσει τις πόρτες του Βερολίνου και των Βρυξελλών για ζητήματα που άπτονται κυρίως του Κυπριακού.

στην ενίσχυση του ΝΑΤΟ μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, σημειώνοντας χαρακτηριστικά ότι «δεν νομίζω ότι αυτό θα αλλάξει, όποια κι αν είναι η πολιτική συγκυρία στην Ευρώπη». Αν βεβαίως ο κ. Μπλίνκεν ήταν τόσο σίγουρος ότι τίποτα δεν θα αλλάξει με μια ενδεχόμενη άνοδο των εθνικιστών στην εξουσία της Γαλλίας (έστω και στο πλαίσιο «συγκατοίκησης» με τον Μακρόν), τότε προφανώς δεν θα αισθανόταν καμιά ανάγκη να τοποθετηθεί με τον τρόπο που το έπραξε.

Μακρόν και Κύπρος

Μοιραία, οι εξελίξεις στη Γαλλία επηρεάζουν και τη Λευκωσία, η οποία εδώ και αρκετά χρόνια εναποθέτει τις ελπίδες της στο Παρίσι, προκειμένου να εξασφαλίσει στήριξη και να ξεκλειδώσει τις πόρτες του Βερολίνου και των Βρυξελλών για ζητήματα που άπτονται κυρίως του Κυπριακού προβλήματος (και παλαιότερα και των κυρώσεων κατά της Τουρκίας, για την κυπριακή ΑΟΖ). Ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης, που θεωρεί τον Εμανουέλ Μακρόν «φίλο» του, εκτιμάται ότι θα έχει δυσκολότερο έργο να ενεργοποιήσει το Παρίσι, εάν ο Γάλλος πρόεδρος «συγκατοικήσει» στη διακυβέρνηση της χώρας, με την «Εθνική Συσπείρωση» της Μαρίν Λεπέν. Άλλωστε, σε μια τέτοια περίπτωση, κοινοτικοί κύκλοι εκτιμούν ότι η Γαλλία θα οδηγηθεί σε εσωστρέφεια και σε μια συνεχή μάχη μεταξύ πρωθυπουργού και προέδρου της χώρας, τον οποίο ήδη η Λεπέν και ο Μπαρντελά θεωρούν «διακοσμητικό».

Ξένη διπλωματική πηγή ανέφερε στην «Κ» ότι «σε κάθε περίπτωση, είτε η επικράτηση των εθνικιστών είναι "απόλυτη" στον δεύτερο γύρο των βουλευτικών εκλογών (σ.σ. και άρα είναι σε θέση να σχηματίσουν αυτοδύναμη κυβέρνηση), είτε όχι, το αποτέλεσμα για τον Εμανουέλ Μακρόν είναι προδιαγεγραμμένο. Ακόμη κι αν παραμείνει πρόεδρος της Γαλλίας (σ.σ. όπως έχει ήδη πει ότι θα πράξει), θα είναι εκ των πραγμάτων αποδυναμωμένος και υπό προθεσμία. Κι αυτό, γιατί κανείς δεν μπορεί να ξεχάσει, ούτε στη Γαλλία, αλλά ούτε και ευρύτερα στην Ε.Ε., ότι ο Εμανουέλ Μακρόν ήταν αυτός που χωρίς να μετρήσει τις συνέπειες, προκήρυξε βουλευτικές εκλογές, οδηγώντας τη χώρα του, τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία και τη μόνη πυρηνική δύναμη της Ευρώπης, ένα βήμα πριν το χείλος της διακυβέρνησης από τους εθνικιστές. Τολμώ να πω, ότι ο κ. Μακρόν θα δυσκολεύεται πλέον να θεωρεί τον εαυτό του πολιτικό κεφάλαιο, τόσο για τη χώρα του όσο και για την Ε.Ε.», ανέφερε χαρακτηριστικά η ίδια πηγή, υπό την προϋπόθεση τήρησης της ανωνυμίας της. Υπό αυτή την έννοια, καθίσταται σαφές ότι σε κάθε περίπτωση η επιρροή του Εμανουέλ Μακρόν στα ευρωπαϊκά δρώμενα, όσο κομψά και να το θέσουμε, εξασθενίζει, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις όποιες προσδοκίες ενδεχομένως διατηρούσε ή/και διατηρεί η Λευκωσία για στήριξη από τον Γάλλο πρόεδρο. Όχι μόνο στο Κυπριακό, αλλά και ευρύτερα.

Ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης, που θεωρεί τον Εμανουέλ Μακρόν «φίλο» του, εκτιμάται ότι θα έχει δυσκολότερο έργο να ενεργοποιήσει το Παρίσι, εάν ο Γάλλος πρόεδρος «συγκατοικήσει» στη διακυβέρνηση της χώρας με την «Εθνική Συσπείρωση» της Μαρίν Λεπέν.

Ελπίδες για Βρυξέλλες-Βερολίνο

Βρυξέλλες και Βερολίνο αφήνουν να εννοηθεί ότι υπάρχουν ακόμη ελπίδες για ανατροπή της προσπάθειας του εθνικιστικού κόμματος της Λεπέν να αποκτήσει απόλυτη πλειοψηφία, στον δεύτερο γύρο των βουλευτικών εκλογών. Ήδη έχουν εκδηλωθεί κάποιες κινήσεις για αναχαίτιση της πορείας των εθνικιστών από τον αριστερό συνασπισμό του «Νέου Λαϊκού Μετώπου» (28% στον πρώτο γύρο) και από το κόμμα του Μακρόν (20% στον πρώτο γύρο). Συγκεκριμένα, έχει αποσυρθεί μεγάλος αριθμός «τρίτων» στην κατάταξη υποψηφίων, στις μονοεδρικές περιφέρειες της Γαλλίας και από τους δύο χώρους, ώστε να στηριχθεί ο έτερος υποψήφιος των δύο πολιτικών σχημάτων, κόντρα στον υποψήφιο των εθνικιστών και στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν απόλυτη πλειοψηφία. Ερωτηματικό πάντως αποτελεί το «επίπεδο πειθαρχίας» που θα επιδειχθεί. Δηλαδή, σε ποιο βαθμό οι ψηφοφόροι του αριστερού συνασπισμού είναι διατεθειμένοι να ψηφίσουν υποψήφιο από ένα κεντρώο φιλελεύθερο χώρο -και αντίθετα.

Οι τελευταίες μετρήσεις που είχαν γνωστοποιηθεί, ενώ γράφονταν αυτές οι γραμμές, χθες Τρίτη, έδιναν στο κόμμα της «Εθνικής Συσπείρωσης» από 230 έως 280 έδρες, ενώ το Politico δεν απέκλειε η Λεπέν να εξασφαλίσει από 230 μέχρι και 310 έδρες. Για να εξασφαλίσει απόλυτη πλειοψηφία, το κόμμα της Λεπέν χρειάζεται 289 έδρες από σύνολο 577 εδρών. Πάντως οι εθνικιστές δεν κάθονται με σταυρωμένα χέρια και φέρονται έτοιμοι, σε περίπτωση που δεν εξασφαλίσουν απόλυτη πλειοψηφία, να συζητήσουν με το συντηρητικό κόμμα των Ρεπουμπλικανών (συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα) τον σχηματισμό κυβέρνησης συνεργασίας στη Γαλλία. Υπενθυμίζεται ότι πριν από μερικές εβδομάδες ο πρόεδρος των Ρεπουμπλικανών, Ερίκ Σιοτί, είχε ταχθεί υπέρ της συνεργασίας με τους εθνικιστές, κάτι που οδήγησε στην καθαίρεσή του.

Σε περίπτωση «συγκατοίκησης» (cohabitation) και διαμοιρασμού της εκτελεστικής εξουσίας μεταξύ του προέδρου Μακρόν και ενός εθνικιστή πρωθυπουργού, όπως ο Ζορντάν Μπαρντελά, ο πρόεδρος του κράτους, ως επικεφαλής, θα συμμετέχει στις Συνόδους Κορυφής της Ε.Ε., αλλά στα Συμβούλια της Ε.Ε. θα συμμετέχουν οι εθνικιστές υπουργοί, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη δυνατότητα της Γαλλίας να εκφράζεται με μια φωνή στην Ευρώπη, αλλά και την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση να λαμβάνει αποφάσεις, και δη φιλοευρωπαϊκές.

Σε αναμονή κινητικότητας στο Κυπριακό

Δυσκολίες στην άρση του αδιεξόδου, περίοδος εκθέσεων του ΟΗΕ και στο βάθος Σεπτέμβριος στη Νέα Υόρκη

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Σε αχαρτογράφητα νερά κινείται η προσπάθεια για άρση του αδιεξόδου στις συνομιλίες του Κυπριακού, με μπαράζ επαφών τόσο της προσωπικής απεσταλμένης του γ.γ. του ΟΗΕ, Μαρία Άνχελα Ολγκίν -που είδε τους δύο ηγέτες σε Βρυξέλλες και Λονδίνο- όσο και των ίδιων των Ηνωμένων Εθνών με φόντο την ανανέωση της θητείας τής ειρηνευτικής δύναμης στη Κύπρο (ΟΥΝΦΙΚΥΠ), αλλά και της ανανέωσης των όρων εντολής της κας Ολγκίν. Αυτό που καθίσταται σαφές τόσο από πληροφορίες της «Κ» όσο και από τη μεγάλη εικόνα της ανάλυσης είναι πως ο Σεπτέμβριος -και το περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ- καθίσταται κομβικός τόσο για ένα σενάριο κήρυξης αδιεξόδου όσο και για ένα, κάπως πιο αισιόδοξο, συνέχισης της διαδικασίας -ακόμη και για χάριν αυτής.

«Η τελευταία ευκαιρία που είχαμε ήταν το 2017 στο Κραν Μοντανά, η οποία δυστυχώς χάθηκε και έκτοτε δεν υπήρξε ορατή, απτή πρόοδος στις διαπραγματεύσεις», δήλωσε ο πρόεδρος του Συμβουλίου Ασφαλείας για τον Ιούλιο Βασίλι Νεμπένζια.

Πυρά Στιούαρτ-προέδρου

Ο Κόλιν Στιούαρτ είδε χθες τον Τουρκοκύπριο ηγέτη. Ωστόσο οι ενδιαφέρουσες ειδήσεις προέκυψαν μετά το πέρας της συνάντησής του με τον πρόεδρο Χριστοδουλίδη. Ο ειδικός απεσταλμένος του γ.γ. του ΟΗΕ αναφέρθηκε εκτενώς στο αποτύπωμα στρατιωτικοποίησης της νεκρής ζώνης ενώ πήρε -κάπως άκομψα- και θέση για την περίπτωση της ύπαρξης προσφύγων σε περιοχή εντός της νεκρής. Το αποτέλεσμα των δηλώσεών του δημιούργησε δυσφορία στη Λευκωσία, με τον πρόεδρο Χριστοδουλίδη να του απαντά, επί της ουσίας. Διαχρονικά οι εκθέσεις των Η.Ε. προσπαθούν να κρατήσουν μια ισορροπία, δήλωσε ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης, απαντώντας ουσιαστικά στον Καναδό διπλωμάτη, για να προσθέσει όμως ότι όλοι γνωρίζουν, «και οι ξένες διπλωματικές αποστολές που είναι εδώ και γενικότερα η διεθνής κοινότητα, ποιος στρατιωτικοποιεί και ποιος παραβιάζει συνεχώς τη νεκρή ζώνη». «Για το θέμα της μετανάστευσης είμαστε σε επαφή με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει δώσει πολλές φορές δείγματα γραφής για το πώς προσεγγίζει το συγκεκριμένο θέμα, καθαρά ανθρωπιστικά. Την ίδια στιγμή δεν μπορούμε να επιτρέψουμε τη δημιουργία μιας νέας οδού», ανέφερε.

Εντός Ιουλίου αναμένεται η έκθεση της προσωπικής απεσταλμένης του γ.γ., Μαρία Άνχελα Ολγκίν, στη βάση των όσων είδε η ίδια στην Κύπρο κατά την παραμονή της. Στη βάση αυτής της έκθεσης αναμένεται στις 12 Ιουλίου και η έκθεση του γ.γ. -που αφορά και την ανανέωση της θητείας τής ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Εκθέσεις και θητεία Ολγκίν

Εντός Ιουλίου αναμένεται η έκθεση της προσωπικής απεσταλμένης του γ.γ., Μαρία Άνχελα Ολγκίν, στη βάση των όσων είδε η ίδια στην Κύπρο κατά την παραμονή της. Στη βάση αυτής της έκθεσης αναμένεται στις 12 Ιουλίου και η έκθεση του γ.γ. -που αφορά και την ανανέωση της θητείας τής ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Οι διαπιστώσεις του κ. Γκουτέρες σε μεγάλο βαθμό θα κρίνουν και τη συνέχεια στο Κυπριακό ενόψει πρωτοβουλιών του ίδιου τον Σεπτέμβριο (για μια τριμερή ή πενταμερή διάσκεψη). Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», η ανανέωση της θητείας της κας Ολγκίν -που τεκμαίρεται από τον ίδιο τον γ.γ.- δεν θα έχει πρόβλημα, πράγμα που σημαίνει πως θα παραμείνει προσωπική του απεσταλμένη για το Κυπριακό έως το τέλος του 2024.

Ρελάνς Ρώσων

Ενδιαφέρον σε έμπειρους παρατηρητές του Κυπριακού κάνουν και οι δηλώσεις της Μόσχας -διά του μόνιμου αντιπροσώπου της στον ΟΗΕ- για τις τρέχουσες εξελίξεις που δεν πέρασαν απαρατήρητες. «Η προσωπική απεσταλμένη του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, πρώην υπουργός Εξωτερικών της Κολομβίας κα Ολγκίν, ταξίδευε στο νησί, μιλούσε με τις δύο πλευρές, μόνο για να διαπιστώσει ότι τα μέρη απέχουν πολύ από τη συμβιβαστική λύση που ίσως βρεθεί», ανέφερε ο πρόεδρος του Συμβουλίου Ασφαλείας για τον μήνα Ιούλιο και μόνιμος αντιπρόσωπος της Ρωσίας, πρέσβης Βασίλι Νεμπένζια, κατά τη διάρκεια της ενημέρωσης Τύπου στην έδρα του διεθνούς οργανισμού στη Νέα Υόρκη. Ο Ρώσος πρέσβης απαντώντας σε ερώτηση του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων επεσήμανε ότι «είναι ατυχές, αλλά η τελευταία ευκαιρία που είχαμε ήταν το 2017 στο Κραν Μοντανά, η οποία δυστυχώς χάθηκε και έκτοτε δεν υπήρξε ορατή, απτή πρόοδος στις διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό». Επιπλέον, πρόσθεσε, βλέπουμε τη σκλήρυνση των θέσεων ορισμένων σχεδίων των δύο πλευρών. «Τώρα υπάρχει το ζήτημα της παράτασης της εντολής της κας Ολγκίν, αλλά αυτό είναι απολύτως προνόμιο του γενικού γραμματέα, επειδή είναι η προσωπική του απεσταλμένη. Δεν είναι απεσταλμένη του Συμβουλίου Ασφαλείας, ούτε του ειδικού εκπροσώπου για το Κυπριακό. Θα δούμε. Στην πραγματικότητα, εναπόκειται σε αυτόν (γενικό γραμματέα) να πάρει την απόφαση».

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Ψηφιακός πολίτης

Βρισκόμαστε στα μέσα του 2024 όπου η τεχνητή νοημοσύνη έχει μπει στα σπίτι μας μέσω της OpenAI. Οι περισσότεροι έχουμε πρόσβαση στο Διαδίκτυο και τις πλείστες δουλειές μας τις διεκπεραιώνουμε χρησιμοποιώντας το κινητό. Στην Κύπρο όμως δεν έχουμε δει την εξέλιξη μιας εφαρμογής τύπου Gov.gr, όπως έχει η Ελλάδα, για να μας διευκολύνει στην καθημερινότητά μας. Για ένα μεγάλο αριθμό συνδιαλλαγών με το Δημόσιο πλέον οι πολίτες της Ελλάδας αλλά και οι Έλληνες κάτοικοι του εξωτερικού δεν χρειάζεται να επισκεφθούν τη δημόσια υπηρεσία, αφού μπορούν χρησιμοποιώντας την τεχνολογία να εξυπηρετηθούν. Όλο αυτό έγινε γιατί υπήρχε θέληση και σχεδιασμός. Εδώ στην Κύπρο ακόμα δεν έχει προχωρήσει -όπως θα έπρεπε- η ψηφιοποίηση του κράτους. Θυμάμαι τη συζήτηση να έχει ξεκινήσει από το 2014 όταν προσπαθούσαμε να αντιγράψουμε το μοντέλο της Εσθονίας. Πήγανε και ήρθανε διάφοροι σύμβουλοι και παρασύμβουλοι, υπουργοί και κυβερνητικοί παράγοντες -και από τις δύο χώρες- χωρίς απολύτως καμία έκβαση. Τώρα πάλι, έχει ξεκινήσει η συζήτηση για την αντιγραφή του ελληνικού μοντέλου αυτή τη φορά, αντί του εσθονικού, όπου ελπίζω να έχει θετική κατάληξη. Για να είμαι δίκαιος, ήδη κάποιες υπηρεσίες του υπουργείου Εσωτερικών ψηφιοποιήθηκαν. Τι πρέπει να γίνει όμως που δεν έγινε τα προηγούμενα χρόνια; Κατ' αρχάς, πρέπει να υπάρχει θέληση, καθοδήγηση και αποφασιστικότητα από πολύ ψηλά. Ας υποθέσουμε ότι η θέληση του προέδρου υπάρχει. Καθοδήγηση από τον αρμόδιο υπουργό και την ομάδα του υπάρχει; Υπάρχει η κατάλληλη κατάρτιση στη δημόσια υπηρεσία όπου θα χρησιμοποιηθεί για να απορροφήσουμε ένα τόσο σημαντικό έργο και να το φέρουμε στα μέτρα της Κύπρου; Πώς θα μπορέσουμε να το πετύχουμε αυτό αν δεν τεθούν κάποιοι βασικοί δείκτες απόδοσης ως κίνητρο στους υπουργούς; Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουμε να παρακολουθήσουμε την πορεία ενός τόσο σημαντικού έργου όπως αυτό της ψηφιοποίησης του κράτους προς όφελος του πολίτη. Ο Μητσοτάκης τα κατάφερε γιατί έθεσε στρατηγικούς στόχους και χρησιμοποίησε σχέδιο δράσης για κάθε στόχο. Την ίδια ώρα έβαλε κανόνες και χρονοδιαγράμματα για να παρακολουθεί την απόδοση των επιλογών του. Μόνο με στοχοπροσήλωση θα καταφέρουμε και στην Κύπρο να κάνουμε κάτι αντίστοιχο. Ελπίζω αυτή τη φορά να τα καταφέρουμε.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Νέο Jumbo στη Λευκωσία το καλοκαίρι

Τα πρώην κεντρικά γραφεία του ομίλου Στεφανίδη στην ανατολική πλευρά της πρωτεύουσας αποκτούν ξανά «ζωή» μετά από χρόνια

Της **ΑΝΝΑΣ ΠΟΛΥΒΙΟΥ**

Το δεύτερο κατάστημα Jumbo ετοιμάζεται να υποδεχτεί η Λευκωσία. Πρόκειται για το έκτο συνολικά κατάστημα της αλυσίδας στην Κύπρο. Το νέο κατάστημα της γνωστής αλυσίδας θα στεγάζεται στα πρώην κεντρικά γραφεία του ομίλου Στεφανίδη, στην περιοχή του Mall Of Cyprus και του ΙΚΕΑ στον Στρόβολο, στην είσοδο της Λευκωσίας.

Το νέο κατάστημα Jumbo, με την επιλογή της τοποθεσίας του, θα καλύπτει ουσιαστικά την ανατολική πλευρά της Λευκωσίας, καθώς και τις γύρω περιοχές της επαρχίας. Πρόκειται για μια περιοχή με ιδιαίτερη εμπορική κίνηση, δεδομένο το οποίο θα βοηθήσει την εταιρεία να προσελκύσει το καταναλωτικό κοινό, εξυπηρετώντας με αυτό τον τρόπο μία μεγάλη μερίδα κατοίκων της πρωτεύουσας. Σημαντικό είναι πως στο νέο κατάστημα της αλυσίδας θα υπάρχει μεγάλος χώρος στάθμευσης, συμβάλλοντας στην προσπάθεια της πυκνής τροχαίας κίνησης που παρατηρείται στην περιοχή.

Το νέο κατάστημα Jumbo θα έχει συνολικό εμβαδόν περίπου 10.000 τ.μ., ενώ θα διαθέτει γύρω στις 460 θέσεις χώρου στάθμευσης, κάποιες εκ τις οποίες για ΑμεΑ.

Το νέο κατάστημα Jumbo, με την επιλογή της τοποθεσίας του, θα καλύπτει ουσιαστικά την ανατολική πλευρά της Λευκωσίας, καθώς και τις γύρω περιοχές της επαρχίας.

Οι εργασίες ανακατασκευής του κτιρίου, τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά βρίσκονται σε τελικό στάδιο, με το νέο κατάστημα να είναι έτοιμο να ανοίξει τις πόρτες του εντός του καλοκαιριού. Να θυμίσουμε πως το ακίνητο βρισκόταν στην ιδιοκτησία της Τράπεζας Κύπρου, η οποία το είχε διαθέσει προς πώληση στα 18,3 εκατομμύρια ευρώ, με τον όμιλο Jumbo να είχε συμφωνήσει με την τράπεζα για την απόκτησή του. Το νέο κατάστημα Jumbo θα έχει συνολικό εμβαδόν περίπου 10.000 τ.μ., ενώ θα διαθέτει γύρω στις 460 θέσεις χώρου στάθμευσης, κάποιες εκ τις οποίες για ΑμεΑ.

Τα κέρδη του ομίλου για το 2024

Φτάνοντας στα μισά της χρονιάς, τα δεδομένα για τον όμιλο Jumbo φαίνεται να είναι θετικά, με τις πωλήσεις να εμφανίζονται αυξημένες κατά περίπου 8% –για το πρώτο πεντάμηνο του 2024. Σύμφωνα με ανακοίνωση του ομίλου, «Η διοίκηση του ομίλου Jumbo παραμένει επιφυλακτική όσον αφορά την εξέλιξη των μεγεθών για το υπόλοιπο της χρονιάς, διατηρεί -προς το παρόντις εκτιμήσεις της για αύξηση τζίρου και κερδών τής τάξης +8% έως +10%, δεσμεύεται ωστόσο να επανεξετάσει το συνολικό πλαίσιο της καθοδήγησής της τον Ιούλιο, αφού αναλύσει τα στοιχεία του πρώτου εξαμήνου του έτους σε συνδυασμό με το διεθνές γεωπολιτικό περιβάλλον».

Συγκεκριμένα για τον μήνα Μάιο, ο όμιλος σημείωσε αύξηση πωλήσεων κατά +10% συνολικά, σε σχέση με τον αντίστοιχο περσυνό μήνα. Ωστόσο, να σημειώσουμε πως οι πωλήσεις του Μαΐου περιλαμβάνουν και ένα μέρος των πασχαλιάτικων αγορών, κάτι που σίγουρα επηρέασε την αύξηση των αγορών από το καταναλωτικό κοινό.

Η πορεία των πωλήσεων

Σύμφωνα με ανακοίνωση του ομίλου, τα στοιχεία για τις πωλήσεις κατά τους πρώτους μήνες του έτους για κάθε χώρα στην οποία έχει παρουσία, είναι τα πιο κάτω:

Κύπρος

Οι πωλήσεις των καταστημάτων Jumbo κατά τον μήνα Μάιο του 2024 στην Κύπρο ήταν αυξημένες, κατά 1% περίπου. Συνολικά οι πωλήσεις των καταστημάτων στην Κύπρο για το πρώτο πεντάμηνο του 2024 είναι αυξημένες κατά 3% περίπου, σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα.

Ελλάδα

Τον Μάιο του 2024, οι καθαρές πωλήσεις της μητρικής εταιρείας (χωρίς να υπολογίζονται οι ενδοεταιρικές συναλλαγές) παρουσίασαν αύξηση κατά +10% περίπου. Συνολικά για το πρώτο πεντάμηνο του έτους 2024, οι καθαρές πωλήσεις της μητρικής εταιρείας -χωρίς τις ενδοεταιρικές συναλλαγές- παρουσίασαν αύξηση κατά +8% περίπου σε σχέση με το ίδιο διάστημα το 2023. Σημειώνεται ότι αρχές Ιουνίου ξεκίνησε τη λειτουργία του το πλήρως ανακαινισμένο υπερκατάστημα Jumbo στη Λάρισα, που παρέμενε κλειστό λόγω του πρωτοφανούς πλημμυρικού φαινομένου στις αρχές Σεπτεμβρίου του 2023.

Βουλγαρία

Οι πωλήσεις του δικτύου κατέγραψαν αύξηση κατά +9% περίπου τον Μάιο του 2024, σε σχέση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα. Συνολικά οι πωλήσεις στη Βουλγαρία, για το πρώτο πεντάμηνο του 2024, είναι αυξημένες κατά +9% περίπου, σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα.

Ρουμανία

Οι πωλήσεις του δικτύου καθώς και του ηλεκτρονικού καταστήματος (www.e-jumbo.ro) σημείωσαν αύξηση της τάξης του +16% περίπου, τον Μάιο του 2024, σε σχέση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα. Συνολικά, οι πωλήσεις στη Ρουμανία, για το πρώτο πεντάμηνο του 2024, είναι αυξημένες κατά +13% περίπου, σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα.

Η ιστορία του ομίλου

Με περισσότερα από 35 χρόνια ιστορίας, ο ελληνικός όμιλος Jumbo έχει καταφέρει να κερδίσει την αναγνώριση και εμπιστοσύνη μικρών και μεγάλων, παραμένοντας διαχρονικά στο πλευρό των πελατών του, προσφέροντάς τους μία πλούσια γκάμα παιχνιδιών, βρεφικών ειδών, εποχιακών ειδών, ειδών διακόσμησης και ειδών βιβλιοχαρτοπωλείου και άλλων προϊόντων. Με παρουσία σε Κύπρο, Ελλάδα, Βουλγαρία και Ρουμανία, η Jumbo εργοδοτεί σχεδόν 7.000 άτομα, ενώ αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις λιανικής πώλησης. Ο όμιλος διαθέτει αυτή τη στιγμή 87 καταστήματα, εκ των οποίων 55 βρίσκονται στην Ελλάδα, έξι στην Κύπρο, δέκα στη Βουλγαρία και 16 στη Ρουμανία, ενώ διαθέτει και ηλεκτρονικό κατάστημα. Επιπλέον, ο όμιλος, μέσω συνεργασιών, έχει παρουσία με καταστήματα που φέρουν το σήμα της Jumbo, σε εφτά χώρες, Αλβανία, Ισραήλ, Κόσοβο, Σερβία, Βόρεια Μακεδονία, Μαυροβούνιο και Βοσνία.
Προσπαθήσαμε να επικοινωνήσουμε με την Jumbo για περαιτέρω διευκρινήσεις και λεπτομέρειες σχετικά με το νέο άνοιγμα του καταστήματος, ωστόσο δεν ανταποκρίθηκαν.

Συνεχίζεται η άνοδος των τιμών στα ξενοδοχεία της Αττικής

Αυξήθηκαν κατά 15,6% τον Μάιο σε ετήσια βάση, στα 178,16 ευρώ

Συνεχίζεται η άνοδος των τιμών των δωματίων στην Αθήνα και στην περιφέρεια της Αττικής, ενώ ενισχύονται και οι πληρότητες των ξενοδοχείων όλων των κατηγοριών, σύμφωνα με τα στοιχεία για το πεντάμηνο Ιανουαρίου - Μαΐου 2024.

Ειδικότερα, η μέση πληρότητα ενισχύθηκε κατά 4,8% στο 72,3% το πεντάμηνο, ενώ η μέση τιμή δωματίου (ADR) τον Μάιο διαμορφώθηκε στα 178,16 ευρώ. Αυξήθηκε δηλαδή κατά 15,6% έναντι του περυσινού Μαΐου. Κατά τον Μάιο οι πληρότητες έφτασαν το 86,2%. Αυτά προκύπτουν από τα στοιχεία κίνησης και απόδοσης ξενοδοχείων Αθήνας - Αττικής που δημοσίευσε η Ενωση Ξενοδόχων Αθηνών - Αττικής και Αργοσαρωνικού (ΕΞΑΑΑ). Η μέση τιμή δωματίου (ADR) του πρώτου πενταμήνου του 2024 διαμορφώθηκε στα 127,15 ευρώ, αυξήθηκε δηλαδή κατά 8,8% έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2023. Το μέσο έσοδο ανά διαθέσιμο δωμάτιο (RevPar) διαμορφώθηκε έτσι στα 91,90 ευρώ, έναντι 80,58 ευρώ του πρώτου πενταμήνου του 2023 (+14%).

«Για άλλη μία φορά είναι εμφανές πως τα στοιχεία και τα αποτελέσματα των ξενοδοχείων δεν συνάδουν με τους γενικότερους πανηγυρισμούς», σχολιάζει η διοίκηση της ΕΞΑΑΑ επικαλούμενη το γεγονός ότι την καλύτερη μέση πληρότητα όλων εμφάνισαν τα ξενοδοχεία 3* τόσο στο 5μηνο 2024 (80,5%) όσο και τον Μάιο 2024 (91,9%), και ακολούθησαν τα ξενοδοχεία 4* και τα 5*, «κάτι ιδιαίτερα ευχάριστο για τα ξενοδοχεία των χαμηλότερων κατηγοριών, που όμως παράλληλα πιστεύουμε πως φανερώνει και τα πολλά περιθώρια που υπάρχουν για προσέλκυση πελατείας υψηλότερης οικονομικής δυνατότητας – στην οποία πρέπει να στοχεύει στο εξής η Αθήνα». «Το να προσελκυσθούν τουρίστες οι οποίοι θα είναι διατεθειμένοι ή θα είναι σε θέση να ξοδέψουν πολύ περισσότερα χρήματα για την επίσκεψή τους στην Αθήνα σίγουρα λειτουργεί σε συνάρτηση με το προφίλ που "χτίζει" καθημερινά η ίδια η πόλη ως ευρωπαϊκή πρωτεύουσα και διεθνής προορισμός – ικανοποιώντας επισκέπτες υψηλών απαιτήσεων», επισημαίνει η ΕΞΑΑΑ. Η Ενωση «τρέχει» ήδη από τις αρχές Ιουνίου στα ξενοδοχεία-μέλη της την 20ή έρευνα ικανοποίησης επισκεπτών, στην οποία απαντούν οι ίδιοι οι επισκέπτες. Τα πρώτα ολοκληρωμένα αποτελέσματα δεν αναμένονται νωρίτερα από το φθινόπωρο.

Σε ό,τι αφορά την πληρότητα η Αθήνα ξεπέρασε την Κωνσταντινούπολη, κάτι που δεν γίνεται συχνά.

Η μέση πληρότητα της Αθήνας το πεντάμηνο Ιανουαρίου - Μαΐου κυμάνθηκε σε καλά επίπεδα (72,3%) σε σύγκριση με αυτήν των πόλεων-ανταγωνιστριών της (σ.σ. η μέση πληρότητα στις ευρωπαϊκές πόλεις κινήθηκε μεταξύ 63,4% - Βιέννη και 75,8% - Λονδίνο).

Οσον αφορά τον ανταγωνισμό της πρωτεύουσας σημειώνεται ότι η μέση πληρότητα της Αθήνας το πεντάμηνο κυμάνθηκε σε καλά επίπεδα σε σύγκριση με αυτήν των λοιπών πόλεων-ανταγωνιστριών της (σ.σ. η μέση πληρότητα στις ευρωπαϊκές πόλεις κινήθηκε μεταξύ 63,4% - Βιέννη και 75,8% - Λονδίνο).

Επίσης, η Αθήνα ξεπέρασε την Κωνσταντινούπολη, κάτι που δεν γίνεται συχνά, η οποία στο πεντάμηνο 2024 σημείωσε μέση πληρότητα 63,9% και μέση τιμή δωματίου 125,74 ευρώ. Υψηλότερες ήταν, ωστόσο, οι επιδόσεις στις τιμές σε άλλες πόλεις-ανταγωνιστές της πρωτεύουσας.

Η μέση τιμή δωματίου της Βαρκελώνης ήταν στα 179,32 ευρώ, της Μαδρίτης στα 162,54 ευρώ, της Ρώμης στα 218,63 ευρώ, του Παρισιού στα 302,55 ευρώ, του Λονδίνου στα 202,33 ευρώ και του Αμστερνταμ στα 170,46 ευρώ, έναντι 127,15 ευρώ της Αθήνας. Αντίστοιχα υψηλότερες ήταν και οι επιδόσεις των λοιπών ανταγωνιστών στο έσοδο ανά διαθέσιμο δωμάτιο, όπως π.χ. Βαρκελώνη (135,57 ευρώ), Μαδρίτη (122,07 ευρώ), Ρώμη (148,67 ευρώ), Παρίσι (219,95 ευρώ), Λονδίνο (153,37 ευρώ), Αμστερνταμ (120,86 ευρώ), έναντι 91,90 ευρώ της Αθήνας.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Συγχώνευση θυγατρικών της ΔΕΗ στη Ρουμανία

Στη δημιουργία ενός πιο λειτουργικού εταιρικού μοντέλου των δραστηριοτήτων της στη Ρουμανία προχωράει η ΔΕΗ με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση, τη μεγαλύτερη ευελιξία και την ταχύτερη παροχή υπηρεσιών προς τους πελάτες. Η ΔΕΗ ανακοίνωσε τη συγχώνευση των δύο διαφορετικών εταιρειών προμήθειας που απέκτησε στη Ρουμανία σε μία που θα ονομάζεται PPC Energie. Η διαδικασία έχει προγραμματιστεί να πραγματοποιηθεί εντός του τρέχοντος έτους, με εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης την 31η Δεκεμβρίου 2024.

Η νέα εταιρεία θα ονομάζεται PPC Energie και θα εξυπηρετεί ενιαία περίπου 3 εκατομμύρια πελάτες, επιτυγχάνοντας μείωση του μέσου κόστους προμήθειας ενέργειας.

Αντίστοιχα, στη δραστηριότητα της διανομής, οι τρεις διαφορετικές εταιρείες συγχωνεύονται σε μία, που θα ονομάζεται Re ele Electrice Romania. Η διαδικασία αναμένεται να πραγματοποιηθεί τους επόμενους μήνες, με εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης τις 30 Νοεμβρίου 2024. Μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, η PPC Energie, ως η μοναδική εταιρεία του ομίλου ΔΕΗ στη Ρουμανία για την προμήθεια ρεύματος, θα μπορεί να παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις σε όλους τους πελάτες της και μια ενιαία εμπειρία εξυπηρέτησης. Παράλληλα, καθώς θα εξυπηρετεί πλέον ενιαία περίπου 3 εκατ. πελάτες, η PPC Energie θα μπορεί να πετυχαίνει μείωση του μέσου κόστους προμήθειας ενέργειας και να διαχειρίζεται πιο αποτελεσματικά τυχόν αστάθεια στην αγορά ενέργειας.

Αντίστοιχα, η Re ele Electrice Romania, η μοναδική εταιρεία διανομής του ομίλου στη Ρουμανία μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, θα εξυπηρετεί περίπου 3,1 εκατ. πελάτες, θα μπορεί να λειτουργεί πιο αποδοτικά, θα έχει μεγαλύτερη επενδυτική ευελιξία μέσω πιο ευέλικτης και ταχύτερης κατανομής κεφαλαίων καθ' όλη τη διάρκεια του ρυθμιστικού κύκλου, και θα επιταχύνει την ανάπτυξη δικτύων καθώς θα έχει βελτιωμένη πρόσβαση σε κεφάλαια χρηματοδότησης.

Η συγχώνευση, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της ΔΕΗ, δεν θα επηρεάσει τους εργαζομένους των απορροφούμενων εταιρειών, καθώς αυτοί θα μετακινηθούν στις δύο εταιρείες PPC Energie και Re ele Electrice Romania. Σε επίπεδο ομίλου ΔΕΗ, η απλούστευση της εταιρικής δομής των δραστηριοτήτων στη Ρουμανία συμβάλλει στην καλύτερη παρακολούθησή τους και στην πιο αποτελεσματική συνεργασία των εταιρειών στη χώρα με τον όμιλο, δημιουργώντας μεγαλύτερη αξία για τους μετόχους της ΔΕΗ.

Οι συγχωνεύσεις δεν αναμένεται να απαιτήσουν την έγκριση αρχών ανταγωνισμού, καθώς δεν θα υπάρξει αλλαγή ελέγχου στις εμπλεκόμενες εταιρείες.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Η συγχώνευση, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της ΔΕΗ, δεν θα επηρεάσει τους εργαζομένους των απορροφούμενων εταιρειών, καθώς αυτοί θα μετακινηθούν στις δύο εταιρείες PPC Energie και Re ele Electrice Romania.

Η ελληνική νεοφυής επιχείρηση Bota Systems, η οποία μέσα από τους αισθητήρες δύναμης-ροπής δίνει στα ρομπότ την αίσθηση της αφής, έχοντας φτάσει να πουλήσει το σύστημά της στη Nokia αλλά και στην Apple, άντλησε πρόσφατα 2,5 εκατ. δολάρια.

Σε άνθηση η αγορά των ρομπότ διεθνώς

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Ρομπότ-χειρουργοί, δίποδα ανθρωποειδή που εισάγονται στις αποθήκες μεγάλων retailers αυτοματοποιώντας ανθρώπινες εργασίες, ρομπότ-αγρότες που ψεκάζουν τις καλλιέργειες. Με την ενσωμάτωση και της τεχνητής νοημοσύνης, η αγορά αυτή βρίσκεται φέτος «σε πλήρη άνθηση», σχολιάζουν χαρακτηριστικά επενδυτές νεοφυών επιχειρήσεων. Τη στροφή των επενδυτών σε ρομπότ και τεχνολογίες που παραπέμπουν σε εικόνες επιστημονικής φαντασίας επιβεβαιώνουν και πρόσφατα στοιχεία της πλατφόρμας crunchbase. Από τις αρχές του έτους μέχρι και σήμερα, startups του κλάδου της ρομποτικής έχουν συγκεντρώσει 4,2 δισ. δολ., αριθμός που αναμένεται να ξεπεράσει τα επίπεδα της περυσινής χρονιάς.

Επενδυτική φρενίτιδα έχουν προκαλέσει αρκετές startups, ανάμεσά τους η FigureAI, εταιρεία με έδρα την Καλιφόρνια, η οποία εξειδικεύεται στην κατασκευή ρομπότ που μοιάζουν με τον άνθρωπο και κινούνται όπως αυτός. Η εταιρεία εξασφάλισε τον περασμένο Φεβρουάριο 675 εκατ. δολ., ενσωματώνοντας στο μετοχικό της κεφάλαιο κολοσσούς του κλάδου της τεχνολογίας, όπως οι Nvidia, Microsoft, Amazon κ.ά. Εκτός όμως από τις αμερικανικές εταιρείες, οι οποίες πρωτοστατούν στις εξελίξεις, η ιταλικού DNA MMI συγκέντρωσε 110 εκατ. δολ. από τη Fidelity, επενδυτική εταιρεία που διαχειρίζεται κεφάλαια άνω των 5 τρισ. δολ. Η startup αναπτύσσει ρομπότ που μιμούνται τις ανθρώπινες κινήσεις των χεριών, συμβάλλοντας έτσι στη διενέργεια ακόμη και μικροχειρουργικών επεμβάσεων.

Το δικό της μερίδιο σε αυτή την όλο αναπτυσσόμενη αγορά διεκδικεί η Ελλάδα, με αρκετά εγχώρια επενδυτικά κεφάλαια να έχουν στρέψει εδώ και αρκετό διάστημα το ενδιαφέρον τους σε εταιρείες του κλάδου. Κάποια από τα ρομπότ made in Greece ήδη έχουν τεσταριστεί επί ελληνικού εδάφους, ενώ ειδικά στον κλάδο της αγροτεχνολογίας η λίστα των ελληνικών εφευρέσεων όλο και ενισχύεται. Σε αυτή συγκαταλέγεται και η περίπτωση της νεοφυούς εταιρείας Agroverse που αναπτύσσει ηλεκτρικό ρομπότ-αγρότη, το οποίο μπορεί ο εκάστοτε παραγωγός να το μισθώσει μέσα από εφαρμογή, τύπου Uber, ώστε να το χρησιμοποιήσει για να εκτελέσει αγροτικές εργασίες, όπως η κοπή των χόρτων, ο ψεκασμός της καλλιέργειας κ.ά. Ο παραγωγός μπορεί να το παραγγείλει, από όπου κι αν βρίσκεται, αξιοποιώντας μια τεχνολογία που κάνει σχεδόν ό,τι και ο αγρότης. Αντίστοιχα, ραντάρ τεχνητής νοημοσύνης τοποθετημένο στα γεωργικά τρακτέρ, ικανό να εντοπίζει τις ανάγκες του αγρού και να ρίχνει λίπασμα κ.ά., όπου είναι αναγκαίο, αναπτύσσει η ελληνική Augmenta, την οποία εξαγόρασε πέρυσι η CNH Industrial.

Στο μεταξύ, 2,5 εκατ. δολ. άντλησε πρόσφατα και η ελληνική startup Bota Systems, η οποία, μέσα από τους αισθητήρες δύναμης-ροπής, δίνει στα ρομπότ την αίσθηση της αφής, έχοντας φτάσει να πουλήσει το σύστημά της στη Nokia αλλά και στην Apple. Ακόμη πιο «έξυπνα» φιλοδοξεί να κάνει τα ρομπότ η ελληνικών συμφερόντων startup Acumino του Μηνά Λιαροκάπη που έχει έδρα το Σιάτλ και παρουσία σε Ελλάδα και Νέα Ζηλανδία. Τα εξωσκελετικά συστήματα της εταιρείας μεταφέρουν στα ρομπότ δεξιότητες γρήγορα, με σκοπό να μειωθεί σημαντικά ο χρόνος που χρειάζεται ένα εργοστάσιο για να αυτοματοποιηθεί. Η εταιρεία άντλησε πριν από λίγους μήνες 6,5 εκατ. δολ. από το ελληνικό Big Pi Ventures και διεθνείς επενδυτές, με την προοπτική, μεταξύ άλλων, να ενισχύσει την ομάδα έρευνας και ανάπτυξης.

Σε υψηλό 2,5 ετών η ανεργία στη Βρετανία

Η ανεργία στο Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκε απροσδόκητα στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 2,5 και πλέον ετών, ενώ επιβραδύνθηκε η αύξηση των αμοιβών στον ιδιωτικό τομέα, ενισχύοντας τις ενδείξεις ότι οι πληθωριστικές πιέσεις υποχωρούν.

Συγκεκριμένα, η ανεργία αυξήθηκε στο 4,4% το τρίμηνο που έληξε τον Απρίλιο, φτάνοντας στα υψηλότερα επίπεδα από τα μέσα του 2021, όπως ανακοίνωσε η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία. Οι μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 5,8%, στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο ετών, παρότι ο κατώτατος μισθός αυξήθηκε σχεδόν 10%. Τα στοιχεία δίνουν στους αξιωματούχους της Τράπεζας της Αγγλίας (BoE), με επικεφαλής τον διοικητή Αντριου Μπέιλι, κάποια σιγουριά ότι οι ανοδικές πιέσεις στους μισθούς και στις τιμές αρχίζουν να μειώνονται. Το ενδιαφέρον τους είναι στραμμένο στην αγορά εργασίας, καθώς υπολογίζουν πότε μπορούν να μειώσουν τα επιτόκια από το σημερινό υψηλό των 16 ετών. «Η αγορά εργασίας του Ηνωμένου Βασιλείου αποδυναμώνεται αργά», δήλωσε ο Τόμαζ Βέλαντεκ, επικεφαλής οικονομολόγος της T. Rowe Price στην Ευρώπη. «Μια ραγδαία αποδυνάμωση της αγοράς εργασίας είναι ένα ισχυρό μήνυμα για τη μείωση του τραπεζικού επιτοκίου». Παράλληλα, τα στοιχεία δίνουν στον πρωθυπουργό Ρίσι Σούνακ την ευκαιρία να ισχυριστεί ότι οι πιέσεις στο κόστος ζωής αρχίζουν να υποχωρούν, με τους μισθούς να τρέχουν πολύ πιο γρήγορα από τον πληθωρισμό.

Η κυβέρνηση των Συντηρητικών ελπίζει σε έναν οικονομικό «παράγοντα ευεξίας» ενόψει των γενικών εκλογών της 4ης Ιουλίου, για να μειώσει τη διαφορά της από την αντιπολίτευση των Εργατικών στις δημοσκοπήσεις.

Προχωρεί στην εξαγορά της Spirit AeroSystems η Boeing

Είναι από τους σημαντικότερους προμηθευτές και κατασκευαστικούς εταίρους της

Τη Spirit AeroSystems, έναν από τους σημαντικότερους προμηθευτές και κατασκευαστικούς εταίρους της, συμφώνησε να αγοράσει η Boeing, σε μία προσπάθεια να ανακτήσει την αξιοπιστία της, που δέχθηκε καίριο πλήγμα από απανωτά ατυχήματα και προβλήματα ασφαλείας. Επειτα από μήνες συζητήσεων, ο κολοσσός της αεροναυπηγικής θα αποκτήσει –ξανά– τη Spirit για 37,25 δολάρια ανά μετοχή, σε μια συμφωνία η οποία αποτιμά την εταιρεία στα 4,7 δισ. δολάρια. Η συνολική αξία της συναλλαγής ανέρχεται σε περίπου 8,3 δισ. δολάρια, συμπεριλαμβανομένου του καθαρού χρέους της Spirit, σύμφωνα με την ανακοίνωση της εταιρείας. Η Boeing ανακοίνωσε για πρώτη φορά τον Μάρτιο την πρόθεσή της να αγοράσει την εταιρεία που είχε υπό την κατοχή της μέχρι το 2005, λέγοντας ότι η επανένωσή τους θα ενισχύσει την ασφάλεια και θα λύσει βασικά δομικά προβλήματα και των δύο. Στελέχη

Η συνολική αξία της συμφωνίας διαμορφώνεται στα 4,7 δισ. δολάρια.

Η Spirit AeroSystems κατασκευάζει κύρια μέρη πολλών μοντέλων της Boeing, μεταξύ των οποίων άτρακτοι για το «στιγματισμένο» 737 Max.

της παραδέχθηκαν ότι η πώληση της Spirit το 2005 σε αγοραστές ιδιωτικών μετοχών, που άγγιξε τα 900 εκατ. δολάρια εκείνη την εποχή, είχε αποδειχθεί λάθος για την Boeing, πλήττοντας την αλυσίδα εφοδιασμού της. «Πιστεύουμε ότι αυτή η συμφωνία είναι προς το συμφέρον του ιπτάμενου κοινού, των πελατών των αεροπορικών εταιρειών μας, των εργαζομένων της Spirit και της Boeing, των μετόχων μας και της χώρας γενικότερα», δήλωσε ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Boeing, Ντέιβιντ Καλχούν.

Η Spirit AeroSystems κατασκευάζει κύρια μέρη πολλών μοντέλων της Boeing, μεταξύ των οποίων ατράκτους για το «στιγματισμένο» 737 Max. Στη συνέχεια, τα εξαρτήματα αποστέλλονται στα εργοστάσια της Boeing για συναρμολόγηση. Η εταιρεία κατασκευάζει ανταλλακτικά και την Airbus, η οποία θα αποκτήσει επίσης τμήματα της Spirit, με την ευρωπαϊκή κατασκευάστρια αεροσκαφών να καταβάλλει ονομαστικό τίμημα 1 δολάριο για τα περιουσιακά στοιχεία, ενώ θα λάβει αποζημίωση 559 εκατ. δολαρίων, σύμφωνα με ξεχωριστή ανακοίνωση. Η Spirit, η οποία δημιουργήθηκε όταν η Boeing πούλησε ορισμένα από τα εργοστάσιά της το 2005 σε μια ώθηση να επικεντρωθεί στην τελική συναρμολόγηση, αντιμετώπιζε τα δικά της ζητήματα ποιοτικού ελέγχου τα τελευταία χρόνια. Η εξαγορά της είναι μία από τις μεγαλύτερες κινήσεις του αποχωρούντος CEO Ντέιβιντ Καλχούν για να αντιμετωπίσει τα κατασκευαστικά δεινά της Boeing, μετά μια παραλίγο τραγωδία στον αέρα στις 5 Ιανουαρίου. Πέρυσι, η Spirit είχε περίπου 20.000 εργαζομένους και έσοδα 6 δισ. δολαρίων, εξακολουθεί ωστόσο να καταγράφει απώλειες. Στο τιμόνι της από τον περασμένο Οκτώβριο είναι ο Πατ Σάναχαν, βετεράνος της Boeing, ο οποίος έφυγε από την εταιρεία το 2017 για να υπηρετήσει στο υπουργείο Αμυνας επί των ημερών Τραμπ και είναι από τα φαβορί για τη διαδοχή του Καλχούν στην Boeing.

Το υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ, εν τω μεταξύ, πιέζει την Boeing να δηλώσει ένοχη για ποινική απάτη σε σχέση με τα δύο θανατηφόρα αεροπορικά δυστυχήματα με αεροσκάφη 737 Max, όπως αποκάλυψε το Reuters. Η εταιρεία έχει προθεσμία έως το τέλος της ερχόμενης εβδομάδας για να αποδεχθεί ή να απορρίψει την πρόταση, η οποία θα της επιβάλει χρηματική ποινή και θα επιτρέψει σε ανεξάρτητο ελεγκτή να επιβλέπει τη συμμόρφωσή της με τους νόμους περί καταπολέμησης της απάτης για περίοδο τριών ετών. Σε περίπτωση που η Boeing αρνηθεί να δηλώσει ένοχη, οι εισαγγελείς σχεδιάζουν να οδηγήσουν την εταιρεία σε δίκη. Τα θανατηφόρα δυστυχήματα σημειωτέον έγιναν το 2018 και το 2019, με συνέπεια να χάσουν τη ζωή τους 346 άτομα. Οι συγγενείς τους οι οποίοι ζητούν να οδηγηθεί σε δίκη ο κολοσσός και να καταβάλει πρόστιμο ύψους 23 δισ. ευρώ, αντέδρασαν οργισμένα, με τους δικηγόρους που τους εκπροσωπούν να κατηγορούν την ομοσπονδιακή κυβέρνηση ότι «μαγείρεψε» άλλη μία συμφωνία για να πέσει η «αγαπημένη της Boeing στα μαλακά».

Οι millennials θα γίνουν η πιο πλούσια γενιά

Η γενιά των millennials, όσοι γεννήθηκαν δηλαδή μεταξύ 1981 και 1996, υπολογίζεται πως θα γίνει η πλουσιότερη στην Ιστορία. Δεν είναι όμως σίγουρο ότι έχει τη δυνατότητα να διαχειριστεί την τεράστια περιουσία που θα καταλήξει στα χέρια της.

Με γονικές παροχές και κληρονομιές, η συγκεκριμένη γενιά πρόκειται να γίνει αποδέκτρια 90 τρισ. δολαρίων μέσα στην επόμενη εικοσαετία, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Knight Frank, με αποτέλεσμα να γίνει η πλουσιότερη γενιά στην Ιστορία. Ειδικότερα, η γενιά των baby boomers, όσων δηλαδή γεννήθηκαν μεταξύ 1946 και 1964, καθώς και η λεγόμενη «σιωπηρή γενιά», όσων γεννήθηκαν από το 1928 έως το 1945, θα δώσουν τη σκυτάλη στους millennials, μεταφέροντας σε αυτούς τα περιουσιακά τους στοιχεία.

Μέσα στα επόμενα 20 χρόνια θα κληρονομήσουν περιουσιακά στοιχεία αξίας 90 τρισ. δολ.

Οι millennials, που σήμερα είναι μεταξύ 28 και 43 ετών, δέχονταν επί χρόνια επικρίσεις, διότι προτιμούσαν να ξοδεύουν σε αναλώσιμα παρά σε ακίνητη περιουσία.

Οι millennials, που σήμερα είναι μεταξύ 28 και 43 ετών, έχουν περιγραφεί ως «τεμπέληδες» και «επιπόλαιοι» σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των χρημάτων τους. Μάλιστα, δέχονταν επί χρόνια επικρίσεις, διότι δήθεν προτιμούσαν να ξοδεύουν σε αναλώσιμα παρά σε ακίνητη περιουσία. Στον διεθνή Τύπο, οι millennials ήταν γνωστοί ως η γενιά που έδινε χρήματα σε τοστ με αβοκάντο αντί να αποταμιεύει για τις μεγάλες αγορές της ζωής, όπως είναι για παράδειγμα η απόκτηση ενός σπιτιού. Ακόμη κι αν οι ισχυρισμοί αυτοί φέρουν μια δόση υπερβολής, πολλοί αναρωτιούνται κατά πόσον η γενιά που μπήκε στα πιο παραγωγικά χρόνια της εν μέσω κρίσης –και είχε να αντιμετωπίσει την πανδημία– μπορεί να διαχειριστεί μια τόσο μεγάλη εισροή χρημάτων. «Οι millennials δεν είναι επαρκώς προετοιμασμένοι... σίγουρα όχι τόσο όσο η γενιά που παρήγαγε τον πλούτο», δήλωσε στο CNBC ο Σαλβατόρε Μπουσέμι, συνιδρυτής και επικεφαλής της Brahmin Partners. «Δεν έχουν εξαρχής τις δεξιότητες να το κάνουν, διότι δεν κλήθηκαν ποτέ, δεν τους έσπρωξε κανείς», τόνισε. «Και το πρόβλημα είναι, θα έχουν άραγε το κίνητρο αργότερα στη ζωή τους να αποκτήσουν αυτές τις δεξιότητες;» διερωτήθηκε ο ίδιος, επισημαίνοντας ότι όσο μεγαλώνουμε μειώνεται η διάθεσή μας να μάθουμε νέα πράγματα. Ειδικοί εκτιμούν πως η γενιά των millennials επικεντρώνεται περισσότερο σε βραχυπρόθεσμους στόχους, ενώ οι γηραιότεροι, όταν ήταν στην ηλικία τους, έτειναν να αποταμιεύουν για μεγάλα ορόσημα, όπως η αγορά ενός σπιτιού και η συνταξιοδότησή τους.

Παρότι οι millennials έζησαν την κρίση του 2008, είναι «πιο απομακρυσμένοι» από τις προκλήσεις του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου και του αντικτύπου του, γεγονότα τα οποία διαμόρφωσαν τη στάση των γονέων τους απέναντι στα χρήματα, αναφέρεται χαρακτηριστικά σε έκθεση της RBC Wealth Management.

Σύμφωνα άλλωστε με την εταιρεία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών LendingClub, οι millennials είναι η γενιά που είναι πιθανότερο να ζει «από μισθό σε μισθό», καθώς ως γενιά «σάντουιτς» οφείλει να στηρίζει και τους γονείς της που γερνούν και τα παιδιά της. Υπάρχει επίσης διαφορά μεταξύ όσων δουλεύουν για να αποκτήσουν την περιουσία τους και όσων την κληρονομούν. Οι δεύτεροι είναι σε πιο δύσκολη θέση, διότι καλούνται ξαφνικά να διαχειριστούν μεγάλο όγκο χρημάτων, αλλά και την πίεση του ενδεχομένου να τα χάσουν.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι καταναλωτές με κάρτες σώζουν τα έσοδα του ΦΠΑ

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Ετήσιο φόρο 90 ευρώ περίπου για κάθε αγελάδα επιβάλλει η νέα κυβέρνηση της Δανίας, βασικός εξαγωγέας γαλακτοκομικών και κρέατος. Η κυβέρνηση συνασπισμού κατέληξε στη δύσκολη αυτή επιλογή προκειμένου να ανταποκριθεί στον στόχο περιορισμού εκπομπών αερίου άνθρακα, καθώς από τον φόρο θα προκύψουν έσοδα περίπου 3,5 δισ. ευρώ που θα επενδυθούν για αναδάσωση και αναβίωση βιολογικών υγροτόπων. Βέβαια οι φόροι απασχολούν παντού την κοινή γνώμη, ενώ οι Δανοί κτηνοτρόφοι δεν είναι ευχαριστημένοι από την εξέλιξη. Οπως και οι επαγγελματίες, που θα προτιμούσαν τη μείωση του ΦΠΑ στην Ελλάδα. Είναι η λύση για τη μείωση των τιμών;

Σύμφωνα με το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, δεν είναι ορθή επιλογή: μόνο το 6% των μειώσεων του

Οι μειώσεις του ΦΠΑ οδηγούν σε αύξηση των περιθωρίων κέρδους των επιχειρήσεων εις βάρος των καταναλωτών.

ΦΠΑ καταλήγει στις τελικές τιμές και μόνο βραχυχρόνια, σε αντίθεση με τις αυξήσεις του ΦΠΑ που διαχέονται στις τελικές τιμές κατά 34% περίπου. Η αγορά όπως και σε άλλα προϊόντα, π.χ. στα καύσιμα, τρέχει να υιοθετήσει αυξήσεις και καθυστερεί όταν υπάρχουν μειώσεις. Ακόμη όμως κι όταν υπάρχουν μειώσεις φόρων ή τιμών πρώτων υλών, «μετά από ένα χρονικό διάστημα 10 μηνών που ακολουθεί τη μείωση του ΦΠΑ, οι τιμές καταναλωτή επανέρχονται στα επίπεδα που βρίσκονταν πριν από τη μείωσή του».

Αυτή είναι η πραγματικότητα της αγοράς, οι μειώσεις του ΦΠΑ οδηγούν σε αύξηση των περιθωρίων κέρδους των επιχειρήσεων εις βάρος των καταναλωτών. Γιατί γίνεται αυτό; Επειδή οι συνθήκες ανταγωνισμού χωλαίνουν, επειδή χρειάζεται μεγαλύτερη διαφάνεια στις τιμές, γιατί οι παραγωγοί και τα δίκτυα λιανικών πωλήσεων συμφωνούν σε ό,τι είναι εις βάρος των καταναλωτών!

Κι όμως υπάρχει μια «αυτόματη» θετική εξέλιξη που είναι η αύξηση της χρήσης πιστωτικών και χρεωστικών καρτών. Το πρόβλημα λύνεται από την... πραγματικότητα και την αγορά. Σύμφωνα με μελέτη του ΙΟΒΕ, η ταχύτητα εξάπλωσης της χρήσης καρτών πληρωμών στην Ελλάδα είναι από τις υψηλότερες στην Ευρωπαϊκή Ενωση. Μεταξύ των ετών 2014 και 2022 η σωρευτική αύξηση στη χρήση καρτών αγγίζει τις 20 φορές ως προς τον αριθμό συναλλαγών και τις 9 φορές ως προς την αξία συναλλαγών. Αυξάνεται επίσης το μερίδιο των διαδικτυακών συναλλαγών με κάρτες έναντι των συναλλαγών με φυσική παρουσία από λιγότερο από 1:5 σε περίπου 1:3 μετά την πανδημία. Οι καταναλωτές συνεχίζουν να επεκτείνουν τη χρήση πλαστικού χρήματος για συναλλαγές μικρότερης αξίας με φυσική παρουσία. Οι πληρωμές μέσω ελληνικών καρτών ξεπέρασαν για πρώτη φορά το 2022 τις αναλήψεις μετρητών. Η αύξηση των ψηφιακών πληρωμών στην Ελλάδα συνέχισε να έχει σημαντική θετική επίδραση στα φορολογικά έσοδα. Μόνο το 2022 εκτιμάται ότι 600 εκατ. ευρώ πρόσθετα έσοδα ΦΠΑ εισπράχθηκαν από το ελληνικό κράτος, που σχετίζονται με την επέκταση των πληρωμών με κάρτες. Σε κάθε 10 ευρώ νέας δαπάνης με κάρτες αφορούσε κατά μέσον όρο 0,67 ευρώ αδήλωτων προηγουμένως εσόδων ΦΠΑ. Ορισμένες κατηγορίες ηλεκτρονικών πληρωμών ενισχύουν τη φορολογική συμμόρφωση. Οι ψηφιακές πληρωμές για επαγγελματικές υπηρεσίες, εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη, εστιατόρια/μπαρ και άλλες υπηρεσίες συνδέονται στενά με τα συνολικά έσοδα από τον ΦΠΑ. Ωστόσο, και παρά την πρόοδο, η Ελλάδα εξακολουθεί να παρουσιάζει ένα από τα μεγαλύτερα «κενά» στα έσοδα από ΦΠΑ στην Ε.Ε. Παρά τη σύγκλιση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, το επίπεδο χρήσης καρτών σε σχέση με την ιδιωτική κατανάλωση στην Ελλάδα παραμένει το 19ο χαμηλότερο μεταξύ των 27 μελών της Ε.Ε., καθώς η χρήση καρτών παραμένει αναλογικά χαμηλή σε επιμέρους κατηγορίες συναλλαγών. Γι' αυτόν τον λόγο είναι σημαντικό να ενισχυθούν περαιτέρω οι ηλεκτρονικές πληρωμές. Και είναι σημαντικό γιατί όταν θα πληρώνουν όλοι ΦΠΑ, θα ζητάμε τη μείωσή του.

Μαγνήτης για ξένους επενδυτές η ινδική αγορά ομολόγων

Αναμένεται ότι θα προσελκύσει έως 25 δισ. δολ. μέσα στους επόμενους 10 μήνες

Θεαματική αύξηση των εισροών ξένου κεφαλαίου αναμένει η Ινδία και συγκεκριμένα στα κρατικά ομόλογά της, καθώς από χθες η JPMorgan Chase τα έχει εντάξει στον δείκτη της που παρακολουθεί τις αναδυόμενες αγορές. Από τον Σεπτέμβριο, οπότε και εξέφρασε ο επενδυτικός κολοσσός την πρόθεση να εντάξει το ινδικό χρέος στον δείκτη των αναδυόμενων αγορών, διεθνείς επενδυτικές και funds που τοποθετούνται σε ομόλογα έχουν ήδη επενδύσει 11 δισ. δολ. σε τίτλους του ινδικού δημοσίου. Τώρα, όμως, η JPMorgan Chase προβλέπει πως οι τίτλοι της ανερχόμενης Ινδίας θα προσελκύσουν ξένα κεφάλαια ύψους 20 έως 25 δισ. δολ. μέσα στους επόμενους 10 μήνες.

Το χρέος της Ινδίας προσελκύει πλέον μαζικά τους επενδυτές που τοποθετούνται σε αναδυόμενες αγορές, καθώς η χώρα σημειώνει σταθερή και μεγάλη ανάπτυξη και σταθερό νόμισμα. Τόσο τα κρατικά όσο και τα εταιρικά ομόλογα της Ινδίας καταγράφουν σταθερές εισροές ξένων κεφαλαίων επί έξι συναπτά τρίμηνα. Σύμφωνα με τον Βίκας Τζάιν, επικεφαλής του τομέα επενδύσεων σε τίτλους, νόμισμα και εμπορεύματα της Ινδίας στην Bank of America, «οι περισσότερες εισροές προέρχονται από επενδυτές που παρακολουθούν τον δείκτη και θα είναι σταθεροί». Ο ίδιος προσθέτει πως «στους θετικούς παράγοντες για την Ινδία συγκαταλέγονται η μείωση του χρέους της, τα σταθερά μακροοικονομικά μεγέθη και η ευνοϊκή ισορροπία ζήτησης και προσφο-

Η JPMorgan Chase έχει εντάξει στον δείκτη της που παρακολουθεί τις αναδυόμενες αγορές, τους κρατικούς τίτλους της Ινδίας.

ράς». Πέραν αυτών, πάντως, για τους ξένους επενδυτές τα ομόλογα της Ινδίας προσφέρουν πρόσβαση σε μια ταχύτατα αναπτυσσόμενη αγορά που προσφέρει υψηλές αποδόσεις, καθώς μέσα στην τελευταία δεκαετία έχουν αποφέρει κέρδη σαφώς μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα άλλων αναδυόμενων αγορών.

Σε ανάλογες εκτιμήσεις με εκείνες της JPMorgan Chase καταλήγει και ο Ντιπάκ Αγραουάλ, επικεφαλής των επενδύσεων σε ομόλογα στο Kotak Mutual Fund. Μιλώντας προσφάτως στο αμερικανικό δίκτυο CNBC προέβλεψε πως μέσα στους επόμενους 12 με 18 μήνες η Ινδία θα καταγράψει «σταθερές εισροές από 25 έως 30 δισ. δολ.». Ο ίδιος προβλέπει, άλλωστε, πως η ένταξη των ινδικών ομολόγων στον δείκτη της JPMorgan Chase θα αποβεί συνολικά προς όφελος όλων των αγορών ομολόγων, ενώ επικαλείται τα «πολύ ισχυρά και σταθερά» μακροοικονομικά μεγέθη της Ινδίας. Ο πληθωρισμός στην Ινδία αποκλιμακώθηκε τον Μάιο στο 4,75% καταγράφοντας τον πέμπτο συναπτό μήνα υποχώρησης, αλλά και το χαμηλότερο ποσοστό αύξησης των τιμών που έχει καταγραφεί από τον Μάιο του 2023. Σημειωτέον ότι ο στόχος της Τράπεζας της Ινδίας για τον πληθωρισμό είναι στο 4%, αλλά η κεντρική τράπεζα έχει καταστήσει σαφές ότι μπορεί να ανεχθεί έως και μια επιτάχυνση του δείκτη στο 6% ή μια υποχώρησή του στο 2%. Αλλοι θετικοί παράγοντες τους οποίους επικαλούνται αναλυτές και επενδυτές είναι το πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών που παρουσίασε η Ινδία το πρώτο τρίμηνο του 2024, καθώς και η σταθερότητα της ινδικής ρουπίας και το χαμηλό δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας.

Σημειωτέον, άλλωστε, ότι η εκρηκτική ανάπτυξη που έχει γνωρίσει μετά την πανδημία η χρηματοπιστωτική πρωτεύουσα της Ινδίας, η Μουμπάι, έχει εκτοξεύσει την κεφαλαιοποίηση του χρηματιστηρίου της, που φτάνει πλέον περίπου στα 5 τρισ. δολ. και πλησιάζει εκείνη του Χονγκ Κονγκ. Και η οικονομία της Ινδίας είναι από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες στον κόσμο. Η Μουμπάι έχει πληθυσμό 26 εκατ., αν συμπεριληφθούν και τα προάστιά της. Εχει παρουσιάσει εκπληκτική ανάπτυξη, που φαίνεται στα εντυπωσιακά έργα ανά τη χώρα, από τις κρεμαστές γέφυρες πάνω από τη θάλασσα αλλά και πάνω από τις διαβόητες παραγκουπόλεις, καθώς και νέες γραμμές του μετρό με τεχνοτροπίες Art Deco.

Η κεφαλαιοποίηση του χρηματιστηρίου της Μουμπάι, της χρηματοπιστωτικής πρωτεύουσας της Ινδίας, φτάνει πλέον περίπου στα 5 τρισ. δολ. και πλησιάζει εκείνη του Χονγκ Κονγκ.

Σύμφωνα με την ομάδα χρηματοοικονομικής δράσης με έδρα το Παρίσι, η Τουρκία βελτίωσε τους μηχανισμούς της για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η Τουρκία εκτός γκρίζας λίστας για ξέπλυμα χρήματος

Η Τουρκία αφαιρέθηκε από την γκρίζα λίστα του εποπτικού φορέα τού G7 για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος, μια κίνηση που ενδέχεται να ενισχύσει τις προσπάθειες της χώρας να προσελκύσει ξένα κεφάλαια.

Η ομάδα χρηματοοικονομικής δράσης (FATF) με έδρα το Παρίσι ανακοίνωσε την Παρασκευή ότι η Τουρκία δεν περιλαμβάνεται πλέον στον κατάλογο των χωρών που υπόκεινται σε αυξημένη παρακολούθηση, αφού βελτίωσε τους μηχανισμούς της για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Δημοσίευμα του Bloomberg είχε αναφέρει ήδη από τον Μάιο ότι η FATF είχε διαπιστώσει σημαντική πρόοδο στις προσπάθειες της χώρας να περιορίσει τις παράνομες ροές χρήματος έπειτα από επιτόπια επίσκεψη.

Η Τζαμάικα αφαιρέθηκε επίσης από την γκρίζα λίστα χάρη στη «σημαντική πρόοδο» που σημείωσε όσον αφορά τη συμμόρφωσή της. Η χώρα προστέθηκε στον κατάλογο το 2020.

Η FATF δήλωσε ότι η Τουρκία αντιμετώπισε τις ελλείψεις με την «εφαρμογή αποτρεπτικών κυρώσεων» για παραβάσεις κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και «την ανάληψη πιο σύνθετων ερευνών και διώξεων για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες», μεταξύ άλλων μέτρων.

Η απόφαση θα έχει θετικό αντίκτυπο στο κόστος δανεισμού της Τουρκίας, δήλωσε στο Bloomberg ο αντιπρόεδρος Τζεβντέτ Γιλμάζ. Η επιτάχυνση του ρυθμού εισροής ξένων κεφαλαίων στη χώρα και το επακόλουθο ενδιαφέρον για περιουσιακά στοιχεία σε τουρκική λίρα θα «επιταχύνει επίσης τη διαδικασία αποπληθωρισμού», είπε.

Μαζικός επαναπατρισμός μεταναστών στη Γουιάνα λόγω πετρελαίου

Μετά την ιλιγγιώδη ανάπτυξη που έχει σημειώσει τα τελευταία χρόνια χάρη στο πετρέλαιό της, η Γουιάνα γνωρίζει τώρα και έναν μαζικό επαναπατρισμό όσων εγκατέλειψαν παλαιότερα τη χώρα αναζητώντας καλύτερη ζωή στο εξωτερικό.

Πρόκειται για το περίπου 40% του πληθυσμού της λατινοαμερικανικής χώρας που ανέρχεται μόλις σε 780.000 άτομα. Εν ολίγοις, από το 2016 μέχρι το 2023 έφυγαν από τη Γουιάνα 122.000 άτομα που τώρα επιστρέφουν και η οικονομική δραστηριότητά τους μάλλον θα κρίνει το μέλλον της χώρας. Το ερώτημα είναι αν η Γουιάνα θα μπορέσει να διαφοροποιήσει την οικονομία της με τη στήριξη των εσόδων από το πετρέλαιο

Η οικονομία της ήταν η ταχύτερα αναπτυσσόμενη του κόσμου το 2022, ενώ το περασμένο έτος η ανάπτυξή της έφτασε στο ιλιγγιώδες 33%.

ή θα εξελιχθεί σε ένα ακόμη θύμα της λεγόμενης «κατάρας του πετρελαίου» που καταστρέφει τις οικονομίες και βυθίζει τις κοινωνίες στη διαφθορά.

Το μόνο βέβαιο αυτή τη στιγμή είναι πως το χρήμα ρέει στη Γουιάνα και οι επαναπατρισθέντες διαθέτουν δεξιότητες και γνώσεις και μπορούν να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες. Η Γουιάνα ήταν η ταχύτερα αναπτυσσόμενη οικονομία του κόσμου το 2022, ενώ το περασμένο έτος η ανάπτυξή της έφτασε στο ιλιγγιώδες 33% σχεδόν αποκλειστικά και μόνον χάρη στο πετρέλαιο.

Υπολογίζει πως μέχρι το 2027 η κατά κεφαλήν παραγωγή της σε πετρέλαιο θα υπερβαίνει εκείνη της Σαουδικής Αραβίας ή του Κουβέιτ. Εχει, όμως, και την ευκαιρία να δώσει ώθηση στην οικονομία της και στην κοινωνία καθώς ο πρόεδρος της χώρας, Ιράαν Αλι, σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει τα έσοδα από το πετρέλαιο για να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να διαφοροποιήσει την οικονομία της χώρας αναπτύσσοντας διάφορους κλάδους. Σημειωτέον ότι για το τρέχον έτος αναμένεται πως τα πετρελαϊκά έσοδα της Γουιάνας θα αυξηθούν κατά 50% και θα φτάσουν στα 2,4 δισ. δολ., ενώ ο κλάδος που αναπτύσσεται περισσότερο από τους άλλους είναι ο κατασκευαστικός. Αυτή τη στιγμή, χτίζονται 12 νοσοκομεία και τουλάχιστον 6 ξενοδοχεία, κατασκευάζεται ένα ορυχείο βωξίτη και μεγάλος αριθμός λεωφορειόδρομων όπως και μια κεντρική αρτηρία που οδηγεί στη Βραζιλία και σε αυτήν βρίσκονται στο στάδιο της ανέγερσης και 45 γέφυρες.

Για το τρέχον έτος αναμένεται πως τα πετρελαϊκά έσοδα της Γουιάνας θα σημειώσουν αύξηση 50% και θα φτάσουν στα 2,4 δισ. δολάρια.

Δεν λείπει, πάντως, και η ανησυχία για τη βιωσιμότητα όλης αυτής της ιλιγγιώδους ανάπτυξης και της φρενήρους κατασκευαστικής δραστηριότητας. Μιλώντας στο Bloomberg, ένας από τους επαναπατρισθέντες τονίζει πως «υπάρχει μια τρέλα τώρα με τις υποδομές» και προσθέτει πως κανείς δεν ξέρει «πώς θα μπορέσει η χώρα να διατηρήσει αυτή την εκρηκτική ανάπτυξη, καθώς τα πράγματα συμβαίνουν υπερβολικά γρήγορα». Στην πρωτεύουσα, την Τζορτζτάουν, βλέπει κανείς παντού φορτηγά να μεταφέρουν οικοδομικά υλικά και να προκαλούν συμφόρηση στον δρόμο προς το αεροδρόμιο ακόμη και πριν την αυγή.

Γερανοί πολύ μεγάλου ύψους κυριαρχούν στον ουρανό της Γουιάνας και επισκιάζουν τους φοίνικές της, ενώ στελέχη πετρελαϊκών κυκλοφορούν σε μαύρες λιμουζίνες που τους μεταφέρουν σε νεόδμητα κτίρια γραφείων από γυαλί. Και από το 2019, οπότε άρχισε η Exxon τις εξορύξεις πετρελαίου στο έδαφος της Γουιάνας, οι τιμές της γης σε ορισμένες περιοχές έχουν τετραπλασιαστεί. Την ίδια στιγμή, η Γουιάνα δέχεται πιέσεις αντίστοιχες με εκείνες που αντιμετωπίζουν όσες χώρες γνωρίζουν μεγάλη ανάπτυξη χάρη στο πετρέλαιό τους. Πάσχει από έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού, ενώ ο πληθωρισμός βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα εξαιτίας της εκτόξευσης των αξιών, με τις τιμές πολλών βασικών ειδών να έχουν αυξηθεί 16%. Γι' αυτό και οι εκπαιδευτικοί απεργούν εδώ και οκτώ συναπτές εβδομάδες, απαιτώντας αναδρομικές αυξήσεις μισθών της τάξης του 25%.

Η δύσκολη μάχη της Ε.Ε. για σπάνιες γαίες

Οι νέες ανακαλύψεις κοιτασμάτων στην Ευρώπη και οι καθυστερήσεις λόγω έλλειψης υποδομών και χρηματοδοτήσεων

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Εδώ και αρκετά χρόνια η Ε.Ε. βρίσκεται αντιμέτωπη με δύο καίριες αναγκαιότητες εξίσου επιτακτικές και με τις εξελίξεις να τις καθιστούν κάθε μέρα όλο και περισσότερο επείγουσες. Εχει έτσι δρομολογήσει την εφαρμογή της μοναδικής πολιτικής με την οποία μπορεί να ανταποκριθεί και στις δύο, αλλά πορεύεται ασθμαίνοντας προς την υλοποίηση των στόχων της. Ο λόγος αφενός για την αναγκαία στροφή στην πράσινη οικονομία, που υπαγορεύει η αδήριτη πραγματικότητα της κλιματικής αλλαγής και αφετέρου για τη στρατηγικής σημασίας ανάγκη απεξάρτησης από τα μέταλλα της Κίνας εν μέσω της οξυνόμενης έντασης στις σχέσεις της με τη δεύτερη οικονομία του κόσμου.

Οι δύο στόχοι προϋποθέτουν, μεταξύ άλλων, πως η Γηραιά Ηπειρος θα κατορθώσει να αυξήσει σημαντικά τη δική της παραγωγή σπάνιων γαιών, των 17 μετάλλων, που απαιτούνται για τις σύγχρονες τεχνολογίες και πρωτίστως για την πράσινη μετάβαση. Κι ενώ δεν λείπουν οι ευοίωνες εξελίξεις, όπως η ανακάλυψη νέων κοιτασμάτων, οι ελλείψεις υποδομών και προϋποθέσεων για την παραγωγή, επεξεργασία και διάθεσή τους προοιωνίζονται καθοριστικές καθυστερήσεις.

Πηγές της βιομηχανίας εκτιμούν ότι η Ευρωπαϊκή Ενωση δεν θα έχει παρά ελάχιστη εγχώρια παραγωγή σπάνιων μετάλλων μέχρι το 2030.

Σε εκκρεμότητα για χρόνια η έκδοση αδειών για εξορύξεις σε Σουηδία και Φινλανδία, εξαιτίας των αντιδράσεων της κοινής γνώμης.

ΓΙΑ ΤΟ 2030

10% της ετήσιας κατανάλωσης **να προέρχεται από εξορύξεις εντός Ε.Ε.**

40% της ετήσιας κατανάλωσης **να έχει επεξεργαστεί εντός Ε.Ε.**

25% της ετήσιας κατανάλωσης **να προέρχεται από εγχώρια ανακύκλωση**

ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΠΟ **65%** της ετήσιας κατανάλωσης **να προέρχεται από άλλες πηγές**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι νέοι στόχοι για τα κρίσιμα μέταλλα

ΚΙΝΑ

Το μερίδιό της στην παγκόσμια αγορά σπάνιων γαιών θα μειωθεί

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πριν από λίγες ημέρες η Νορβηγία ανακοίνωσε ότι ανακάλυψε κοίτασμα σπάνιων γαιών στο έδαφός της και μάλιστα ένα από τα μεγαλύτερα εκτός Κίνας, καθώς η σκανδιναβική χώρα υπολογίζει πως το κοίτασμα περιέχει 8,8 εκατ. μετρικούς τόνους οξειδίων σπάνιων γαιών. Η εταιρεία εξορύξεων Rare Earths Norway, που εντόπισε το κοίτασμα, εκτιμά επίσης πως περιέχει και 1,5 εκατ. μετρικούς τόνους μαγνητών, σπάνιων γαιών του είδους που χρησιμοποιείται στην κατασκευή ηλεκτροκίνητων οχημάτων και ανεμογεννητριών. Εχει άλλωστε προηγηθεί έναν χρόνο νωρίτερα η Σουηδία, που ανακάλυψε στην αρκτική της πλευρά κοίτασμα σπάνιων γαιών, αν και σαφώς μικρότερο του νορβηγικού, καθώς υπολογίζεται ότι περιέχει ένα εκατ. τόνους σπάνιων γαιών. Και την ίδια στιγμή ο όμιλος χημικών Solvay, σημερινός ιδιοκτήτης μονάδας παραγωγής και επεξεργασίας σπάνιων γαιών στη Λα Ροσέλ στις ακτές της Γαλλίας στον Ατλαντικό, θέτει σε εφαρμογή σχέδιο για αύξηση της παραγωγής των στρατηγικής σημασίας μετάλλων. Οπως δηλώνουν οι επικεφαλής του ομίλου, φιλοδοξεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην απεξάρτηση της Ευρώπης από τα μέταλλα της Κίνας.

Οι πολλά υποσχόμενες ανακαλύψεις συνοδεύονται, όμως, από απαισιόδοξες εκτιμήσεις για τις δυνατότητες της Ε.Ε. να διασφαλίσει σύντομα μια σημαντική παραγωγή σπάνιων γαιών στο εσωτερικό της. Από έρευνα του Reuters μεταξύ βιομηχανιών και επιχειρήσεων προκύπτει πως η Ε.Ε. δεν θα επιτύχει εγκαίρως τους στόχους για εξόρυξη, επεξεργασία και παραγωγή σπάνιων γαιών που έχει στο νομοσχέδιο για τις κρίσιμες πρώτες ύλες. Αιτίες είναι η ανεπάρκεια υποδομών, όπως και το έλλειμμα χρηματοδότησης, η ιδιαιτέρως επιφυλακτική στάση των βιομηχανιών που επωφελούνται από τις φτηνές εισαγωγές κινεζικών σπάνιων γαιών, η αβεβαιότητα για το πώς θα διαμορφωθεί η ζήτηση στο άμεσο μέλλον δεδομένου ότι μειώνονται οι πωλήσεις ηλεκτροκίνητων και, τέλος, οι χαμηλές τιμές των μετάλλων. Σε όλα αυτά προστίθενται οι αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών σε σχέδια εξορύξεων, που συχνά αναστέλλουν την υλοποίησή τους. Ως εκ τούτου πηγές της βιομηχανίας εκτιμούν ότι η Ε.Ε. δεν θα έχει παρά ελάχιστη εγχώρια παραγωγή σπάνιων γαιών μέχρι το 2030 και θα μπορεί να καλύψει μόλις το 22% της εγχώριας ζήτησης. Θα παραμείνει, εν ολίγοις, σε σημαντικό βαθμό εξαρτημένη από τα μέταλλα της Κίνας και παράλληλα δεν θα επιτυγχάνει τους στόχους της για τον μηδενισμό των εκπομπών καυσαερίων.

Σχέδια για νέα ορυχεία

Στο υπέδαφος της Ευρώπης υπάρχουν άφθονα κοιτάσματα σπάνιων γαιών αλλά δεν υπάρχουν ορυχεία για την εξόρυξή τους και δεν αναμένεται να υπάρξουν στο εγγύς μέλλον ακριβώς εξαιτίας των αντιδράσεων της κοινής γνώμης και των τοπικών κοινωνιών.

Σύμφωνα με ανάλυση του Reuters βάσει στοιχείων της βιομηχανίας, το σημαντικότερο μέρος της παραγωγής στην οποία μπορεί βάσιμα να προσβλέπει η Ε.Ε. για το άμεσο μέλλον και μέχρι το 2030 αναμένεται να προέλθει από την επεξεργασία και ανακύκλωση της μονάδας LKAB στη Σουηδία. Αυτή μπορεί να συνδράμει περίπου κατά το 1% στην κάλυψη της ζήτησης για οξείδια σπάνιων γαιών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή μαγνητών για την παραγωγή ηλεκτροκίνητων οχημάτων.

Στη Σουηδία, άλλωστε, επί 10 χρόνια παραμένει σε εκκρεμότητα το σχέδιο εξόρυξης σπάνιων γαιών στην περιοχή Νόρα Καρ, που σύμφωνα με εκτιμήσεις της βιομηχανίας θα μπορούσε να καλύψει σημαντικό τμήμα της ζήτησης. Ο λόγος είναι ότι οι Αρχές κωλυσιεργούν στην έκδοση των σχετικών αδειών, ενώ το σχέδιο έχει προκαλέσει εντονότατες αντιδράσεις από οικολόγους και οργανώσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, που διαβλέπουν κίνδυνο μόλυνσης του υδροφόρου ορίζοντα και του πόσιμου νερού της περιοχής.

Στελέχη της εταιρείας Leading Edge Materials, ιδιοκτήτριας του σχεδίου, αναφέρουν πως έχουν υποβάλει νέα αίτηση για άδεια ορυχείου σε νέο και αναθεωρημένο σχέδιο, αλλά δεν υπάρχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για το πότε θα μπορούσε να αρχίσει η παραγωγή. Τώρα σχεδιάζει να υποβάλει νέα αίτηση για το σχέδιο, χαρακτηρίζοντάς το, όμως, στρατηγικής σημασίας και εντάσσοντάς το στο νομοσχέδιο για τις κρίσιμες πρώτες ύλες. Οπως τονίζει η εταιρεία, στην περίπτωση αυτή θα μπορούσε θεωρητικά να επισπεύσει τις διαδικασίες έγκρισης και να περιορίσει το απαιτούμενο χρονικό διάστημα σε 27 μήνες. Ενα άλλο σχέδιο εξόρυξης σπάνιων γαιών εντός Ευρώπης είναι στο Σόκλι στη Φινλανδία και η εταιρεία που το προωθεί σχεδιάζει, επίσης, να το χαρακτηρίσει στρατηγικής σημασίας. Καθυστερεί, όμως, καθώς εκκρεμεί η περιβαλλοντική μελέτη με αποτέλεσμα να αναβάλλεται συνεχώς η έκδοση της σχετικής άδειας. Και στο μεταξύ, η υποχώρηση των τιμών των σπάνιων γαιών μπορεί να περιπλέξει περαιτέρω την κατάσταση, καθιστώντας πολλά από τα σχέδια εξορύξεων μη βιώσιμα από οικονομικής απόψεως. Σύμφωνα με τον Ντάαν ντε Γιόνγκε, στέλεχος της συμβουλευτικής Benchmark Mineral Intelligence στο Λονδίνο, «ήδη με τα υφιστάμενα επίπεδα τιμών, τα περισσότερα ορυχεία σπάνιων γαιών δεν είναι κερδοφόρα, γι' αυτό και θα χρειαστεί στήριξη από τις κυβερνήσεις αλλά και από τις αυτοκινητοβιομηχανίες». Αλλά οι αυτοκινητοβιομηχανίες, για τις οποίες μοναδικό κίνητρο είναι το κέρδος, βλέπουν τις πωλήσεις των ηλεκτροκίνητων οχημάτων να υποχωρούν στην Ευρώπη και μέσα στον Μάιο να έχουν σημειώσει πτώση 9%.

Μπαράζ συμφωνιών της Κομισιόν για κρίσιμες πρώτες ύλες

Ενας από τους λόγους που η Κίνα κατόρθωσε να κατακτήσει ένα παγκόσμιο μονοπώλιο στις σπάνιες γαίες ήταν οι γενναίες επιδοτήσεις που χορηγεί στις επιχειρήσεις της, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να παράγουν στις χαμηλότερες τιμές με αποτέλεσμα να μην μπορεί κανείς να τις ανταγωνιστεί. Εχουν, όμως, σταθεί εξίσου καθοριστικές οι συμφωνίες που έσπευσε να συνάψει η Κίνα με χώρες που η Ευρώπη θεωρεί είτε διεφθαρμένες είτε αναξιόπιστες, όπως το Μάλι, η Βολιβία, το Ζιμπάμπουε και η Ινδονησία, από τις οποίες έχει διασφαλίσει επάρκεια προμηθειών σε σπάνιες γαίες και γενικότερα σε όλες τις πρώτες ύλες.

Εχει υπογράψει συνεργασίες με πολλές χώρες, από τη Νορβηγία, τον Καναδά και την Αργεντινή μέχρι το Κονγκό και τη Ρουάντα.

Η δύσκολη συγκυρία έχει όμως οξύνει τα ανακλαστικά της Ε.Ε. που συνάπτει αντίστοιχες συμφωνίες με πολλές και διάφορες χώρες ανά τον κόσμο για να διασφαλίσει προσφορά σπάνιων γαιών. Στις 5 Απριλίου ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν, Βάλντις Ντομπρόβσκις, υπέγραψε σχέση συνεργασίας για τις σπάνιες γαίες και τις άλλες στρατηγικής σημασίας πρώτες ύλες με τον υπουργό Επενδύσεων, Βιομηχανίας και Εμπορίου του Ουζμπεκιστάν, Λαζίζ Κουντράτοφ. Ηταν η τελευταία μιας σειράς συμφωνιών που έχει επιτύχει η Ε.Ε. έπειτα από ενορχηστρωμένες διπλωματικές και πολιτικές προσπάθειες της προέδρου της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, και με τις οποίες έχει διασφαλίσει πρόσβαση σε μια σειρά καίριων πρώτων υλών από τις σπάνιες γαίες μέχρι τον χαλκό, το λίθιο και το κοβάλτιο. Εν ολίγοις, σε όσες πρώτες ύλες είναι αναγκαίες για την πράσινη μετάβαση και την καθαρή ενέργεια. Εδώ και τρία χρόνια η Κομισιόν έχει υπογράψει μάλλον αθόρυβα σειρά από μνημόνια συνεργασίας με πιθανούς προμηθευτές της. Αρχικά υπέγραψε συμφωνία με τον Καναδά τον Ιούνιο του 2021 που ήταν και αναμενόμενη εφόσον η Ε.Ε. είχε ήδη υπογράψει τέσσερα χρόνια νωρίτερα συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με την Οτάβα.

Τον αμέσως επόμενο μήνα υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με την Ουκρανία, η οποία περίπου επτά μήνες αργότερα βρέθηκε σε εμπόλεμη κατάσταση μετά τη ρωσική εισβολή.

Τότε ο επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς, Τιερί Μπρετόν, είχε τονίσει τα μεγάλα αποθέματα πρώτων υλών στρατηγικής σημασίας που βρίσκονται στο υπέδαφος της Ουκρανίας, αλλά και «την ανάγκη να εκσυγχρονιστεί η εξορυκτική της βιομηχανία, αφού βελτιωθεί το νομικό και διοικητικό πλαίσιο για τους ξένους επενδυτές». Εκτοτε, η Κομισιόν έχει επισπεύσει τις προσπάθειές της και έχει συνάψει αντίστοιχες συμφωνίες με αμέτρητες χώρες από τη Νορβηγία, που έχει πλέον αναδειχθεί σε πολύ στενό εταίρο της Ε.Ε., μέχρι την Αργεντινή, το Καζακστάν, τη Χιλή, το Κονγκό, τη Γροιλανδία, τη Ναμίμπια, τη Ζάμπια και τη Ρουάντα.

Η προσπάθεια

Σχολιάζοντας τις προσπάθειες του χημικού ομίλου Solvay να αυξήσει δυναμικά την παραγωγή σπάνιων γαιών εντός της Ευρώπης, η πρόεδρος της μονάδας του ομίλου που παράγει τις σπάνιες γαίες, Αν Νιούτενς, τόνισε πως «θέλουμε να επαναφέρουμε στον χάρτη της Ευρώπης την παραγωγή σπάνιων γαιών για μαγνήτες αλλά δεν είναι εύκολο γιατί πρέπει να χτιστεί βήμα βήμα η αλυσίδα από την εξόρυξή τους μέχρι την παραγωγή μαγνητών».

27

βιομηχανίες μαγνητών σπάνιων γαιών έκλεισαν στην Ευρώπη γύρω στο 1986 εξαιτίας των υψηλών τιμών.

Οι στόχοι

Μετά τις προειδοποιήσεις εμπειρογνωμόνων πως αν η Ε.Ε. δεν επιτύχει τους στόχους που έχει θέσει για τις κρίσιμες πρώτες ύλες, τότε δεν θα επιτύχει ούτε τους στόχους της για τη μείωση και τον σταδιακό μηδενισμό των ρύπων, η εκπρόσωπος της Κομισιόν Τζοάνα Μπερνσέλ υποσχέθηκε πως η Ε.Ε. θα βάλει κυριολεκτικά τα δυνατά της για να προωθήσει σχέδια που διευκολύνουν την επίτευξη των στόχων.

2.000

τόνοι μαγνητών σπάνιων γαιών θα είναι η παραγωγική δυνατότητα μονάδας της Neo Performance Materials στην Εσθονία.

Στην αναμονή

Ο διευθύνων σύμβουλος της μονάδας σπάνιων γαιών Sokli στη Φινλανδία, αναφερόμενος στο σχέδιό της να εξελιχθεί σε στρατηγικής σημασίας μονάδα, υπογράμμισε πως η εν λόγω μονάδα περιμένει ακόμη την περιβαλλοντική μελέτη και την έγκριση των Αρχών και τόνισε πως κατά συνέπεια, «δεν είναι ρεαλιστικό να περιμένουμε ότι θα έχει πλήρη έγκριση πριν από το 2030».

pwc
PwC Foundation
Ενδυναμώνουμε την τοπική κοινωνία
Ανακαλύψτε τις δράσεις μας

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι κίνδυνοι για τη βρετανική στερλίνα

Των **ΝΑΟΜΙ ΡΟΒΝΙΚ, ΑΛΟΥΝ ΤΖΟΝ** και **ΝΤΑΡΑ ΡΑΝΑΣΙΝΓΚΕ / REUTERS**

Η στερλίνα έχει ανακάμψει ενόψει της αναμενόμενης οριακής νίκης των Εργατικών, αλλά το μέλλον του βρετανικού νομίσματος εξαρτάται από το κατά πόσον θα πείσει η νέα κυβέρνηση τους επενδυτές ότι διαθέτει αξιόπιστο σχέδιο για την ανόρθωση της οικονομίας. Η στερλίνα έχει επιστρέψει σε επίπεδα που δεν είχε αγγίξει μετά το δημοψήφισμα του 2016 για το Brexit, καθώς οι διαπραγματευτές προβλέπουν μια μακρά περίοδο αστάθειας του νομίσματος λόγω της πολιτικής αναταραχής. Περισσότεροι από 20 οικονομολόγοι και πρώην κυβερνητικοί αξιωματούχοι επισημαίνουν πως αν στις 4 Ιουλίου κερδίσει τις εκλογές το Εργατικό Κόμμα, τότε θα πρέπει να διασφαλίσει ότι θα έχει την εμπιστοσύνη των επενδυτών και παράλληλα να αντιμετωπίσει όσα οικονομικά προβλήματα δεν έλυσαν οι Συντηρητικοί. Το δημόσιο χρέος της Βρετανίας βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 63 ετών και οι άμεσες ξένες επενδύσεις μειώθηκαν τα τέσσερα από τα πέντε τελευταία τρίμηνα μέχρι το τέλος του 2023. Οπως επισημαίνει το Ινστιτούτο Δημοσιονομικών Μελετών, προκειμένου να αποφύγει τις περικοπές δαπανών, το Εργατικό Κόμμα θα πρέπει να αυξήσει τους φόρους ή τον δανεισμό. Καθώς οι επενδυτές θα αξιολογούν τη διαχείριση αυτών των προβλημάτων από την κυβέρνηση, οι κίνδυνοι για τη στερλίνα είναι πολλοί, μια και η ισοτιμία της αντανακλά ήδη την πεποίθηση της αγοράς ότι θα υπάρξει ισχυρή πλειοψηφία των Εργατικών.

Η στερλίνα υπήρξε κάποτε παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα, αλλά σήμερα η ισοτιμία της έναντι του δολαρίου κυμαίνεται κάτω από τον μέσο όρο των τεσσάρων δεκαετιών που προηγήθηκαν του δημοψηφίσματος του 2016. Ισοδυναμεί, πάντως, με 1,27 δολ. και φέτος έχει μεγαλύτερη απόδοση από τα άλλα μεγάλα νομίσματα. Εχει ανακάμψει ραγδαία από το χαμηλό ρεκόρ του 1,03 δολ. στο οποίο είχε υποχωρήσει το 2022, όταν η πρώην πρωθυπουργός Λιζ Τρας επιχείρησε να εφαρμόσει έναν μίνι προϋπολογισμό που προκάλεσε αναταραχή στην αγορά ομολόγων, αύξηση του κόστους δανεισμού της Βρετανίας και εκτόξευση του πληθωρισμού της. Η επιθετική αυτή πορεία της έχει οδηγήσει τους αρθρογράφους να χαρακτηρίσουν τη στερλίνα «το μεγάλο βρετανικό πέσο» παραλληλίζοντάς τη με τα επισφαλή νομίσματα των αναδυόμενων αγορών. Είναι, άλλωστε, γεγονός ότι η αβεβαιότητα που επικράτησε μετά το δημοψήφισμα του 2016 σχετικά με την οικονομική πολιτική της Βρετανίας έχει προκαλέσει εντάσεις στις χρηματαγορές, αστάθεια στην ισοτιμία του νομίσματος και επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης. Οι αναλυτές εκτιμούν πως μια κυβέρνηση των Εργατικών με προβλέψιμη πολιτική θα αντιστρέψει την κατάσταση. Σύμφωνα με τον Γκιγέρμο Φελίσες, αναλυτή της PGIM, «αν οι Εργατικοί επιδείξουν δημοσιονομική υπευθυνότητα θα είναι μεγάλο στήριγμα για την οικονομία». Ωστόσο, δεν είναι ακόμη ακριβώς γνωστή η πολιτική που σκοπεύουν να εφαρμόσουν οι Εργατικοί.

Ο Σάιμον Χάρβεϊ, στέλεχος της Monex Europe, αποδίδει την αισιοδοξία της αγοράς για τη στερλίνα στο γεγονός ότι τα οικονομικά της Βρετανίας δεν αφήνουν στους Εργατικούς σχεδόν κανένα περιθώριο για μεγάλες δαπάνες. Ο ίδιος τονίζει, όμως, πως αν η οικονομία βελτιωθεί στο μεταξύ και επιταχυνθεί η ανάπτυξη, «υπάρχει και πάλι κίνδυνος να κάνουν οι Εργατικοί μεγαλύτερη στροφή προς τα αριστερά, γι' αυτό και επικρατεί προβληματισμός για το πώς θα εξελιχθεί κάτι τέτοιο μακροπρόθεσμα και ενδεχομένως οι επενδυτές να μην το βλέπουν καθόλου θετικά για τα επόμενα πέντε χρόνια». Η Βρετανία έχει αντιμετωπίσει υψηλότερο πληθωρισμό σε σύγκριση με τις άλλες χώρες του G7. Σύμφωνα με υπολογισμούς της Oxford Economics, μια υποτίμηση της στερλίνας κατά 10% θα προσθέσει 1,3 εκατοστιαίες μονάδες στον πληθωρισμό τιμών καταναλωτή σε διάστημα δύο ετών.

Νέα πρόταση για φορολόγηση του μεγάλου πλούτου στο G20

Θα μπορούσε να αποφέρει στα ταμεία των χωρών έως 250 δισ. δολ. ετησίως

Εως και 250 δισ. δολ. θα μπορούσε να αποφέρει ετησίως στα ταμεία των κυβερνήσεων μια διεθνής συμφωνία για τη φορολόγηση των 3.000 βαθύπλουτων του κόσμου, που είναι πρακτικά εφικτή και εφαρμόσιμη. Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει νέα έρευνα για το ακανθώδες θέμα των διαφυγόντων φορολογικών εσόδων από τη μη φορολόγηση του μεγάλου πλούτου, που αυτή τη φορά είναι προϊόν μελέτης του Γάλλου οικονομολόγου Γκαμπριέλ Ζουκμάν. Επικαλούμενος την πρόοδο που σημειώνει η διεθνής προσπάθεια για φορολόγηση των κερδών των πολυεθνικών, ο Ζουκμάν επισημαίνει πως μπορεί να επιβληθεί διεθνής φόρος στον πλούτο των βαθύπλουτων ακόμη κι αν δεν συναινέσουν όλες οι χώρες.

Οπως διαπίστωσε ο εν λόγω οικονομολόγος, αυτή τη στιγμή οι δισεκατομμυριούχοι ανά τον κόσμο καταβάλλουν κατά μέσον όρο μόνον ένα 0,3% φόρο επί του πλούτου τους, λιγότερο δηλαδή από όσο φορολογείται ένα απλός εργαζόμενος. Επιπλέον, από την έρευνα του Ζουκμάν προκύπτει πως στο διάστημα από το 1987 έως το 2024 τα περιουσιακά στοιχεία του πλουσιότερου 0,0001% αυξάνονται σταθερά κατά 7,1%, με αποτέλεσμα ο πλούτος των δισεκατομμυριούχων να έχει φτάσει στο 14%, από το 3% του συνολικού παγκόσμιου πλούτου.

Από το 1987 έως το 2024 τα περιουσιακά στοιχεία του πλουσιότερου 0,0001% έχουν φτάσει στο 14%, από το 3% του συνολικού παγκόσμιου πλούτου.

Ο Ζουκμάν εκπόνησε την έρευνά του για λογαριασμό της Βραζιλίας, που αυτό το διάστημα προεδρεύει του G20 και ζητούμενο είναι να βρουν οι κυβερνήσεις τρόπους για να αυξήσουν τους πενιχρούς φόρους που καταβάλλουν οι βαθύπλουτοι. Μιλώντας για το θέμα στον βρετανικό Guardian, ο Ζουκμάν υπογράμμισε πως «πριν από 10 χρόνια κανείς δεν πίστευε πως θα μπορούσαν να συμφωνήσουν 130 χώρες γύρω από έναν ελάχιστο φόρο στα κέρδη των πολυεθνικών, θα φαινόταν ουτοπία». Προτείνει μάλιστα την επιβολή διεθνούς φόρου 2% στον μεγάλο πλούτο και τονίζει πως οι κλίμακες φορολόγησης αναλόγως με το ύψος του πλούτου αποτελούν «κεντρικό πυλώνα των σύγχρονων κοινωνιών». Η πρότασή του έχει ήδη εγκωμιαστεί από τον Αμιτάμπ Μπέχαρ, επικεφαλής της Oxfam International, διεθνούς οργάνωσης κατά της φτώχειας και της ανισότητας, που τη χαρακτήρισε «σοβαρή και έξυπνη πρόταση και είναι προς όφελος κάθε κυβέρνησης». Κάλεσε μάλιστα τις χώρες του G20 να στηρίξουν την προσπάθεια της Βραζιλίας «για τη σύναψη της πρώτης παγκόσμιας συμφωνίας για τη φορολόγηση των βαθύπλουτων».

Η νέα έρευνα για το ακανθώδες θέμα των διαφυγόντων φορολογικών εσόδων από τη μη φορολόγηση του μεγάλου πλούτου, που αυτή τη φορά είναι προϊόν μελέτης του Γάλλου οικονομολόγου Γκαμπριέλ Ζουκμάν, εκπονήθηκε για λογαριασμό της Βραζιλίας, που αυτό το διάστημα προεδρεύει του G20.

Ωστόσο, ο Ζουκμάν δεν κρύβει ότι μια διεθνής συμφωνία αυτού του είδους θα μπορούσε να οδηγήσει στην αντίδραση ορισμένων χωρών, που θα έσπευδαν να προσελκύσουν τον μεγάλο πλούτο προσφέροντας φοροαπαλλαγές και φορολογική ασυλία. Ως εκ τούτου τονίζει πως απαιτείται διεθνής συνεργασία και συντονισμός, ώστε να αποτραπεί «ένας ανταγωνισμός των χωρών που θα προσφέρουν τη χαμηλότερη φορολόγηση». Σε ό,τι αφορά την αποτίμηση του πλούτου των δισεκατομμυριούχων, εκτιμά ότι είναι αρκετά εύκολη, καθώς μεγάλο μέρος του βρίσκεται σε μετοχές και τίτλους. Υποστηρίζει επιπλέον πως δεν χρειάζεται η συναίνεση όλων των χωρών, καθώς όσες χώρες συμμετάσχουν θα μπορούν να αυξήσουν τους φόρους «εξόδου», τους φόρους που επιβάλλουν σε όσους βαθύπλουτους μεταφέρουν τον πλούτο τους αλλού. Σημειωτέον ότι ανάμεσα στις χώρες που προβάλλουν αντιρρήσεις στη θέσπιση παγκόσμιου φόρου του μεγάλου πλούτου συγκαταλέγονται και οι ΗΠΑ. Ο Ζουκμάν επισημαίνει, πάντως, πως το σχέδιο προϋπολογισμού του Τζο Μπάιντεν περιλαμβάνει πρόταση για φορολόγηση των βαθύπλουτων Αμερικανών και είναι συμβατή με το δικό του σχέδιο. Η πρότασή του θα συζητηθεί στη σύνοδο του G20 που θα πραγματοποιηθεί τον Ιούλιο στο Ρίο ντε Τζανέιρο.

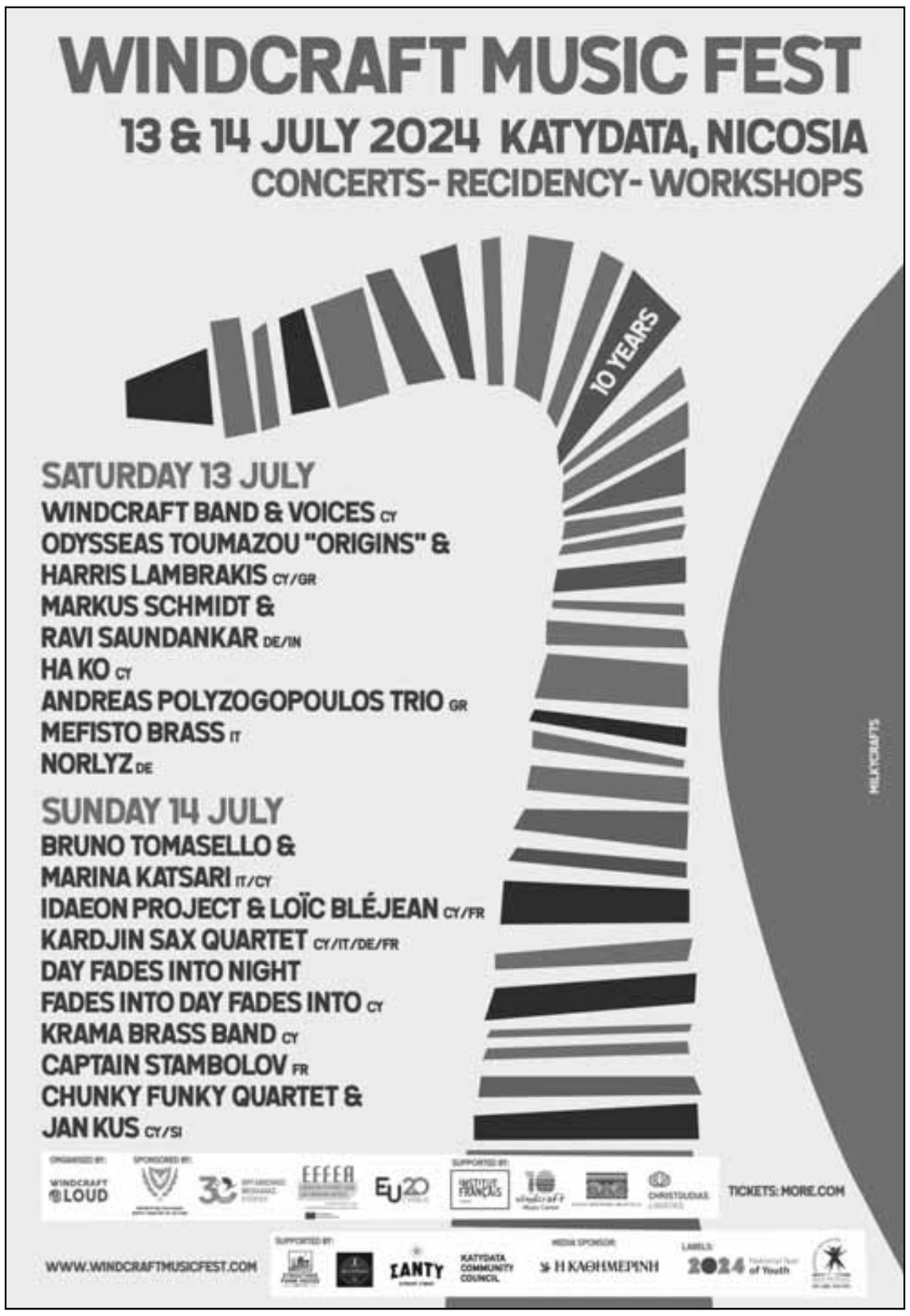

Προτεραιότητα για τις ΗΠΑ το φθηνό αέριο και πετρέλαιο

Οι κυρώσεις δεν πλήττουν τις εξαγωγές της Ρωσίας, του Ιράν και της Βενεζουέλας

Πριν από λίγους μήνες η Ουάσιγκτον είχε καλέσει την Ουκρανία να μην επιτίθεται με drones στα διυλιστήρια της Ρωσίας, καθώς οι βλάβες από τέτοιες επιθέσεις είχαν προκαλέσει αναταραχή στις διεθνείς αγορές βενζίνης και ντίζελ.

Οι προσιτές τιμές στο φυσικό αέριο και η άφθονη προσφορά πετρελαίου είναι προτεραιότητα τόσο για την Ουάσιγκτον όσο και για τις δυτικές οικονομίες συμμάχους της υπερδύναμης.

Γι' αυτό και παρά τις κυρώσεις και τις απειλές δεν τολμούν να τηρήσουν πραγματικά σκληρή γραμμή έναντι της Ρωσίας, του Ιράν και της Βενεζουέλας. Η Ουάσιγκτον μόλις επέβαλε νέες κυρώσεις κατά της Τεχεράνης, οι οποίες θα πλήξουν μεν ένα τμήμα των εξαγωγών ιρανικού πετρελαίου, αλλά χωρίς να δημιουργούν ευρύτερο πρόβλημα στην παγκόσμια αγορά.

Οι σχέσεις των ΗΠΑ με το Ιράν έχουν επιδεινωθεί μετά τις επιθέσεις της Χαμάς που έχει τη στήριξη της Τεχεράνης. Οπως σχολιάζει όμως σχετικό δημοσίευμα της Wall Street Journal, από τις αρχές του έτους οι εξαγωγές πετρελαίου του Ιράν έχουν υπερβεί το 1,5 εκατ. βαρέλια την ημέρα και σε σαφώς υψηλότερα επίπεδα από τα αντίστοιχα στις αρχές της θητείας του Τζο Μπάιντεν στο τιμόνι της υπερδύναμης.

Σύμφωνα με αναλυτές της αγοράς, όπως ο Τζον Σμιτ, συνεργάτης της Morrison Foerster και πρώην επικεφαλής του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών, σε ό,τι αφορά τις κυρώσεις τόσο οι ΗΠΑ όσο και οι σύμμαχοί τους «επιδεικνύουν πολύ μεγάλη σύνεση και δεν φτάνουν στα άκρα, ώστε να μην πλήξουν τη δυνατότητα των δυτικών οικονομιών να λειτουργούν». Πράγματι διπλωματικοί κύκλοι των ΗΠΑ και στελέχη της βιομηχανίας ενέργειας ελίσσονται επί δεκαετίες με τη διπλωματία τους ανά τον κόσμο προκειμένου να διασφαλίσουν τη ροή του πετρελαίου, γι' αυτό και συχνά συνάπτουν ανάρμοστες συμμαχίες. Το αποδεικνύουν όλες οι κινήσεις.

Στις 12 Ιουνίου, για παράδειγμα, όταν το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών επέβαλε νέο κύμα κυρώσεων κατά της Μόσχας έθεσε μεν στο στόχαστρο τις ρωσικές τράπεζες, αλλά δεν άγγιξε τη βιομηχανία πετρελαίου της χώρας. Ομοίως, όταν επέβαλε κυρώσεις στον Σοβκομφλότ, Ρώσο ιδιοκτήτη κρατικού δεξαμενόπλοιου, την ίδια στιγμή εξέδιδε άδειες με τις οποίες εξαιρούσε την πλειονότητα των πλοίων του στόλου του, που σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων Kpler ανέρχεται σε 91 πλοία. Οι κυρώσεις θα ισχύσουν μόνο για 14 πλοία. Παράγοντες του κλάδου ερμηνεύουν αυτές τις εξαιρέσεις ως πράσινο φως προς τους διαπραγματευτές πετρελαίου για να συνεργάζονται ελεύθερα με τα πλοία που μεταφέρουν ρωσικό πετρέλαιο.

Οι σχέσεις της Ουάσιγκτον με την Τεχεράνη επιδεινώθηκαν λόγω της Χαμάς, αλλά οι εξαγωγές ιρανικού πετρελαίου έχουν αυξηθεί.

Η WSJ επικαλείται πηγές προσκείμενες στο Εθνικό Οικονομικό Συμβούλιο των ΗΠΑ σύμφωνα με τις οποίες ο επικεφαλής του, Λάελ Μπρέναρντ, και ορισμένοι συνεργάτες του δεν τολμούν να επιβάλουν ευρύτερα μέτρα φοβούμενοι μην προκαλέσουν προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα της αγοράς πετρελαίου που θα μπορούσαν να επιταχύνουν εκ νέου τον πληθωρισμό. Και όπως επισημαίνουν αναλυτές, η αύξηση της παραγωγής πετρελαίου στις χώρες που υπόκεινται σε κυρώσεις είναι ένας από τους λόγους που έχουν συμπιέσει τις τιμές του «μαύρου χρυσού».

Μια ακόμη εξόφθαλμη περίπτωση σύγκρουσης ανάμεσα στις προτεραιότητες της ενεργειακής πολιτικής των ΗΠΑ και στην εξωτερική της πολιτική ήταν προ μηνών η παρέμβαση της Ουάσιγκτον που κάλεσε την Ουκρανία να μην επιτίθεται με drones στα διυλιστήρια της Ρωσίας, καθώς οι βλάβες από τέτοιες επιθέσεις είχαν προκαλέσει αναταραχή στις διεθνείς αγορές βενζίνης και ντίζελ. Επιπλέον, οι κυρώσεις κατά του Ιράν που ανακοινώθηκαν στοχεύουν σε εταιρείες στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και στο Χονγκ Κονγκ που διευκολύνουν τις πληρωμές για τις πωλήσεις ιρανικού αργού. Σύμφωνα, όμως, με αναλυτές της Kpler, δεν πρόκειται να επηρεάσουν αρνητικά τις αγορές πετρελαίου. Σε ό,τι αφορά τη Βενεζουέλα, η Ουάσιγκτον ανακάλεσε πέρυσι τις κυρώσεις που της είχε επιβάλει υπό τον όρο να διεξαχθούν στη χώρα δημοκρατικές εκλογές. Και έτσι οι δυτικές πετρελαϊκές βιομηχανίες είχαν και πάλι πρόσβαση στα αποθέματα της Βενεζουέλας και οι εξαγωγές της σε πετρέλαιο έχουν αυξηθεί 5% από την αρχή του έτους. Λίγο αργότερα η Ουάσιγκτον δεν ανανέωσε την ευρύτερη άδεια που ίσχυε για όσες επιχειρήσεις ενδιαφέρονταν να δραστηριοποιηθούν στη Βενεζουέλα, επειδή το συνταγματικό δικαστήριο αποφάνθηκε υπέρ της απαγόρευσης. Σύμφωνα, όμως, με στελέχη της κυβέρνησης αλλά και επιχειρηματίες και διαπραγματευτές στους μεγαλύτερους οίκους διαπραγμάτευσης εμπορευμάτων, προσφάτως αξιωματούχοι της Ουάσιγκτον προσέγγισαν διαπραγματευτές εμπορευμάτων και τους συμβούλεψαν να υποβάλουν αιτήσεις για ειδικές άδειες που θα τους δίνουν τη δυνατότητα να φορτώνουν πετρέλαιο της Βενεζουέλας. Και παράλληλα, η αμερικανική πετρελαϊκή διπλωματία δραστηριοποιήθηκε έντονα στο Ιράκ. Τον περασμένο μήνα αντιπροσωπεία του αμερικανικού υπουργείου Εξωτερικών επισκέφθηκε το Ερμπίλ στο βόρειο Κουρδιστάν προκειμένου να επιτύχει την επαναλειτουργία αγωγού που συνδέει την πλούσια σε πετρέλαια περιοχή με ένα λιμάνι της Τουρκίας. Ο αγωγός είναι κλειστός από τις αρχές του περασμένου έτους εξαιτίας πολιτικής διένεξης ανάμεσα στην Τουρκία, το Ιράκ και την ημιαυτόνομη περιοχή του Κουρδιστάν.

Εμφραγμα στα λιμάνια Ασίας και Ευρώπης λόγω κρίσης στην Ερυθρά Θάλασσα

Στα χειρότερα επίπεδα από την πανδημία βρίσκεται ακόμα το «έμφραγμα» στα λιμάνια Ασίας και Ευρώπης και στις μεταφορές μέσω ωκεανών, καθώς οι επιθέσεις των Χούθι στην Ερυθρά Θάλασσα και η εξαναγκαστική αλλαγή δρομολογίου των πλοίων συνεχίζονται και εξακολουθούν να διαταράσσουν τις θαλάσσιες μεταφορές. Σύμφωνα με την εταιρεία Linerlytica, στα λιμάνια επικρατεί αδιαχώρητο και ο «συνωστισμός» των πλοίων βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 18 μηνών, με το 60% των πλοίων να περιμένουν στην ουρά έξω από τα λιμάνια της Ασίας.

Επιχειρήσεις λιανικών πωλήσεων και βιομηχανίες κάθε είδους, που εξαρτώνται από τις μαζικές εισαγωγές είτε καταναλωτικών ειδών είτε εξαρτημάτων και πρώτων υλών, βρίσκονται ξανά αντιμέτωπες με την ίδια κατάσταση: έμφραγμα στα λιμάνια και έλλειψη άδειων εμπορευματοκιβωτίων σε μια περίοδο που πολλές εταιρείες καταναλωτικών ειδών συγκεντρώνουν αποθέματα καθώς προετοιμάζονται για την πιο καταναλωτική περίοδο του έτους. Σε αντίθεση, όμως, με την περίοδο της πανδημίας, αυτή τη φορά αιτία του εμφράγματος δεν είναι η καταναλωτική μανία που προκάλεσε ο εγκλεισμός στο σπίτι. Τα χρονοδιαγράμματα των πλοίων αναστέλλονται, τα πλοία δεν μπορούν να τηρήσουν τα σχέδιά τους, ενώ είναι λίγα τα λιμάνια που τα περιμένουν καθώς τα πλοία αναγκάζονται να επιλέξουν πολύ πιο χρονοβόρες διαδρομές, να κάνουν δηλαδή τον περίπλου της Αφρικής για να αποφύγουν την Ερυθρά Θάλασσα προκειμένου να μη δεχθούν επίθεση από τους αντάρτες Χούθι.

Ο συνωστισμός» των πλοίων βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 18 μηνών.

Ο μέσος όρος αναμονής σε λιμάνια της Σιγκαπούρης για ένα πλοίο που μεταφέρει εμπορευματοκιβώτια.

Ετσι, τα πλοία αναγκάζονται να ξεφορτώνουν μεγάλους όγκους εμπορευμάτων στα λιμάνια μεταφόρτωσης, που φορτώνονται σε άλλα πλοία για να ολοκληρώσουν το τελευταίο σκέλος του ταξιδιού. Ανάμεσα στους σταθμούς μεταφόρτωσης που πάσχουν, είναι τα λιμάνια της Σιγκαπούρης. Ετσι, στο διάστημα Ιανουαρίου - Μαΐου τα φορτία που ξεφορτώθηκαν στα λιμάνια της Σιγκαπούρης ήταν κατά μέσον όρο κατά 22% περισσότερα σε σύγκριση με τα συνήθη επίπεδα και βέβαια επηρέασαν την παραγωγικότητα των λιμανιών. Ο μέσος όρος αναμονής για ένα πλοίο που μεταφέρει εμπορευματοκιβώτιο κυμαίνεται από δύο έως τρεις ημέρες, σύμφωνα με τις λιμενικές αρχές της Σιγκαπούρης, ενώ οι εταιρείες Linerlytica και PortCast που παρακολουθούν την πορεία των εμπορευματοκιβωτίων, αναφέρουν ότι η καθυστέρηση μπορεί να φτάσει ακόμη και τη μία εβδομάδα.

Υπό κανονικές συνθήκες, η παραμονή στην ουρά και διαρκούσε πάντα λιγότερο από μία ημέρα. Και βέβαια τα γειτονικά λιμάνια αντιμετωπίζουν παρεμφερή κατάσταση, καθώς πολλά πλοία αναγκάζονται να φύγουν από τη Σιγκαπούρη και να προσεγγίσουν γειτονικές χώρες.

Ανάμεσά τους τα λιμάνια Πορτ Κλανγκ και το Ταντζούνγκ Πελέπας της Μαλαισίας. Σύμφωνα άλλωστε με τη Linerlytica, έχουν αυξηθεί επίσης οι ώρες αναμονής στα λιμάνια της Κίνας, με τη Σαγκάη και το Κινγκντάο να καταγράφουν τις μεγαλύτερες καθυστερήσεις. Η δεύτερη σε μέγεθος στον κόσμο ναυτιλιακή μεταφοράς κοντέινερ, η Maersk, ανακοίνωσε προ ημερών ότι θα παρακάμψει δύο σταθμούς της Κίνας και της Νότιας Κορέας στις αρχές Ιουλίου εξαιτίας του υπερβολικού συνωστισμού που επικρατεί στα λιμάνια της Ασίας και της Μεσογείου. Στο μεταξύ, η συγκυρία είναι αρνητική όπως επισημαίνουν ναυτιλιακές εταιρείες και εταιρείες ερευνών, καθώς η περίοδος των μεγάλων φορτώσεων, που συμβαίνει μια φορά τον χρόνο, φέτος ήρθε νωρίτερα με αποτέλεσμα να επιτείνει το έμφραγμα στα λιμάνια.

Στα $29 τρισ. το χρέος των αναδυόμενων οικονομιών

Στη σύνοδο για την παγκόσμια κρίση χρέους που έγινε πριν από μερικές εβδομάδες στο Βατικανό, ο Πάπας Φραγκίσκος είπε σε τραπεζίτες και οικονομολόγους ότι οι φτωχότερες χώρες του κόσμου συνθλίβονται από το ανεξέλεγκτο χρέος και ότι οι πλούσιες χώρες οφείλουν να βοηθήσουν περισσότερο. Οι αναδυόμενες οικονομίες βρίσκονται αντιμέτωπες με ένα «τσουνάμι» δημοσίου χρέους ύψους 29 τρισ. δολαρίων, σημειώνουν οι New York Times. Δεκαπέντε χώρες ξοδεύουν περισσότερα σε τόκους παρά σε εκπαίδευση, σύμφωνα με έκθεση του Οργανισμού Εμπορίου και Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Σαράντα έξι ξοδεύουν περισσότερα σε δόσεις χρέους παρά στην υγεία. Συνολικά, το κρατικό χρέος διεθνώς είναι τετραπλάσιο σε σύγκριση με το 2000.

Ενας λόγος είναι οι υπερβολικές δαπάνες ή η κακή διαχείριση από τις κυβερνήσεις, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις τα παγκόσμια γεγονότα ενέτειναν το πρόβλημα του χρέους. Η πανδημία, για παράδειγμα, ισοπέδωσε τα κέρδη των επιχειρήσεων και τις αποδοχές των εργαζομένων, όσο τα υγειονομικά κόστη και αυτά των μέτρων στήριξης αυξάνονταν. Ο πόλεμος στην Ουκρανία και άλλες γεωπολιτικές εξελίξεις συνέβαλαν στην άνοδο του κόστους ενέργειας και τροφίμων. Οι κεντρικές τράπεζες ανέβασαν τα επιτόκια δανεισμού, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τον καλπάζοντα πληθωρισμό. Η παγκόσμια ανάπτυξη επιβραδύνθηκε. Ο Πάπας Φραγκίσκος, ο οποίος υπηρέτησε ως καρδινάλιος στην Αργεντινή το 2001, στην κορύφωση δηλαδή της οικονομικής κατάρρευσης της χώρας, είδε από πρώτο χέρι τη δυστυχία και τις βίαιες διαμαρτυρίες που θα μπορούσε να προκαλέσει μια κρίση χρέους. Ετσι, ζήτησε να γίνει αναδιάρθρωση του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος, καθώς και διαγραφή χρεών. «Ας σκεφτούμε μια νέα διεθνή χρηματοπιστωτική αρχιτεκτονική, η οποία θα είναι τολμηρή και δημιουργική», δήλωσε στη σύνοδο. Τα περασμένα χρόνια, το παγκόσμιο κρατικό χρέος βρισκόταν υπό τη διαχείριση λίγων και μεγάλων τραπεζών της Δύσης, καθώς και διεθνών οργανισμών ανάπτυξης με μακρά ιστορία. Σήμερα, πλέον αυτών, οι χώρες χρωστούν σε χιλιάδες ιδιώτες και άλλους πιστωτές όπως η Κίνα, αλλά και συχνά κλείνουν κρυφές συμφωνίες χρέους που διέπονται από διαφορετικούς κανονισμούς.

Δεκαπέντε χώρες ξοδεύουν περισσότερα σε τόκους παρά σε εκπαίδευση, σύμφωνα με έκθεση του ΟΗΕ.

Οι κλιμακούμενες εντάσεις μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ κατέστησαν δυσκολότερη την επίλυση κρίσεων χρέους. Και δεν υπάρχει διεθνής διαιτητής με αρμοδιότητα επί των πιστωτών για τη διευθέτηση των διαφορών. Επίσης, η χρηματοδότηση θεσμών όπως το ΔΝΤ δεν μπορεί να ακολουθήσει τον ρυθμό της αύξησης της παγκόσμιας οικονομίας ή του χρέους. Αυτή τη στιγμή, οι προοπτικές για τα κράτη με υψηλό χρέος είναι απαισιόδοξες, λαμβάνοντας υπ' όψιν πόσο αργά αναπτύσσονται οι οικονομίες τους. Περίπου το 60% των φτωχών χωρών είτε έχουν υψηλό χρέος είτε κινδυνεύουν να αποκτήσουν, σύμφωνα με το ΔΝΤ.

Η χρηματοδότηση θεσμών όπως το ΔΝΤ δεν μπορεί να ακολουθήσει τον ρυθμό της αύξησης της παγκόσμιας οικονομίας ή του χρέους.

B-start
Κάνε καλή αρχή με Business Start
Ισχύουν όροι | Cyta Business Call Center 150
Ολοκληρωμένες Λύσεις για νέες επιχειρήσεις
Σταθερή | Ίντερνετ | Υπηρεσία Cloud | Κινητή
Δωρεάν εγκατάσταση και πολλά προνόμια
Μέχρι 25% έκπτωση στη μηνιαία συνδρομή για 12 μήνες
cyta business
Μαζί από την αρχή

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο ρόλος της ΕΚΤ στη μάχη για τις μετοχές της Sabadell

Του **ΛΙΑΜ ΠΡΑΟΥΝΤ/ REUTERS BREAKINGVIEWS**

Η τύχη μιας συμφωνίας 12 δισ. ευρώ μεταξύ ισπανικών τραπεζών ενδέχεται να κριθεί στη Φρανκφούρτη, όχι από τις ρυθμιστικές αρχές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, που γενικά ευνοούν τη συσπείρωση, αλλά από αυτή την ίδια. Οι αιφνίδιες αλλαγές στη νομισματική πολιτική της θα μπορούσαν να συμβάλουν θετικά ή αρνητικά στην υπόθεση της καταλανικής τράπεζας Banco de Sabadell και επομένως στην άμυνά της έναντι της προσέγγισης της βασκικής Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA). Το Δ.Σ. της Sabadell απέρριψε την πρόταση του προέδρου της BBVA, Κάρλος Τόρες Βίλα, στα τέλη Απριλίου. Αντιδρώντας στην εξέλιξη αυτή, η βασκική τράπεζα ακολούθησε ε-

Οι αλλαγές στη νομισματική πολιτική της θα μπορούσαν να συμβάλουν θετικά ή αρνητικά στην υπόθεση της καταλανικής τράπεζας.

χθρική προσφορά για το σύνολο της Sabadell, η οποία ανέρχεται σε 55 δισ. ευρώ. Ενα από τα εμπόδια της συμφωνίας είναι και η δυνητική δημιουργία μονοπωλίου στην Ισπανία, θεώρηση την οποία θα μπορούσε να επιλέξει μαζί με τις αρχές ανταγωνισμού στην Ευρωζώνη. Ο υπουργός Οικονομίας Κάρλος Κουέρπο κατέκρινε την εξαγορά, επικαλούμενος τις απειλές για τη χρηματοπιστωτική συμπερίληψη και την πρόσβαση των μικρών περιφερειακών επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση. Ο Τόρες εκτιμά ότι η άνοδος του πολιτικού θερμομέτρου θα υποχωρήσει. Ωστόσο, αυτοί οι παράγοντες θα έχουν σημασία μόνο εάν οι επενδυτές της Sabadell δημοπρατήσουν τις μετοχές τους, όταν η BBVA ξεκινήσει την προσφορά της στα τέλη του 2024 ή στις αρχές του 2025. Η κατάσταση φαίνεται απόλυτα ισορροπημένη. Η προσφορά για το σύνολο των μετοχών από τον Τόρες αρχικά συνεπαγόταν μια προσαύξηση 30% εν σχέσει με την τιμή της μετοχής της Sabadell στις 29 Απριλίου, αλλά μειώθηκε περίπου στο μισό έπειτα από διολίσθηση στη μετοχή της BBVA. Αναμφισβήτητα, η πραγματική προσαύξηση είναι έτι μικρότερη. Αλλες μεσαίου μεγέθους ισπανικές τράπεζες είδαν την τιμή της μετοχής τους να αυξάνεται 7% κατά μέσον όρο από την προσέγγιση του Τόρες. Ας υποθέσουμε ότι η τράπεζα Sabadell θα είχε ανάλογη εξέλιξη χωρίς μια συμφωνία, οπότε η τρέχουσα προσφορά είναι μόλις 9% πάνω από την εύλογη αξία της μετοχής της πρώτης. Αυτό συμβαίνει, πριν ληφθούν υπόψη οι πρόσφατες αναβαθμίσεις των προβλέψεων κερδών εκ μέρους των αναλυτών. Είναι δύσκολο να κρίνουμε αν μια τόσο μετριοπαθής ανοδική πορεία θα είναι αρκετή για να εξασφαλίσει το 50,01% των μετοχών, το ελάχιστο όριο αποδοχής από την BBVA. Η νομισματική πολιτική της Ευρωζώνης θα μπορούσε να αλλάξει τα πράγματα με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

Η Sabadell, με δραστηριότητες στην Ισπανία, είναι περισσότερο εκτεθειμένη στην πολιτική των επιτοκίων δανεισμού που ορίζει η ΕΚΤ, από ό,τι η βασκική BBVA, η οποία έχει ευρεία παρουσία και στο Μεξικό. Τα υψηλότερα μακροπρόθεσμα επιτόκια της ΕΚΤ, τα οποία ενισχύουν τα έσοδα από τόκους, βοηθούν επομένως την άμυνα της Sabadell όσον αφορά συγχωνεύσεις και εξαγορές. Οι αγορές ξεκίνησαν το 2024, αναμένοντας ένα επιτόκιο στο τέλος του έτους περίπου 2,3%, χρησιμοποιώντας τις τιμές των παραγώγων που συγκεντρώνει η LSEG, αλλά έκτοτε αυτό έχει αυξηθεί στο 3,3%. Η προσδοκία αυτή τροφοδότησε το αγοραστικό ενδιαφέρον κατά σχεδόν 50% στη μετοχή της Sabadell το 12μηνο 29 Μαΐου 2023-29 Απριλίου 2024, ξεπερνώντας κατά πολύ την άνοδο της BBVA σχεδόν κατά 30%. Μια περαιτέρω επιθετική στροφή της ΕΚΤ, ίσως ως απάντηση στον άκαμπτο πληθωρισμό, θα ενίσχυε ακόμη περισσότερο τις προοπτικές της Sabadell σε μια αυτόνομη πορεία και ίσως απονεύρωνε την προσφορά της BBVA. Αντιθέτως, εάν η ΕΚΤ επιταχύνει τον ρυθμό μείωσης των επιτοκίων, που ξεκίνησε την Πέμπτη, ο στόχος απόδοσης ιδίων κεφαλαίων 12% της Sabadell θα φαίνεται λιγότερο εφικτός.

Δυσκολεύει η εξόρυξη χρυσού, επιβραδύνεται η παραγωγή του

Δυσεύρετα τα νέα κοιτάσματα, όλο και πιο πολύπλοκες οι εγκρίσεις αδειών

Η βιομηχανία ορυχείων χρυσού δυσκολεύεται πλέον να διατηρήσει έναν αξιόλογο ρυθμό αύξησης της παραγωγής της, καθώς γίνεται ολοένα και πιο δύσκολος ο εντοπισμός των κοιτασμάτων του μετάλλου όπως και η έγκριση και η χρηματοδότηση των εξορύξεων. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, το α΄ τρίμηνο του έτους η παραγωγή των ορυχείων χρυσού αυξήθηκε κατά 4% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Πρόκειται, όμως, για μια μεμονωμένη περίοδο σημαντικής ανάπτυξης, ενώ η συνολική εικόνα είναι εντελώς διαφορετική και προδίδει σταδιακή επιβράδυνση της παραγωγής του λαμπερότερου των μετάλλων. Στο μεταξύ, έχει ανακοπεί η συνεχής άνοδος των τιμών του χρυσού που εκτοξεύθηκε σε ιστορικά ρεκόρ τους τελευταίους μήνες, κυρίως εξαιτίας της μεγάλης ζήτησης από την Κίνα. Το μέταλλο κυμαινόταν στις 2.321,10 δολ. η ουγγιά, σημειώνοντας ελαφρά υποχώρηση κατά 0,17%.

Στο σύνολο του περασμένου έτους η παραγωγή χρυσού αυξήθηκε μόλις κατά 0,5% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2022.

Ορόσημο για τη βιομηχανία των ορυχείων χρυσού υπήρξε το 2020, όταν η εξορυκτική δραστηριότητα και η παραγωγή μειώθηκε κατά 1% σε παγκόσμιο επίπεδο. Κατέγραψε, έτσι, την πρώτη μείωσή της μετά μια δεκαετία. Στη συνέχεια, η παραγωγή των ορυχείων χρυσού επέστρεψε σε αυξητική πορεία, αλλά με τον ρυθμό της αύξησης να φθίνει σταθερά. Στο σύνολο του περασμένου έτους η παραγωγή χρυσού αυξήθηκε μόλις κατά 0,5% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2022, όταν η παραγωγή είχε αυξηθεί κατά 1,35% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2021. Σχολιάζοντας τα στοιχεία ο Τζον Ριντ, στρατηγικός αναλυτής του Παγκόσμιου Συμβουλίου Χρυσού, διαπιστώνει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η παγκόσμια βιομηχανία ορυχείων «έπειτα από 10 χρόνια ραγδαίας αύξησης της παραγωγής». Οπως εξηγεί ο ίδιος, γίνεται όλο και πιο δύσκολο να εντοπισθούν νέα κοιτάσματα χρυσού ανά τον κόσμο καθώς η βιομηχανία έχει ήδη εξετάσει διεξοδικά και έχει αποκλείσει πολλές από τις υποψήφιες περιοχές για εξόρυξη του μετάλλου.

Πρόσθετο επιβαρυντικό παράγοντα αποτελεί, άλλωστε, το υψηλό κόστος των εξορύξεων χρυσού μεγάλης κλίμακας, ενώ οι εργασίες για την αξιοποίηση ενός κοιτάσματος και την ολοκλήρωση του ορυχείου διαρκούν από 10 έως 20 χρόνια. Και όπως τονίζει το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, σε πολλές περιπτώσεις, ακόμη και στη φάση της ολοκλήρωσης ενός ορυχείου, είναι μικρές οι δυνατότητες εκμετάλλευσής του. Κι αυτό, γιατί μόλις το 10% των παγκόσμιων διαπιστωμένων κοιτασμάτων χρυσού περιέχει επαρκή ποσότητα του μετάλλου ώστε να καθιστούν εφικτή την εξόρυξη. Εως τώρα η παραγωγή από τις εξορύξεις έχει φτάσει στους 187.000 μετρικούς τόνους χρυσού, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου προέρχεται από την Κίνα, τη Νότια Αφρική και την Αυστραλία. Σύμφωνα με τη Γεωλογική Επιθεώρηση των ΗΠΑ, υπάρχει δυνατότητα για εξορύξεις σε αποθέματα χρυσού που φτάνουν περίπου στους 57.000 τόνους.

Πέραν των δυσκολιών στον εντοπισμό των κοιτασμάτων, η βιομηχανία εξορύξεων χρυσού αντιμετωπίζει διαρκώς αυξανόμενες δυσκολίες στην έκδοση των απαιτούμενων αδειών που οι κυβερνήσεις παραχωρούν όλο και πιο δύσκολα και ύστερα από πολύ πιο χρονοβόρες διαδικασίες. Τις περισσότερες φορές μεσολαβούν αρκετά χρόνια μέχρις ότου διεκπεραιωθούν αυτές οι διαδικασίες και καταστεί δυνατή η έναρξη των εργασιών.

Σε πολλές περιπτώσεις, άλλωστε, τα κοιτάσματα εντοπίζονται σε απόμακρες περιοχές και πριν ακόμη από τις εργασίες των ορυχείων τα σχετικά σχέδια προϋποθέτουν έργα υποδομής όπως την κατασκευή οδικών αρτηριών αλλά και την επέκταση δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος και ύδρευσης που ανεβάζουν το κόστος.

Η συνεχής άνοδος των τιμών του χρυσού, που εκτοξεύθηκε σε ιστορικά ρεκόρ τους τελευταίους μήνες κυρίως εξαιτίας της μεγάλης ζήτησης από την Κίνα, έχει ανακοπεί. Το μέταλλο κυμαινόταν στις 2.321,10 δολ. η ουγγιά, σημειώνοντας ελαφρά υποχώρηση κατά 0,17%.

Μάχη ΗΠΑ - Κίνας για το λίθιο της Αργεντινής

Η Αργεντινή είναι η τέταρτη μεγαλύτερη παραγωγός λιθίου στον κόσμο, έχοντας το ένα πέμπτο των αποθεμάτων στη Γη. Στην περιοχή των Ανδεων, συγκεκριμένα, έχει εντοπιστεί το δεύτερο μεγαλύτερο κοίτασμα.

Σε δυναμικό κέντρο παραγωγής λιθίου μετατρέπεται ένα εγκαταλελειμμένο χωριό στην άκρη των Ανδεων της Αργεντινής, ανοίγοντας νέες οικονομικές προοπτικές για την απομακρυσμένη περιοχή, που άλλοτε έσφυζε από ζωή χάρη στο κοντινό θειωρυχείο. Πρόκειται για ένα από τα πέντε μεγάλα τέτοια έργα στην Αργεντινή, που την καθιστούν ιδανικό πεδίο στρατηγικής αντιπαλότητας μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ, οι οποίες διεκδικούν τις απαραίτητες προμήθειες για την ενεργειακή μετάβαση.

Το λίθιο, ο «λευκός χρυσός» όπως συχνά αποκαλείται, είναι αναγκαίο για την παραγωγή μπαταριών και συνεπώς για την αποθήκευση ενέργειας και τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Η Αργεντινή είναι η τέταρτη μεγαλύτερη παραγωγός στον κόσμο, έχοντας το ένα πέμπτο των αποθεμάτων στη Γη. Στην περιοχή των Ανδεων συγκεκριμένα έχει εντοπιστεί το δεύτερο μεγαλύτερο κοίτασμα.

Επενδύσεις πολλών δισεκατομμυρίων για την εξόρυξη του «λευκού χρυσού».

Και όσο η παραγωγή στη χώρα αυξάνεται, το Πεκίνο και η Ουάσιγκτον θέλουν να πάρουν μερίδιο της πίτας. Η Κίνα, μεγάλη παραγωγός μπαταριών λιθίου και η χώρα που επεξεργάζεται το μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου αποθέματος λιθίου, έχει σαφές πλεονέκτημα σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις στην παραγωγή της Αργεντινής. Οι ΗΠΑ, όμως, προσπαθούν να αναπτύξουν τις δικές τους εφοδιαστικές αλυσίδες «καθαρών» τεχνολογιών εκτός του κινεζικού ελέγχου κι έτσι θέλουν να σταματήσουν την αυξανόμενη επιρροή του Πεκίνου στη Νότια Αμερική με νέες επενδύσεις.

Σχεδόν το 60% των κοιτασμάτων λιθίου βρίσκεται σε ένα γεωγραφικό τρίγωνο μεταξύ Αργεντινής, Χιλής και Βολιβίας. Ενώ η Βολιβία δυσκολεύεται να ανεβάσει την παραγωγή και όσο η εξόρυξη στη Χιλή έχει επιβραδυνθεί, η Αργεντινή έχει επιταχύνει χάρη στις ιδιωτικές επενδύσεις. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα έχει γίνει μία από τις πιο ελκυστικές αγορές για επενδύσεις, συγκεντρώνοντας το ενδιαφέρον μιας μεγάλης ομάδας διεθνών επιχειρήσεων στην αγορά λιθίου. Στα βορειοδυτικά της χώρας έχουν ξεκινήσει σχεδόν 40 έργα, εκ των οποίων η πλειονότητα βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο. Σύμφωνα με πρόσφατη παγκόσμια ανάλυση για την εξόρυξη λιθίου, τα 11 από τα 42 έργα που αναμένεται να ξεκινήσουν μεταξύ 2024 και 2026 βρίσκονται στην Αργεντινή, περισσότερα δηλαδή από κάθε άλλη χώρα.

Βάσει στοιχείων από την κυβέρνηση της Αργεντινής, ανάμεσα στο 2020 και το 2023 έγιναν επενδύσεις 3,2 δισ. δολαρίων από κινεζικές εταιρείες για προγράμματα εξόρυξης, συμπεριλαμβανομένων επτά έργων λιθίου. Οι ΗΠΑ επένδυσαν σε τρία τέτοια έργα. Επίσης, οι κινεζικές επενδύσεις πέτυχαν τον στόχο τους: το 2023, τουλάχιστον το 40% των εξαγωγών λιθίου κατέληξαν στην Κίνα, έναντι 9% στις ΗΠΑ.

Ωστόσο, η ισορροπία φαίνεται να άλλαξε με την εκλογή του Χαβιέ Μιλέι, ο οποίος έκανε στροφή στην εξωτερική πολιτική της χώρας και δείχνει να προτιμά να έχει στενότερες σχέσεις με τις ΗΠΑ εις βάρος των δεσμών του με την Κίνα. Ενδεικτικά, τον Δεκέμβριο του 2023 ο Μιλέι απέρριψε πρόταση να μπει στην ομάδα των αναδυόμενων οικονομιών BRICS, όπου η Κίνα έχει κυρίαρχο ρόλο. Από την άλλη, οι ΗΠΑ προσπαθούν να διασφαλίσουν εγγυήσεις για ομαλή ροή λιθίου από την Αργεντινή.

Από το 62% στο 67% του μέσου όρου της Ε.Ε. το κατά κεφαλήν ΑΕΠ

Στο 67% του μέσου όρου της Ε.Ε.-27 ήταν το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας το 2023, ενώ η κατά κεφαλήν κατανάλωση φτάνει το 79%, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, τα οποία επικαλείται στη χθεσινή έκδοσή της «7 Ημέρες Οικονομία» η Eurobank. Σε ό,τι αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, μόνο η Βουλγαρία είναι σε χειρότερη θέση από την Ελλάδα με 64% του μέσου όρου. Τα στοιχεία παρέμειναν αμετάβλητα το 2023. Σε ό,τι αφορά όμως την κατανάλωση, μετά την Ελλάδα βρίσκονται άλλες 6 χώρες: Κροατία (78%),

Εκτιμάται ότι έχει ανακτηθεί το 29,2% των απωλειών της κρίσης χρέους σε όρους πραγματικού ΑΕΠ.

Εσθονία (77%), Λετονία (75%), Σλοβακία (75%), Βουλγαρία (73%) και Ουγγαρία (70%). Σύμφωνα με τους αναλυτές της Eurobank (επικεφαλής οικονομολόγος Τάσος Αναστασάτος), το γεγονός ότι η κατά κεφαλήν κατανάλωση υπερβαίνει κατά πολύ το μέγεθος του κατά κεφαλήν ΑΕΠ, αντανακλά το μεγάλο μερίδιο της κατανάλωσης στο ελληνικό ΑΕΠ σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ε.Ε.

Επιπλέον στοιχείο που επικαλείται το δημοσίευμα είναι ότι το 2023 το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών στην Ελλάδα ήταν μικρότερο από την κατανάλωση, με αποτέλεσμα ο ρυθμός αποταμίευσης να είναι αρνητικός.

Οι αναλυτές της τράπεζας συγκρίνουν τα παραπάνω στοιχεία με το 2009 και επισημαίνουν τα εξής:

• Το 2009 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας βρισκόταν στο 95% του μέσου όρου της Ε.Ε.-27 και 13 χώρες ήταν σε πιο χαμηλές θέσεις. Στη συνέχεια μειώθηκε, λόγω της βαθιάς ύφεσης και στασιμότητας, στο 67% το 2023, με μόνο μία χώρα σε χαμηλότερη θέση. Αντίστοιχα η κατά κεφαλήν κατανάλωση ήταν 107% του μέσου όρου της Ε.Ε. το 2009 και συρρικνώθηκε στο 79% το 2023.

• Μεταξύ 2020 και 2023 η υπεραπόδοση της ελληνικής οικονομίας είχε αποτέλεσμα την ενίσχυση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ από το 62% του μέσου όρου της Ε.Ε. στο 67%. Ωστόσο, σε σχέση με τα προ πανδημίας επίπεδα η βελτίωση είναι μόνο μια ποσοστιαία μονάδα, από το 66% το 2019 στο 67% το 2023. Συνολικά, εκτιμάται ότι έχει ανακτηθεί το 29,2% των απωλειών της κρίσης χρέους σε όρους πραγματικού ΑΕΠ.

Για να φτάσει η ελληνική οικονομία στο 83% του μέσου όρου της Ε.Ε.-27 σε 10 χρόνια θα πρέπει να αναπτύσσεται με ρυθμό κατά 2,1 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από τον αντίστοιχο του μέσου όρου της Ε.Ε.-27, επισημαίνει το δελτίο.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

«Στη φορολογία δεν έχουμε πολλά περιθώρια. Είναι άραγε προτιμότερο ένας ιδιοκτήτης να χάνει το εισόδημα από το ενοίκιο, προκειμένου να μη φορολογηθεί γι' αυτό;», αναρωτήθηκε ο κ. Χατζηδάκης μιλώντας σε συνέδριο για την ακίνητη περιουσία.

Χωρίς φοροαπαλλαγή το άνοιγμα κλειστών διαμερισμάτων

Απομακρύνεται το ενδεχόμενο χορήγησης φορολογικών κινήτρων για την επιστροφή στην αγορά μέρους των εκατοντάδων χιλιάδων διαμερισμάτων που παραμένουν κλειστά επί χρόνια. Οπως ανέφερε στο πλαίσιο ομιλίας του σε συνέδριο για την αγορά ακινήτων ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστής Χατζηδάκης, «στη φορολογία δεν έχουμε πολλά περιθώρια. Είναι άραγε προτιμότερο ένας ιδιοκτήτης να χάνει το εισόδημα από το ενοίκιο, προκειμένου να μη φορολογηθεί γι' αυτό;». Με τον τρόπο αυτό μοιάζει να «κλείνει» προς το παρόν το «παράθυρο» για μια φορολογική παρέμβαση που θα στηριζόταν στην πρόταση που

Αρνητικός ο υπ. Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστής Χατζηδάκης στη χορήγηση φορολογικών κινήτρων προς τους ιδιοκτήτες.

έχει υποβάλει η ΠΟΜΙΔΑ. Βάσει αυτής, προτεινόταν η χορήγηση τριετούς φοροαπαλλαγής από τον φόρο για εισοδήματα από ενοίκια σε όσους ιδιοκτήτες προχωρούσαν στη μακροχρόνια εκμίσθωση ακινήτων, που ήταν δηλωμένα ως κλειστά - κενά μέχρι και το τέλος του 2023.

Αναφερόμενος στις βραχυχρόνιες μισθώσεις, ο υπουργός είπε πως στην παρέμβαση που έγινε τον Δεκέμβριο για ομαλοποίηση της αγοράς ελήφθησαν υπόψη και οι δύο πλευρές. «Δεν έχουμε αποκλείσει προκαταβολικά τίποτα, είπαμε ότι όταν τελειώσει η τουριστική σεζόν θα βγάλουμε συμπεράσματα και ύστερα από συζήτηση θα καταλήξουμε σε πρόσθετες παρεμβάσεις», τόνισε.

Μέχρι το τέλος του έτους θα «τρέξει» και ο πρώτος διαγωνισμός για κατασκευή κατοικιών με τη μέθοδο της κοινωνικής αντιπαροχής. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η όλη διαδικασία έχει καθυστερήσει σημαντικά, με τις πρώτες εξαγγελίες για την αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων μέσω του θεσμού της κοινωνικής αντιπαροχής να έχουν γίνει ήδη από το 2022.

Συγκεκριμένα το ΤΑΙΠΕΔ, μέσω της μονάδας ωρίμανσης έργων, πρόκειται να προκηρύξει διαγωνισμό, όπου ιδιώτες θα καλούνται να αναλάβουν την κατασκευή κατοικιών σε οικόπεδα του Δημοσίου για τη στέγαση ευάλωτων νοικοκυριών ή ωφελουμένων της ΔΥΠΑ. Παράλληλα, οι ιδιώτες θα κατασκευάζουν και θα εκμεταλλεύονται εμπορικούς χώρους, μέσω των οποίων θα αντλούν έσοδα. «Δεν πρόκειται για τις παλιές εργατικές κατοικίες, αλλά για σύγχρονα διαμερίσματα κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα», τόνισε ο υπουργός. Σε πρώτη φάση τα ακίνητα αυτά θα εκμισθώνονται με κοινωνικοοικονομικά κριτήρια και έναντι χαμηλού αντιτίμου σε δικαιούχους (κυρίως νέους έως 39 ετών), ενώ σε μεταγενέστερο στάδιο αναμένεται ότι θα δίνεται η δυνατότητα στους ανθρώπους αυτούς ακόμη και να αγοράζουν τα ακίνητα τα οποία νοικιάζουν.

Οσον αφορά την αξιοποίηση της κρατικής περιουσίας, ο κ. Χατζηδάκης παραδέχθηκε ότι η διαδικασία έχει καθυστερήσει και οι πρωτοβουλίες τώρα θα προχωρήσουν με γοργούς ρυθμούς, μέσω της χαρτογράφησης και της ομαδοποίησης των ακινήτων της ΕΤΑΔ. Από αυτά, όσα είναι πιο ώριμα θα ομαδοποιηθούν και θα τεθούν σε διαγωνισμούς προς αξιοποίηση με τη μορφή «πακέτων», δηλαδή χαρτοφυλακίων και όχι το καθένα ξεχωριστά.

ΝΙΚΟΣ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Μπαράζ προσφορών έως 50% από τις αλυσίδες λιανικής

«Ζεσταίνεται» η αγορά ενόψει των εκπτώσεων που ξεκινούν τη Δευτέρα 8 Ιουλίου

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Ράλι προσφορών έχουν ξεκινήσει εδώ και δύο ημέρες η μία μετά την άλλη οι αλυσίδες λιανικής, σε μια προσπάθεια να «ζεστάνουν» την αγορά ενόψει των τακτικών θερινών εκπτώσεων οι οποίες ξεκινούν τη Δευτέρα 8 Ιουλίου και ολοκληρώνονται στις 31 Αυγούστου. Οι προσφορές, τόσο στα φυσικά καταστήματα όσο κυρίως μέσω των ηλεκτρονικών καναλιών πώλησης, φτάνουν ακόμη και το 50%, κάτι που σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς προϊδεάζει για «γενναίες» εκπτώσεις και στη συνέχεια. Οι προσδοκίες, πάντως, των εμπόρων δεν είναι υψηλές, καθώς το διάστημα από τις αρχές του έτους μέχρι και τον Απρίλιο η κατανάλωση ήταν εξαιρετικά συμπιεσμένη, με την αύξηση του τζίρου να είναι σχεδόν αποκλειστικά πληθωριστική. Στις τουριστικές περιοχές, μεταξύ αυτών και το ιστορικό κέντρο της Αθήνας, μέρος των απωλειών από την καθίζηση της ζήτησης που παρατηρείται στην εγχώρια κατανάλωση αντισταθμίζεται από τις αγορές που κάνουν οι τουρίστες. Ειδικότερα, στις αλυσίδες

Χαμηλά οι προσδοκίες των εμπόρων. «Το πρώτο τετράμηνο ήταν πολύ δύσκολο», λένε.

ένδυσης οι προσφορές κυμαίνονται από 20% έως 50%, στα έπιπλα έως 40%, στα καλλυντικά από 30% έως 40% και στα είδη υπόδησης από 10% έως 30%.

«Το πρώτο τετράμηνο ήταν πολύ δύσκολο και η αύξηση του τζίρου που καταγράφηκε στο λιανεμπόριο ήταν καθαρά πληθωριστική», επισημαίνει μιλώντας στην «Καθημερινή» ο Σταύρος Καφούνης, πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Αθηνών. «Στις τουριστικές περιοχές τα αποτελέσματα είναι εξαιρετικά καλά. Μάλιστα, υπάρχει μετατόπιση των αγορών που κάνουν οι ξένοι επισκέπτες από τα είδη ένδυσης και υπόδησης στα κοσμήματα και τα ωρολόγια. Ωστόσο, αυτό αφορά μόνο 2-3 δρόμους. Οσο απομακρυνόμαστε προς τους υπόλοιπους δρόμους του κέντρου της Αθήνας, αλλά και προς τις περιφερειακές αγορές της πρωτεύουσας, τα πράγματα είναι εντελώς διαφορετικά», προσθέτει ο κ. Καφούνης.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), ο κύκλος εργασιών στο λιανικό εμπόριο με βάση τα στοιχεία που υποβάλλουν οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων διαμορφώθηκε σε 3,57 δισ. ευρώ, εξαιρουμένων των κλάδων τροφίμων, οχημάτων και καυσίμων, έναντι 3,39 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2023, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 5,3%. Σε παραδοσιακούς κλάδους του λιανεμπορίου, όπως αυτός της ένδυσης, ο τζίρος στο τετράμηνο διαμορφώθηκε σε 717, 94 εκατ. ευρώ έναντι 670,14 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2024.

Ανάλογα συμπεράσματα προκύπτουν και από τη σύγκριση των στοιχείων του α΄ τριμήνου 2024, για το οποίο υπάρχουν στοιχεία από όλες τις λιανεμπορικές επιχειρήσεις και όχι μόνο από όσες έχουν υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων. Έτσι, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το α΄ τρίμηνο του 2024 ο κύκλος εργασιών του λιανεμπορίου, εξαιρουμένων των κλάδων τροφίμων, οχημάτων και καυσίμων, ανήλθε σε 5,35 δισ. ευρώ έναντι 5,26 δισ. ευρώ το α΄ τρίμηνο του 2023, καταγράφοντας αύξηση μόλις 1,7%. Στους κλάδους των ειδών ένδυσης και υπόδησης η αύξηση του τζίρου ήταν αντιστοίχως 3,6% και 4,2%, αύξηση που οφείλεται αποκλειστικά σε ανατιμήσεις που καταγράφηκαν στα είδη αυτά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι τιμές των ειδών ένδυσης - υπόδησης ήταν αυξημένες τον Μάρτιο του 2024 σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2023 κατά 5,8%. Κάτι που στην πραγματικότητα σημαίνει ότι ο όγκος πωλήσεων ήταν μικρότερος φέτος.

Στις τουριστικές περιοχές, μεταξύ αυτών και το ιστορικό κέντρο της Αθήνας, μέρος των απωλειών από την καθίζηση της ζήτησης αντισταθμίζεται από τις αγορές που κάνουν οι τουρίστες.

Τριπλό χτύπημα κατά της ακρίβειας

Τριπλασιάζονται τα πρόστιμα, ενεργοποιούνται οι καταναλωτές και ελέγχεται ο τρόπος τιμολόγησης

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Αυστηροποίηση χρηματικών ποινών, ενεργοποίηση των καταναλωτών και έμφαση στον τρόπο τιμολόγησης των πολυεθνικών αποτελούν τα βασικά συστατικά της συνταγής που θα ακολουθήσει ο νέος υπουργός Ανάπτυξης Τάκης Θεοδωρικάκος στην προσπάθεια για την καταπολέμηση της ακρίβειας.

Αμεσος στόχος είναι να μπει φρένο σε οποιαδήποτε ανατίμηση, κυρίως στα είδη διατροφής, και σε επόμενη φάση να υπάρξουν μειώσεις. Η κυβέρνηση εμφανίζεται αισιόδοξη ότι τα στοιχεία για τον πληθωρισμό του Ιουνίου θα δείξουν περαιτέρω αποκλιμάκωση τόσο του γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή όσο και του δείκτη τιμών τροφίμων. Μια πρώτη εικόνα θα υπήρξε χθες όταν η Eurostat ανακοίνωσε τις εκτιμήσεις της για τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή του Ιουνίου, ενώ μια εβδομάδα μετά, στις 9 Ιουλίου, θα ανακοινωθούν από την ΕΛΣΤΑΤ τα στοιχεία για τον εθνικό δείκτη τιμών καταναλωτή.

Ειδικότερα, το υπουργείο Ανάπτυξης θα προχωρήσει στον τριπλασιασμό του ανώτατου προστίμου που επιβάλλεται σήμερα σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι μια εταιρεία παραβιάζει τη νομοθεσία

Το ανώτατο πρόστιμο για παραβίαση του πλαφόν στο περιθώριο κέρδους αυξάνεται από 2 εκατ. σε 6 εκατ. ευρώ.

για το πλαφόν στο περιθώριο κέρδους, καθώς και στην περίπτωση που έχει προχωρήσει σε προωθητικές ενέργειες, ενώ νωρίτερα έχει προβεί σε ανατιμήσεις. Το ανώτατο πρόστιμο από 2 εκατ. ευρώ θα ανέλθει σε 6 εκατ. ευρώ. Η σχετική ρύθμιση, καθώς και η παράταση όσων μέτρων Σκρέκα λήγουν κανονικά σήμερα, θα περιλαμβάνονται σε τροπολογία του υπουργείου Ανάπτυξης, η οποία θα κατατεθεί αύριο στη Βουλή. Στην ίδια τροπολογία θα προβλέπεται επίσης ότι θα ισχύσουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024 –και όχι επ' αόριστον– το πλαφόν στο περιθώριο κέρδους για το βρεφικό γάλα και η μείωση των παροχών των προμηθευτών προς τους λιανεμπόρους. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, ο υπουργός Ανάπτυξης έχει δώσει σαφείς εντολές στις ελεγκτικές υπηρεσίες του υπουργείου να δίνουν βαρύτητα στα ακόλουθα τρία στοιχεία: παραβίαση του πλαφόν περιθωρίου κέρδους, μεγάλες διαφορές στις τιμές που πωλούν τα προϊόντα τους στην Ελλάδα οι πολυεθνικές σε σχέση με τις τιμές που πωλούν τα ίδια προϊόντα στην υπόλοιπη Ευρώπη και διαπίστωση διενέργειας προωθητικών ενεργειών από εταιρείες που έχουν προηγουμένως προβεί σε ανατιμήσεις. Το τελευταίο, δηλαδή η απαγόρευση διενέργειας προωθητικών ενεργειών για τρεις μήνες σε περίπτωση που έχουν προηγηθεί ανατιμήσεις, υπενθυμίζεται ότι ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024 με βάση τον νόμο 5082/2024.

Σε ό,τι αφορά το θέμα των αποκλίσεων στις τιμές προϊόντων των πολυεθνικών, αν και δεν υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο που να το απαγορεύει, ο νέος υπουργός Ανάπτυξης κατέστησε σαφές στους εκπροσώπους των εταιρειών –μεγάλων «παικτών»– που συνάντησε τις προηγούμενες ημέρες ότι θα βρει τρόπο να παρέμβει.

Συναντήσεις έγιναν, μεταξύ άλλων, με εκπροσώπους της διοίκησης της P&G, της Friesland Campina, της Johnson & Johnson και της Nestle. Την Παρασκευή, εξάλλου, ο υπουργός συναντήθηκε τόσο με την Ενωση Σούπερ Μάρκετ Ελλάδας όσο και με τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ), συναντήσεις στις οποίες ζητήθηκε η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συγκράτηση των τιμών.

Ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα των πολυεθνικών έδωσε ο κ. Θεοδωρικάκος και κατά τη συνάντηση που είχε με την πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού Αϊρίν Μαίρη Σαρπ, καθώς μάλιστα η Αρχή είχε κάνει σχετική δουλειά και επί ηγεσίας Ιωάννη Λιανού, δημοσιοποιώντας τα στοιχεία ερευνών σύγκρισης τιμών στις κατηγορίες των απορρυπαντικών και του βρεφικού γάλακτος.

Πολύ πιο άμεσα και δη μέσα στην εβδομάδα ξεκινάει μεγάλη εκστρατεία προβολής της πλατφόρμας e-Καταναλωτής στη λογική «Η γνώση είναι δύναμη. Χρησιμοποίησε τη δύναμή σου». Κι αυτό διότι το υπουργείο Ανάπτυξης θέλει να καταστήσει τους καταναλωτές συμμέτοχους στην προσπάθεια για την καταπολέμηση της ακρίβειας. Η αναβάθμιση της πλατφόρμας - Παρατηρητηρίου Τιμών τόσο για την ενίσχυση της καταναλωτικής συνείδησης όσο και για τον καλύτερο έλεγχο των τιμών, όχι μόνο από τους καταναλωτές αλλά και από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Ανάπτυξης, είχε ξεκινήσει από την προηγούμενη ηγεσία του υπουργείου και τώρα μπαίνει ουσιαστικά σε εφαρμογή.

Στην πλατφόρμα βρίσκονται πλέον περί τους 3.000 κωδικούς προϊόντων από όλες τις βασικές κατηγορίες, με τις τιμές να αντλούνται σε καθημερινή βάση από το κεντρικό ηλεκτρονικό κατάστημα κάθε αλυσίδας σούπερ μάρκετ. Σε κάθε κωδικό αναγράφεται και το barcode έτσι ώστε να είναι πιο εύκολος ο έλεγχος των τιμών από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Μεσοπρόθεσμος στόχος είναι ο αριθμός των κωδικών που θα εμφανίζονται στην πλατφόρμα να αυξηθεί πολύ περισσότερο έτσι ώστε να αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για καταναλωτές και ελεγκτικές υπηρεσίες.

Ξεκινάει μεγάλη εκστρατεία προβολής της πλατφόρμας e-Καταναλωτής, στη λογική «Η γνώση είναι δύναμη. Χρησιμοποίησε τη δύναμή σου». Το υπουργείο Ανάπτυξης θέλει να καταστήσει τους καταναλωτές συμμέτοχους στην προσπάθεια για την καταπολέμηση της ακρίβειας.

ΚΥΠΡΟΣ 1974

Γεγονότα και μαρτυρίες

Α΄ ΤΟΜΟΣ

Η τουρκική εισβολή μέσα από τις αφηγήσεις
πρωταγωνιστών των γεγονότων και τις μαρτυρίες
αμάχων κι ανθρώπων που αιχμαλωτίστηκαν, βασανίστηκαν
και θρήνησαν για τους δικούς τους

ΚΥΡΙΑΚΗ

14/7

Ο περιορισμένος ανταγωνισμός στηρίζει τις υψηλές τιμές αγαθών

Τι αναφέρει για τον πληθωρισμό η ΤτΕ στην έκθεση Νομισματικής Πολιτικής

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Συγκράτηση των μισθολογικών αυξήσεων και των αυξήσεων τιμών αγαθών και υπηρεσιών σε επίπεδα συνεπή με τον μεσοπρόθεσμο στόχο του πληθωρισμού, αλλά και αυξημένους ελέγχους για την τήρηση του ανταγωνισμού και επιβολή κυρώσεων, όπου χρειάζεται και, τέλος, άρση των πάσης φύσεως εμποδίων στον ανταγωνισμό προτείνει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας στην έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μελετά επισταμένως το θέμα του πληθωρισμού το τελευταίο διάστημα και είναι βασική πηγή προβληματισμού της, καθώς διαπιστώνει, μεταξύ άλλων, ότι πολλά προϊόντα σούπερ μάρκετ είναι ακριβότερα στην Ελλάδα, σε σύγκριση με το εξωτερικό, ενώ προβλέπει ότι οι αναμενόμενες αυξήσεις στις αμοιβές εργασίας θα καταστήσουν τον πληθωρισμό υπηρεσιών πιο επίμονο στο μέλλον. Γι' αυτό και η έκθεση ανέδειξε

Προειδοποιήσεις από τον Γ. Στουρνάρα για αγορά εργασίας, αποταμίευση, επενδύσεις, στεγαστικό πρόβλημα.

Αυξημένους ελέγχους για την τήρηση του ανταγωνισμού και επιβολή κυρώσεων όπου χρειάζεται, καθώς και άρση των πάσης φύσεως εμποδίων στη λειτουργία της ελεύθερης αγοράς, προτείνει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας στην έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική.

το θέμα. Ο κ. Στουρνάρας, όμως, έθιξε και άλλα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, που αγγίζουν το παραγωγικό της μοντέλο και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Ετσι, χτύπησε καμπανάκι μεταξύ άλλων για τα εξής ζητήματα:

• Την αντιμετώπιση διαρθρωτικών προβλημάτων στην αγορά εργασίας. Τάχθηκε υπέρ της ενσωμάτωσης μεταναστών και της θέσπισης κινήτρων για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών, των νέων, των συνταξιούχων και των ατόμων με αναπηρία και φυσικά υπέρ της σύζευξης των αναγκών της αγοράς εργασίας με τις δεξιότητες των εργαζομένων.

• Την αύξηση της αποταμίευσης των νοικοκυριών. Πρότεινε μεταξύ άλλων την παροχή στοχευμένων φορολογικών κινήτρων, ώστε να τονωθεί η αποταμίευση σε προϊόντα της κεφαλαιαγοράς, την ενίσχυση του κεφαλαιοποιητικού χαρακτήρα του πρώτου πυλώνα του ασφαλιστικού συστήματος (κοινωνική ασφάλιση) και την ενίσχυση του τρίτου πυλώνα του ασφαλιστικού συστήματος (ιδιωτική ασφάλιση).

• Τη διασφάλιση της πρόσβασης των πολιτών σε στέγαση με αποδεκτούς όρους. Υποστηρίζει ότι είναι αναγκαία η λήψη μέτρων για τη διευκόλυνση της απόκτησης κατοικίας και την ενίσχυση της προσφοράς προσιτής κατοικίας, ιδίως στα μεγάλα αστικά κέντρα με υψηλή πληθυσμιακή συγκέντρωση.

• Το μεγάλο επενδυτικό κενό. Από την κρίση δημοσίου χρέους και έπειτα, σημειώνει η έκθεση, οι επενδύσεις στην Ελλάδα ως ποσοστό του ΑΕΠ παρουσιάζουν σημαντική απόκλιση από τον μέσο όρο της Ε.Ε. (14,3% έναντι 22% στην Ε.Ε. το 2023).

• Τη χαμηλή διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα. Παρά τη βελτίωση των σχετικών δεικτών το 2024, το επιχειρηματικό περιβάλλον εξακολουθεί να είναι λιγότερο ελκυστικό απ' ό,τι στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε.

Παραμένουν, εξάλλου, οι προκλήσεις του υψηλού δημόσιου χρέους, η βελτίωση των θεμελιωδών μεγεθών του τραπεζικού συστήματος, καθώς το μερίδιο των αναβαλλόμενων φόρων στα κεφάλαιά τους είναι σημαντικό, το υψηλό απόθεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων εκτός και εντός τραπεζικού συστήματος, το αρνητικό εξωτερικό ισοζύγιο.

Ρυθμός ανάπτυξης

Η τράπεζα αναθεώρησε ελαφρώς προς τα κάτω την πρόβλεψή της για την ανάπτυξη φέτος, επισημαίνοντας ωστόσο ότι η αναπτυξιακή δυναμική της ελληνικής οικονομίας θα συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια. Ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας αναμένεται να διαμορφωθεί σε 2,2% το 2024 (έναντι πρόβλεψης της κυβέρνησης για 2,5%), να επιταχυνθεί σε 2,5% το 2025 και να υποχωρήσει ελαφρά σε 2,3% το 2026.

Ο πληθωρισμός αναμένεται να διαμορφωθεί σε 3,0%, από 4,2% το 2023, αντανακλώντας τη μεγάλη μείωση των τιμών των ενεργειακών αγαθών και την αποκλιμάκωση του πληθωρισμού των ειδών διατροφής.

Προβληματισμός για τον υψηλό πληθωρισμό τροφίμων

«Η αβεβαιότητα για τη μελλοντική πορεία του πληθωρισμού ειδών διατροφής είναι μεγάλη». Με αυτή τη φράση η Τράπεζα της Ελλάδος στην έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική 2023-2024 προϊδεάζει όχι μόνο για τον σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας στην πορεία των τιμών των τροφίμων, αλλά ουσιαστικά για τη διατήρηση των τιμών σε υψηλά επίπεδα, παρά την αποκλιμάκωση που καταγράφεται τους τελευταίους μήνες, λόγω της επίδρασης πολλών και διαφορετικών παραγόντων.

Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην έκθεση της ΤτΕ, η επιμονή του πληθωρισμού τροφίμων είναι αποτέλεσμα της σωρευτικής και ταυτόχρονης επίδρασης σειράς παραγόντων που λειτούργησαν στην πραγματικότητα ως «η τέλεια καταιγίδα».

Την περίοδο 2021-2023 οι τιμές αυξήθηκαν εξαιτίας της ταχύτερης ανάκαμψης της ζήτησης, ενώ ακολούθησε ο πόλεμος στην Ουκρανία, ο οποίος επηρέασε σημαντικά μια σειρά από προσδιοριστικούς παράγοντες των τιμών των ειδών διατροφής, όπως η ενέργεια, οι τιμές των σιτηρών και άλλων πρώτων υλών, οι τιμές των λιπασμάτων κ.ά. Ως πρόσθετοι προσδιοριστικοί παράγοντες του πληθωρισμού ειδών διατροφής αναφέρονται η κλιματική κρίση και τα συνακόλουθα ακραία καιρικά φαινόμενα, αλλά και η πανδημία του κορωνοϊού λόγω διαταραχών στην εφοδιαστική αλυσίδα και περιορισμών στο εμπόριο ειδών διατροφής.

Οι πρόσφατες φυσικές καταστροφές στη Θεσσαλία έπληξαν την πλευρά της προσφοράς τροφίμων, με αποτέλεσμα την περαιτέρω αύξηση των τιμών, καθώς παρατηρήθηκαν ελλείψεις σε πολλά αγαθά.

Δεδομένου ότι η κλιματική κρίση συνεπάγεται και αβεβαιότητα των καιρικών προγνώσεων, εκτιμάται ότι στο μέλλον θα υπάρξει μεγαλύτερη μεταβλητότητα στις τιμές των ειδών διατροφής.

«Το αθροιστικό αποτέλεσμα όλων αυτών των επιδράσεων εξηγεί σε μεγάλο βαθμό τη μεγαλύτερη επιμονή του πληθωρισμού ειδών διατροφής τα τελευταία τρία χρόνια, ενώ ταυτόχρονα αναδύονται και νέοι παράγοντες αβεβαιότητας, όπως η κλιματική αλλαγή και η συνακόλουθη μεταβλητότητα στις τιμές των τροφίμων», επισημαίνεται στην έκθεση. Σύμφωνα δε με οικονομετρική ανάλυση της ΤτΕ, η λεγόμενη παράμετρος της επιμονής του πληθωρισμού ειδών διατροφής έλαβε το 2022 και το 2023 τιμές άνω της μονάδας, με συνέπεια ο πληθωρισμός τροφίμων να κινδυνεύει να μπει σε τροχιά αποσταθεροποίησης, με συνεπακόλουθο την περαιτέρω αύξησή του.

Την περίοδο 2010-2019 ο ρυθμός αύξησης τιμών στα τρόφιμα ήταν 0,5%, ενώ το 2023 εκτινάχθηκε σε 11,7%.

Για να αντιληφθεί κάποιος ίσως καλύτερα το σοκ των νοικοκυριών από τον πληθωρισμό στα τρόφιμα, αρκεί να δει τα επίπεδα στα οποία βρισκόταν την περίοδο 2010-2019 και τα τελευταία χρόνια. Ετσι, ενώ ο πληθωρισμός στα τρόφιμα την περίοδο 2010-2019 ήταν 0,5%, το 2022 εκτοξεύτηκε στο 12%, το 2023 διαμορφώθηκε σε 11,7%, ενώ το πεντάμηνο Ιανουαρίου - Μαΐου 2024 ήταν 5,6%.

Καθυστερήσεις στο Ταμείο Ανάκαμψης

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

«Καμπανάκι» για τους σημαντικούς κινδύνους που δημιουργούνται σχετικά με τις προοπτικές της οικονομίας από την υστέρηση των δαπανών που σχετίζονται με τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης κρούει για ακόμη μία φορά η Τράπεζα της Ελλάδος, τονίζοντας πως μπορεί να «χτυπήσει» τις επενδύσεις, και άρα την ανάπτυξη, καθώς και να περιορίσει τη δημοσιονομική ώθηση. Εξετάζοντας την περίοδο 2021-2023 επισημαίνει μάλιστα πως στην Ελλάδα, λόγω της σημαντικής υποεκτέλεσης η οποία έφτασε το 1%, η συμβολή των συνολικών επενδύσεων στον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας ήταν μικρότερη κατά 2,2% έναντι των αρχικών προβλέψεων.

Η ΤτΕ στην Εκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας παραθέτει τις εκτιμήσεις της ΕΚΤ, σύμφωνα με τις οποίες η αξιοποίηση των πόρων του NGEU συνολικά μπορεί να αυξήσει το ΑΕΠ της Ευρωζώνης έως και κατά 1,5% μέχρι το 2026, μέσω της εφαρμογής των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, της δημοσιονομικής ώθησης και της μείωσης των ασφαλίστρων κινδύνου. Η μακροοικονομική επίπτωση αναμένεται να είναι σημαντικά μεγαλύτερη για τις χώρες που επωφελούνται περισσότερο από τα κονδύλια, όπως η Ελλάδα. Ωστόσο, αυτό προϋποθέτει τόσο την έγκαιρη ικανοποίηση των οροσήμων και στόχων όσο και την έγκαιρη εκτέλεση των δημόσιων δαπανών.

Ωστόσο, η εμπειρία της περιόδου

Σωρευτικά, μόνο το 45% των συνολικών κονδυλίων των επιχορηγήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης που έχουν εισπραχθεί έχει διοχετευθεί στην πραγματική οικονομία, λέει η ΤτΕ.

Κάτω από τον στόχο η συμβολή των συνολικών επενδύσεων στον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, λέει η ΤτΕ.

2021-2023, όπως τονίζει η ΤτΕ, δείχνει ότι ορισμένοι κίνδυνοι υλοποίησης των εθνικών σχεδίων έχουν ήδη πραγματοποιηθεί, με αποτέλεσμα την υποεκτέλεση των δημόσιων δαπανών που χρηματοδοτούνται από τους πόρους του RRF και την αναβολή τους για τα επόμενα έτη.

Σε πολλές χώρες οι δαπάνες ήταν αρκετά χαμηλότερες σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις των εθνικών σχεδίων. Μάλιστα στην Ελλάδα, την Κροατία και τη Βουλγαρία η υποεκτέλεση εκτιμάται περίπου στο 1% του ΑΕΠ κατά μέσον όρο. Ειδικότερα για τη χώρα μας αναφέρει πως έχει καταγραφεί σημαντική υστέρηση στην εκτέλεση των συναφών δαπανών σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (-0,8% του ΑΕΠ το 2021, -1,3% του ΑΕΠ το 2022, -0,8% του ΑΕΠ το 2023), ενώ σωρευτικά μόνο το 45% των συνολικών κονδυλίων των επιχορηγήσεων του RRF που έχουν εισπραχθεί έχει διοχετευθεί στην πραγματική οικονομία.

Ο χαμηλός ρυθμός εκτέλεσης των δημόσιων δαπανών του RRF ενέχει τρεις σημαντικούς κινδύνους για την οικονομία, όπως προειδοποιεί η ΤτΕ.

Πρώτον, ένα σημαντικό μέρος των διαθέσιμων κονδυλίων ενδέχεται να μην εισπραχθεί μέχρι το 2026, καθώς η εκπλήρωση των στόχων και οροσήμων συνδέεται άμεσα με την πρόοδο των έργων και την ολοκλήρωσή τους σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

Δεύτερον, αυτή η μη είσπραξη ενδέχεται να οδηγήσει στην ένταξη των προγραμματισμένων έργων στο εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και στην ανάγκη χρηματοδότησής τους από εθνικούς πόρους, γεγονός που θα έχει επίπτωση στα δημοσιονομικά μεγέθη. Και τρίτον, η πρακτική των συνεχόμενων καθυστερήσεων και της οπισθοβαρούς κατανομής των σχετικών δαπανών προς το τέλος της προγραμματικής περιόδου μπορεί να οδηγήσει σε σπατάλες και κακοδιαχείριση. Ως αποτέλεσμα της υποεκτέλεσής τους, οι δημόσιες δαπάνες που χρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκούς πόρους προκαλούν μικρότερη δημοσιονομική ώθηση σε σύγκριση με την προβλεπόμενη, όπως υπογραμμίζει η ΤτΕ. Συγκεκριμένα, κατά την Κομισιόν, η δημοσιονομική πολιτική στις χώρες της Ευρωζώνης ήταν πιο περιοριστική κατά περίπου 0,2% του δυνητικού ΑΕΠ κατά μέσον όρο ετησίως την περίοδο 2021-2023 έναντι των αρχικών προβλέψεων, ακριβώς λόγω της υποεκτέλεσης. Ειδικότερα στην Ελλάδα και την Ισπανία, η δημοσιονομική πολιτική ήταν πιο περιοριστική κατά 0,3% του δυνητικού ΑΕΠ, σε σύγκριση με 0,6% στην Πορτογαλία και την Κροατία.

Επίσης, η υποεκτέλεση των σχετικών δαπανών συνετέλεσε ώστε η συμβολή των συνολικών επενδύσεων στον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας να είναι μικρότερη. Στην Ελλάδα η σωρευτική συμβολή των συνολικών επενδύσεων στον ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ την περίοδο 2021-2023 ήταν μικρότερη κατά 2,2% έναντι των αρχικών προβλέψεων.

Συνεπώς, καταλήγει η ΤτΕ, καθίσταται επιτακτική η επίλυση των προβλημάτων που εμποδίζουν την έγκαιρη εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και των επενδυτικών δράσεων, στις οποίες βασίζονται τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ώστε να επιταχυνθεί η είσπραξη των κονδυλίων του RRF αλλά και η εκτέλεση των σχετικών δημόσιων επενδύσεων.

Δυσανάλογες προς το διαθέσιμο εισόδημα οι τιμές των κατοικιών

Τα πρώτα σημάδια «κορεσμού» ξεκίνησαν να εμφανίζουν οι ξένες επενδύσεις στην αγορά ακινήτων. Σύμφωνα με την έκθεση της ΤτΕ για τη νομισματική πολιτική, που δημοσιεύθηκε, κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο οι εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό για την απόκτηση ακινήτων στην Ελλάδα ενισχύθηκαν κατά μόλις 4,6% και διαμορφώθηκαν σε 520 εκατ. ευρώ, από 497 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Μάλιστα, ενδεχομένως να είχε σημειωθεί ακόμη και μείωση σε ετήσια βάση, αν δεν είχε μεσολαβήσει η αποχή των συμβολαιογράφων κατά τους τελευταίους μήνες του 2023, που είχε ως αποτέλεσμα πολλές πράξεις να καταγραφούν το νέο έτος, ενώ ουσιαστικά ήταν συναλλαγές του προηγούμενου χρόνου.

Οπως αναφέρει η έκθεση της ΤτΕ, «η στέγαση αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα για τα ελληνικά νοικοκυριά, καθώς η συνεχής αύξηση των τιμών, την οποία τροφοδοτεί η ζήτηση από το εξωτερικό, και το αυξημένο κόστος κατασκευής και δανεισμού διαμορφώνουν επίπεδα τιμών δυσανάλογα προς το διαθέσιμο εισόδημα, δυσχεραίνοντας την απόκτηση πρώτης κατοικίας και συμπαρασύροντας ανοδικά τόσο τις τιμές κατοικιών υποδεέστερων χαρακτηριστικών όσο και τα μισθώματα».

Υπενθυμίζεται ότι με βάση τους δείκτες τιμών διαμερισμάτων της ΤτΕ, κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο καταγράφηκε αύξηση σε ετήσια βάση κατά 10,4%, ενώ για το σύνολο του 2023, με βάση τα αναθεωρημένα στοιχεία, οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 13,8%. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι σε επίπεδο τριμήνου παρατηρείται επιβράδυνση του ρυθμού της ανόδου για τέσσερα διαδοχικά τρίμηνα. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τιμές των κατοικιών είναι μόλις 4,1% χαμηλότερες από το ιστορικό υψηλό που είχε καταγραφεί πριν από τη δημοσιονομική κρίση (γ΄ τρίμηνο 2008).

Η ΤτΕ εκτιμά ότι η ανοδική πορεία των τιμών θα συνεχιστεί και το επόμενο διάστημα. Ωστόσο, όπως τονίζεται, «η ευρύτερη γεωπολιτική αστάθεια, ο αυξημένος πληθωρισμός και το υψηλό κόστος κατασκευής, σε συνδυασμό με την επιδείνωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών και τον περιορισμένο τραπεζικό δανεισμό, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες αβεβαιότητας. Επίσης, οι συνεχείς μεταβολές στη νομοθεσία και τη φορολογία εκτιμάται ότι επηρεάζουν αρνητικά την επενδυτική και κατασκευαστική δραστηριότητα, σε μια περίοδο κατά την οποία η ζήτηση δεν καλύπτεται από την προσφορά και οι αξίες, ειδικά της κατοικίας, αυξάνονται με ρυθμούς σημαντικά υψηλότερους από ό,τι το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών».

Η δυσκολία αγοράς νεόδμητου ακινήτου ενισχύει τις αξίες των μεταχειρισμένων, αλλά και των ενοικίων.

Στα 10 δισ. δολάρια φθάνει η κεφαλαιοποίηση των ελληνικών startups

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Με την κεφαλαιοποίηση των startups να ανέρχεται σήμερα περίπου στα 8-10 δισ. δολ., από τα σχεδόν μηδενικά επίπεδα που ήταν πριν από μία οκταετία, το οικοσύστημα των startups, παρά τους κλυδωνισμούς των δύο προηγούμενων ετών, εξακολουθεί να κινείται σε ανοδική πορεία. Ερευνα του βρετανικού μέσου Sifted «Greeking out 2.0» με την υποστήριξη και τη συνεργασία της Endeavor Greece, σχετικά με την εξέλιξη του ελληνικού οικοσυστήματος νεοφυών επιχειρήσεων, κάνει λόγο μεταξύ άλλων και για τις εξαγορές ελληνικών συμφερόντων startups από ξένους ομίλους. Ετσι, από το 2021 μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί exits (εξαγορές) startups ελληνικού DNA που ξεπερνούν σε αξία τα 800 εκατ. δολ. (χωρίς τον υπολογισμό του deal της BETA CAE ύψους 1,2 δισ. δολ. το 2024). Μολονότι κάποιες από αυτές αποδείχθηκαν επιτυχημένες, υπάρχουν και περιπτώσεις εταιρειών που απορροφήθηκαν από άλλες μεγάλες εταιρείες, χωρίς ωστόσο τελικά να δημιουργήσουν κάποια προστιθέμενη αξία στο εγχώριο οικοσύστημα.

Ετσι, το 2021 καταγράφηκαν –σύμφωνα με την έρευνα– έξι εξαγορές, το ύψος των οποίων συνολικά ανήλθε στα 200 εκατ. δολ., ενώ το επόμενο έτος πραγματοποιήθηκαν σχεδόν διπλάσιες εξαγορές, ήτοι 17, συνολικού ύψους 300 εκατ. δολ. Πάντως, το 2022 αποτέλεσε δύσκολο έτος για τις εταιρείες, καθώς λόγω του δυσχερούς επενδυτικού περιβάλλοντος ο κλάδος της τεχνολογίας υπέστη διόρθωση προς τα κάτω.

Το οικοσύστημα των startups, παρά τους κλυδωνισμούς των δύο προηγούμενων ετών, εξακολουθεί να κινείται σε ανοδική πορεία.

Ετσι, αρκετοί επενδυτές επαναξιολόγησαν τις θέσεις τους σε πολλές εταιρείες τεχνολογίας, των οποίων η αποτίμηση εξαρτάται συχνά από τις προσδοκίες για μελλοντική χρηματοδότησή τους. Βασικό χαρακτηριστικό των startups που εξαγοράστηκαν; Ανήκουν σε Ελληνες ιδρυτές και οι περισσότερες έχουν παρουσία στη χώρα.

Το 2022 πραγματοποιήθηκε, μεταξύ άλλων, η εξαγορά της Pollfish –εταιρεία με παρουσία στην Ελλάδα η οποία δραστηριοποιείται στον κλάδο της έρευνας αγοράς– από την αμερικανική Prodege, αλλά και της πατρινής εταιρείας Accusonus από τη Meta. Το 2023, όπως προκύπτει και από στοιχεία της Endeavor Greece, καταγράφηκαν 10 εξαγορές, η αξία των οποίων ανήλθε επίσης συνολικά στα 300 εκατ. δολ. ενώ μέχρι στιγμής το 2024 έχουν πραγματοποιηθεί δύο εξαγορές, στις οποίες υπολογίζεται και απορρόφηση της Beta CAE, εταιρείας με ελληνικές ρίζες, από την εισηγμένη στο Nasdaq Cadence Design Systems, έναντι 1,2 δισ. δολ. Επίσης, στη λίστα βρίσκεται και η InAccel, που περιήλθε στον έλεγχο της Intel, συναλλαγή της οποίας το τίμημα κινήθηκε σε χαμηλά επίπεδα.

Παράλληλα, το 2020 είχαν πραγματοποιηθεί μεγάλα exits, με πιο χαρακτηριστική την εξαγορά της Instashop από την Delivery Hero έναντι 360 εκατ. δολ. Η εταιρεία, που δραστηριοποιείται στο online delivery ειδών σούπερ μάρκετ, είδε τα μεγέθη της να ενισχύονται κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Ωστόσο, πρόσφατα έβαλε λουκέτο στην εν Ελλάδι δραστηριότητά της, δεδομένου ότι το μοντέλο λειτουργίας για τη διασφάλιση της ταχύτητας στις παραδόσεις ήταν ακριβό.

Από το 2021 μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί exits (εξαγορές) startups ελληνικού DNA που ξεπερνούν σε αξία τα 800 εκατ. δολ. (χωρίς τον υπολογισμό του deal της Beta CAE ύψους 1,2 δισ. δολ. το 2024).

σελίδες ιστορίας

Κυριακή
7/7

Αφιέρωμα:
Ανακτορικές ίντριγκες και μηχανορραφίες

Ακόμα:
Από το Συνέδριο του Λιβάνου στα Δεκεμβριανά

Οι γκέισες και η τέχνη τους

Κρήτη 1944:
Η απαγωγή του στρατηγού Κράιπε

Όταν ο Άιρτον Σένα πέρασε στην αιωνιότητα

Οι ιστορίες που έγραψαν την Ιστορία

Με την παραγγελία των πλοίων, η Attica κάνει το πρώτο βήμα για την επόμενη ημέρα της ελληνικής ακτοπλοΐας διασφαλίζοντας δραστική μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Οι μηχανές των πλοίων είναι σχεδιασμένες ώστε να λειτουργούν με τέσσερις διαφορετικούς τύπου καυσίμου.

Ναυπηγικό πρόγραμμα 800 εκατ. για 4 «πράσινα» ακτοπλοϊκά

Μεγάλη συμφωνία της Attica Group με την κινεζική Stena RoRo

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Το μεγαλύτερο σε αξία ναυπηγικό πρόγραμμα στην ιστορία της ελληνικής ακτοπλοΐας και το πρώτο έπειτα από μία δεκαετία για μεγάλα οχηματαγωγά επιβατηγά πλοία έθεσε σε τροχιά υλοποίησης η Attica Group. Υπέγραψε συμφωνία, η αξία της οποίας ενδέχεται να ξεπεράσει τα 800 εκατ. ευρώ, για τη ναυπήγηση έως και τεσσάρων πολύ μεγάλων, φιλικών στο περιβάλλον, ακτοπλοϊκών πλοίων με την ακτοπλοϊκή Stena, μία από τις μεγαλύτερες ναυτιλιακές επιχειρήσεις και λειτουργό ακτοπλοϊκών γραμμών, και τα κινεζικά ναυπηγεία CMJL Weihai Shipyards. Η συμφωνία προβλέπει τη ναυπήγηση αρχικά δύο πολύ μεγάλων επιβατηγών οχηματαγωγών, μήκους 240 μέτρων, με δυνατότητα χρήσης τετραπλού καυσίμου και ενεργειακά αποδοτικό εξοπλισμό τελευταίας γενιάς, τα οποία θα παραδοθούν κατά τη διάρκεια του 2027. Υπάρχει, δε, η επιλογή για τη ναυπήγηση ακόμη δύο τέτοιων πλοίων στο μέλλον. Η τριμερής συμφωνία προβλέπει συγκεκριμένα την παραγγελία των πλοίων στα ναυπηγεία από τη Stena και κατόπιν τη ναύλωσή τους (bare boat: γυμνή ναύλωση) από την Attica Group για διάστημα 5+5 ετών για το καθένα και δικαίωμα εξαγοράς των πλοίων μετά την πάροδο της πρώτης πενταετίας. Τα δύο πρώτα νέα πλοία προβλέπεται να δρομολογηθούν στις γραμμές μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας στην Αδριατική απελευθερώνοντας άλλα πλοία μικρής ηλικίας που δραστηριοποιούνται σήμερα εκεί,

Τα νέα πλοία 240 μέτρων θα μπορούν να μεταφέρουν 1.500 επιβάτες και προορίζονται για τις γραμμές της Αδριατικής και της Κρήτης.

τα οποία θα αναβαθμίσουν τις γραμμές Πειραιά - Κρήτης. Τα δύο επόμενα πλοία, εφόσον ασκηθεί το σχετικό δικαίωμα της Attica Group, προορίζονται επίσης για τις γραμμές της Κρήτης ή και της Αδριατικής.

Πρόκειται για το μεγαλύτερο μέχρι σήμερα σε αξία αλλά και μέγεθος πλοίων ναυπηγικό πρόγραμμα της ελληνικής ακτοπλοΐας, μετά τα Superfast I και II, τα οποία υπερβαίνουν τα 200 μέτρα, που αγοράστηκαν το 2008 και το 2009. Είναι, δε, το πρώτο σοβαρό ναυπηγικό πρόγραμμα για συμβατικά οχηματαγωγά επιβατηγά μετά τα μικρότερα σε μέγεθος από τα Superfast, «Πάτμος» το 2011 και «Δήλος» το 2012. Τα δύο τελευταία είχαν κοστίσει περίπου 150 εκατ.

Σύμφωνα με ναυλομεσιτικές πηγές, το κόστος για το καθένα από τα νέα πλοία που παρήγγειλε η Attica Group ξεπερνάει τα 200 εκατ. ευρώ, ανεβάζοντας τη δυνητική αξία της συμφωνίας, δηλαδή και για τα τέσσερα πλοία, σε επίπεδα άνω των 800 εκατ.

Με την παραγγελία των πλοίων αυτών η Attica κάνει το πρώτο βήμα για την επόμενη ημέρα της ελληνικής ακτοπλοΐας, διασφαλίζοντας δραστική περικοπή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ικανή να καλύψει τους στόχους για μείωση των εκπομπών CO2 έως και κατά 50% μέχρι το 2030, σχολιάζουν κύκλοι της ελληνικής ακτοπλοϊκής αγοράς. Τα νέα πλοία, μήκους 240 μέτρων όπως προαναφέρθηκε, είναι τύπου E-Flexer, μοντέλο που έχει αναπτυχθεί από τη Stena, και θα έχουν σύμφωνα με πληροφορίες μεταφορική ικανότητα 1.500 επιβατών και 3.320 γραμμικών μέτρων ανά πλοίο για την εξυπηρέτηση Ι.Χ., φορτηγών και ρυμουλκούμενων οχημάτων, ενισχύοντας σημαντικά τη συνολική μεταφορική ικανότητα της ακτοπλοϊκής, καθώς αυξάνουν τη μεταφορική ικανότητα φορτηγών αυτοκινήτων, ακόμη και με παράλληλη μείωση του αριθμού των δρομολογίων, σχολιάζουν οι ειδικοί. Θα είναι πιστοποιημένα ως methanol ready και battery ready, με μηχανές οι οποίες είναι σχεδιασμένες ώστε να λειτουργούν με τέσσερις διαφορετικούς τύπους καυσίμου. Παράλληλα είναι σχεδιασμένα και εξοπλισμένα με τεχνολογία για τη βέλτιστη απόδοση και τη μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων. Διαθέτουν μονάδες παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας από φωτοβολταϊκά, αλλά και συστήματα που επιτρέπουν την ηλεκτροδότηση του πλοίου από την ξηρά κατά την παραμονή τους στα λιμάνια για την αποφυγή λειτουργίας των ηλεκτρομηχανών και την εξάλειψη ρυπογόνων εκπομπών και θορύβου.

Επιπλέον ο σχεδιασμός των E-Flexer περιλαμβάνει σύμφωνα με τις σχετικές πληροφορίες σημαντικά αναβαθμισμένους χώρους διαμονής, εστίασης και ψυχαγωγίας, επιτρέποντας την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών. Τα E-Flexer αποτελούν ένα ναυπηγικό σχέδιο της Stena, μίας από τις μεγαλύτερες ακτοπλοϊκές του πλανήτη. Μέχρι στιγμής έχουν ναυπηγηθεί 13 E-Flexer, εκ των οποίων τα 5 έχουν ενταχθεί στον στόλο της Stena, ενώ τα υπόλοιπα 8 έχουν ναυπηγηθεί για λογαριασμό ακτοπλοϊκών, όπως οι DFDS, Brittany Ferries, Corsica Linea, υπό ανάλογες συμφωνίες ναύλωσης όπως αυτή που έκλεισε η Attica Group.

Σταθερές οι τιμές ακτοπλοϊκών εισιτηρίων, λέει το υπουργείο Ναυτιλίας

Τιμές ακτοπλοϊκών εισιτηρίων σταθερές και σε κάποιες περιπτώσεις χαμηλότερες από ό,τι πέρυσι αναφέρουν πηγές του υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, υπογραμμίζοντας ωστόσο ότι υπάρχουν εξαιρέσεις τις οποίες αξιολογεί σε συνεργασία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού προκειμένου να διερευνηθεί το ενδεχόμενο μη ορθής λειτουργίας της αγοράς. Οι ίδιες πηγές αναφέρουν πως εδώ και αρκετό καιρό πραγματοποιούνται συσκέψεις με τους ακτοπλόους για τη συγκράτηση των τιμών των εισιτηρίων αλλά και την αύξηση των εκπτώσεων και προσφορών.

Τα αποτελέσματα αυτών των διαβουλεύσεων χαρακτηρίζονται από κύκλους του υπουργείου Ναυτιλίας θετικά στη συντριπτική πλειονότητα των ακτοπλοϊκών συνδέσεων. Παράλληλα σημειώνεται ότι την περασμένη Τετάρτη ο υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής Χρ. Στυλιανίδης απέστειλε επιστολή στην πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ζητώντας «στενότερη συνεργασία ώστε να υπάρχει ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση τυχόν περιστατικών καταχρηστικής συμπεριφοράς στην αγορά εκ μέρους ακτοπλοϊκών επιχειρήσεων», ενώ γίνεται αναφορά σε μια περίπτωση που χρήζει εξέτασης. Πρόκειται, σύμφωνα με πληροφορίες της αγοράς, για μία από τις μικρότερες εταιρείες που λειτουργεί και ταχύπλοα. Κύκλοι του υπουργείου Ναυτιλίας προχώρησαν παράλληλα στην παρακάτω άτυπη ενημέρωση:

Από τον περασμένο χειμώνα ξεκίνησαν συσκέψεις και συνεργασία με τους ακτοπλόους για το θέμα της συγκράτησης των τιμών των εισιτηρίων και την παροχή πρόσθετων προσφορών. Το αποτέλεσμα είναι θετικό στη συντριπτική πλειοψηφία των ακτοπλοϊκών συνδέσεων. Από 7/6/2024 έως και 16/6/2024 πραγματοποίησαν οι κατά τόπους λιμενικές αρχές 377 ελέγχους σε επιβατηγά και επιβατηγά οχηματαγωγά πλοία της ακτοπλοΐας και βεβαιώθηκαν επτά (7) παραβάσεις για παράλειψη ενημέρωσης της αρμόδιας Αρχής σχετικά με μεταβολές των τιμών των εισιτηρίων (άρθρο 44 πργ. 13 του ν. 4948/2022).

Ταυτόχρονα ξεκίνησε η διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων και των προβλεπόμενων προστίμων. Οι εντατικοί έλεγχοι θα συνεχιστούν κατά τη διάρκεια

Συσκέψεις με ακτοπλόους για τη συγκράτηση των τιμών, αλλά και για την αύξηση των εκπτώσεων και προσφορών.

όλης της καλοκαιρινής περιόδου. Παράλληλα διενεργούνται έλεγχοι για την τήρηση ή μη του κρατικού ναυλολογίου, όπου απαιτείται. Έχει δημιουργηθεί Παρατηρητήριο Τιμών που ελέγχει σε χρόνους (σχεδόν) real time όλα τα εκδιδόμενα εισιτήρια της ακτοπλοΐας και διαθέτει παράλληλα ιστορικό αρχείο. Το Παρατηρητήριο βρίσκεται σήμερα σε πιλοτική λειτουργία και αναμένεται πολύ σύντομα να εκδίδει εβδομαδιαία, μηνιαία και ετήσια reports για επιλεγμένες γραμμές, τόσο για τα συμβατικά όσο και για τα ταχύπλοα σκάφη.

Σε κάποιες περιπτώσεις οι τιμές των εισιτηρίων είναι χαμηλότερες από πέρυσι, αναφέρουν πηγές του υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Επιστροφή στις «ρίζες» και στα εργοτάξια για τους κατασκευαστικούς ομίλους

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Δυναμική επιστροφή στον τομέα της κατασκευής πραγματοποιούν το τελευταίο διάστημα οι μεγάλοι κατασκευαστικοί όμιλοι, ενώ σχεδιάζουν και την περαιτέρω επέκτασή τους στον συναφή τομέα των έργων παραχώρησης εκμετάλλευσης, θέλοντας να ενισχύσουν και το σκέλος της παραγωγής εσόδων σε σταθερή βάση και για μεγάλο χρονικό διάστημα. Την ίδια στιγμή, όσοι όμιλοι είχαν αναπτύξει σημαντική παρουσία στον τομέα της ενέργειας ή των έργων ΑΠΕ (Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας) προχώρησαν σε κινήσεις αποεπένδυσης, καταγράφοντας και σημαντικές υπεραξίες.

Η ρευστότητα που έχει αντληθεί πρόκειται να διοχετευθεί στη διεκδίκηση νέων έργων τόσο στην εγχώρια, όσο και στη διεθνή αγορά, παράλληλα βέβαια με την περαιτέρω μείωση του τραπεζικού δανεισμού και την ενίσχυση των ισολογισμών των εταιρειών, έπειτα από μια δύσκολη περίοδο που μεσολάβησε, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης.

Η πρόσφατη συμφωνία της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ για την πώληση της συμμετοχής της στην ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή, θα προσθέσει 880 εκατ. ευρώ στο «ταμείο» του ομίλου, κεφάλαια που θα αξιοποιηθούν για την περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου των κατασκευών και των έργων παραχώρησης, όπως επίσης και του τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων, όπου αναμένεται σημαντικός όγκος νέων διαγωνισμών το επόμενο διάστημα. Αντίστοιχα, η Ελλάκτωρ ολοκλήρωσε πρόσφατα την πλήρη πώληση (100%) της θυγατρικής Ανεμος, στον όμιλο Motor Oil, έναντι συνολικού τιμήματος 1,12 δισ. ευρώ. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη και η πώληση της Ηλέκτωρ, θυγατρικής στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων, επίσης στη Motor Oil, αντί 114 εκατ. ευρώ. Πέραν του μηδενισμού του δανεισμού, η εισηγμένη εξασφάλισε και σημαντική ρευστότητα άνω των 700 εκατ. ευρώ, που σχεδιάζει

Αποεπενδύουν με υπεραξίες από την ενέργεια για να ενισχύουν το χαρτοφυλάκιό τους με νέα έργα και παραχωρήσεις.

Η ρευστότητα που έχει αντληθεί πρόκειται να διοχετευθεί στη διεκδίκηση νέων έργων τόσο στην εγχώρια, όσο και στη διεθνή αγορά.

να αξιοποιήσει κατ' αρχάς για την ανάπτυξη έργων ακινήτων, όπως η μαρίνα Αλίμου, η έκταση στις Γούρνες Ηρακλείου (πρώην αμερικανική βάση) και το ακίνητο του Καμπά στην Παλλήνη.

Μετά τις κινήσεις αυτές, το επόμενο βήμα για μερίδα εταιρειών θα είναι η διεκδίκηση νέων συμβάσεων παραχώρησης στις αγορές των Βαλκανίων, με ιδιαίτερη έμφαση στη Ρουμανία, αλλά και στη Βουλγαρία και στη Σερβία. Για παράδειγμα, τόσο ο όμιλος Intrakat, όσο και ο όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ εμφανίζονται ιδιαίτερα «θερμοί» για την επέκταση της παρουσίας τους στην κατασκευαστική αγορά της Ρουμανίας. Οπως ανέφερε εντός της εβδομάδας η διοίκηση της Intrakat, η αγορά της Ρουμανίας παρουσιάζει υψηλή διαθεσιμότητα και απορροφητικότητα ευρωπαϊκών πόρων για μεγάλα έργα, ενώ προωθεί πλέον τη χρήση των ΣΔΙΤ και των έργων παραχώρησης, όπου η ελληνική εταιρεία διατηρεί ισχυρό ενδιαφέρον. Η Intrakat φιλοδοξεί να τετραπλασιάσει τα έσοδά της από τη ρουμανική αγορά, με δεδομένο ότι μόνο κατά την προσεχή διετία θα δημοπρατηθούν νέα έργα συνολικής αξίας 26 δισ. ευρώ.

Αντίστοιχα και ο όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, διά στόματος του επικεφαλής Γιώργου Περιστέρη, θα επιδιώξει την ανάληψη νέων έργων παραχώρησης, τόσο στη Ρουμανία όσο και στη Βουλγαρία. Απευθυνόμενος στους μετόχους της πρόσφατης γενικής συνέλευσης, ο κ. Περιστέρης επισήμανε ότι «γνωρίζουμε ότι στις αγορές αυτές σχεδιάζονται έργα παραχώρησης της τάξεως των 2-3 δισ. ευρώ συνολικής επενδυτικής δαπάνης, κάτι που σημαίνει ότι τα ίδια κεφάλαια που απαιτούνται, είναι σε επίπεδο που μπορούμε να καλύψουμε ως όμιλος. Μόλις προκηρυχθούν λοιπόν οι σχετικοί διαγωνισμοί, θα επιδιώξουμε να συμμετάσχουμε».

Αυτό που είναι εμφανές πάντως, είναι η ενίσχυση του ρόλου του κατασκευαστικού τομέα στη δομή των εισηγμένων κατασκευαστικών ομίλων. Η διαφορά σε σχέση με το παρελθόν δεν είναι μόνο η αύξηση της συνεισφοράς του τομέα στον κύκλο εργασιών των εταιρειών, αλλά και στη λειτουργική κερδοφορία, καθώς τα έργα νέας γενιάς που έχουν αναλάβει την τελευταία διετία οι εταιρείες, εκτιμάται ότι θα είναι πιο κερδοφόρα σε σχέση με όσα ολοκληρώνονται αυτή την περίοδο. Αυτό κατέστη εφικτό λόγω της σημαντικής μείωσης των εκπτώσεων που δόθηκαν, ειδικά στις συμβάσεις μεγάλης αξίας, όπου παρατηρήθηκαν ακόμα και μονοψήφια ποσοστά.

Εν τω μεταξύ, όπως αναφέρουν φορείς της κατασκευαστικής αγοράς, πέραν του υφιστάμενου ανεκτέλεστου ύψους άνω των 17 δισ. ευρώ που έχουν συγκεντρώσει οι τέσσερις μεγάλοι όμιλοι (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, Intrakat, Αβαξ και ΜΕΤΚΑ), εντός των επόμενων 18-24 μηνών αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί πρόσθετοι διαγωνισμοί ύψους 8-10 δισ. ευρώ. Συνολικά, έως το τέλος της δεκαετίας αναμένονται έργα υποδομών ύψους 40-50 δισ. ευρώ, εκ των οποίων περίπου το 37% αφορά ενεργειακά έργα, στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης, το 31% αφορά αναβαθμίσεις του σιδηροδρομικού δικτύου και το 17% νέους οδικούς άξονες.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Στο σημείο καμπής

Οτι τα πράγματα δεν πήγαιναν καλά ήταν ορατό διά γυμνού οφθαλμού – μόνο οι παραμορφωτικοί φακοί της αλαζονείας παραπλανούσαν όσους είχαν μια προδιάθεση. Μια ματιά στα ποιοτικά στοιχεία των δημοσκοπήσεων αρκούσε για να πεισθεί όποιος δεν εθελοτυφλούσε: επί μακρόν και μονότονα έδειχναν ότι πάνω από 6 στους 10 πιστεύουν ότι η χώρα βαδίζει σε λάθος κατεύθυνση, ότι πάνω από 7 στους 10 πιστεύουν ότι είναι αποτυχημένη η κυβερνητική διαχείριση σπουδαίων θεμάτων, όπως η ακρίβεια, η υγεία, η παιδεία και –ιδιαίτερα σημαντικό– η γάγγραινα της διαφθοράς. Τα ποσοστά απόρριψης ήταν μονίμως πολύ υψηλά – ανάλογα με αυτά που παρατηρούνται διεθνώς μόνο σε περιπτώσεις κυβερνήσεων που είναι σε αποδρομή. Τι υποδήλωναν αυτά τα ευρήματα; Οτι η πολιτική κυριαρχία της Ν.Δ. είναι εύθραυστη. Κυριαρχεί όχι επειδή οι πολιτικές της εμπνέουν, αλλά επειδή οι πολιτικοί αντίπαλοί της δεν πείθουν. Προοιωνίζονταν, επίσης, ανατροπές στην αρχιτεκτονική του πολιτικού συστήματος, με ορατό ενδεχόμενο την ενίσχυση του πόλου της Ακροδεξιάς, του νατιβισμού και του παραλόγου. Η διογκούμενη κοινωνική απογοήτευση/δυσφορία είναι ο τροφοδότης λογαριασμός μιας έρπουσας διχόνοιας και διχασμών στο εσωτερικό της Ν.Δ. Μπορεί αυτή η εξέλιξη να ανακοπεί ή/και, ακόμη περισσότερο, να αναστραφεί; Δεν γνωρίζω κάποιον που θα έβαζε τέτοιο στοίχημα. Η δε εικόνα του πρωθυπουργού στη συνεδρίαση της κοινοβουλευτικής ομάδας της Ν.Δ.

Φταίνε οι πολυεθνικές που το καρπούζι φεύγει με 0,25 από το χωράφι και φτάνει έως 1,00-1,25 ευρώ στον καταναλωτή;

δεν απέπνεε την αίσθηση ισχύος και την αυτοπεποίθηση που τη χαρακτήριζαν στην προ ευρωεκλογών περίοδο. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, η πολιτική κυριαρχία της Ν.Δ., μετά από μια 5ετία που πέρασε με ηχηρές εξαγγελίες περί εκσυγχρονισμού και με μεγάλες προσδοκίες, αλλά με αποτελέσματα που υστερούσαν πολύ από αυτές, έφτασε στο κρίσιμο σημείο καμπής, στο tipping point στη γλώσσα των αναλύσεων ρίσκου, στις ευρωεκλογές.

Φταίνε οι επιμέρους λανθασμένες επιλογές; Οπως, π.χ., η τραγική διαχείριση του στεγαστικού, που αντί να επιλεγεί η ενίσχυση της προσφοράς κατοικιών με φθηνό ενοίκιο, με μέτρα για το άνοιγμα κλειστών διαμερισμάτων και με την κατασκευή νέων κατοικιών με πόρους του ΤΑΑ (όπως κάνουν Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία κ.ά.), επιλέγεται η ενίσχυση της ζήτησης και η εκτίναξη τιμών και ενοικίων; Φταίνε κι αυτές. Φταίει η άρνηση της κυβερνητικής ηγεσίας να θίξει κατεστημένα συμφέροντα και να παρέμβει σε κοινωνικά – οικονομικά επιζήμιες πρακτικές, όπως οι πρακτικές καρτέλ, που πυροδοτούν την ακρίβεια; Φταίει κι αυτή. Παράδειγμα, δεν φταίνε οι πολυεθνικές που το καρπούζι φεύγει με 0,25 από το χωράφι και φτάνει έως 1,00-1,25 ευρώ στον καταναλωτή, έως και 400% ακριβότερο...

Στα λόγια ευχόμαστε να αλλάξει το οικονομικό μοντέλο, με άλλο υψηλής παραγωγικότητας, που θα μικραίνει τις ανισότητες και θα προωθεί μια βιώσιμη ανάπτυξη φιλική στον άνθρωπο και στο περιβάλλον. Στην πράξη, η ασκούμενη πολιτική εξαρτά την οικονομική ανάπτυξη από την κατανάλωση, την οικοδομή (και δη κυρίως κατοικιών...) και τη χωρίς προϋποθέσεις και σχέδιο επέκταση του τουρισμού. Με δυο λόγια, αναπαράγει το επί 10ετίες οικονομικό μοντέλο – αυτό που, κάθε φορά, οδηγεί την Ελλάδα στα βράχια.

Φέτος έχουμε τη χαμηλότερη φορολογική επιβάρυνση των τελευταίων 10 ετών από το 2014, όταν είχαμε εργαστεί για το κράτος 174 ημέρες.

Μέχρι... πριν λίγες μέρες δουλεύαμε για το κράτος

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Από τις 25 Ιουνίου οι φορολογούμενοι «αποδεσμεύθηκαν» από φόρους και εισφορές για το 2024. Σύμφωνα με τη μελέτη του Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών, έπρεπε να δουλέψουμε 175 ημέρες φέτος για να πληρώσουμε τους φόρους και τις εισφορές προς το κράτος. Η 25η Ιουνίου ήταν η Ημέρα Φορολογικής Ελευθερίας και από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι τη φετινή χρονιά έχουμε τη χαμηλότερη φορολογική επιβάρυνση των τελευταίων 10 ετών από το 2014, όταν είχαμε εργαστεί για το κράτος 174 ημέρες.

Ωστόσο, αν στην Ημέρα Φορολογικής Ελευθερίας συνυπολογιστεί το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, το οποίο αντιπροσωπεύει μελλοντικούς φόρους, τότε η Ημέρα Φορολογικής Ελευθερίας για το 2024 έρχεται 5 ημέρες αργότερα, την 30ή Ιουνίου. Πάντως,

175 ημέρες εργαστήκαμε το 2024 για φόρους και εισφορές, 3 ημέρες λιγότερο από το 2023.

όσον αφορά την ανταποδοτικότητα των φόρων, τα στοιχεία του ΟΟΣΑ δείχνουν ότι η ικανοποίηση των Ελλήνων πολιτών (2023) από το σύστημα υγείας είναι η μικρότερη ανάμεσα στα 21 κράτη-μέλη της Ε.Ε. για τα οποία υπάρχουν στοιχεία, ενώ αντίστοιχα στην ικανοποίηση των πολιτών από το εκπαιδευτικό σύστημα και το δικαστικό σύστημα η χώρα βρίσκεται στη 16η και τη 17η θέση αντίστοιχα.

Ειδικότερα, με βάση τα κύρια ευρήματα της μελέτης του ΚΕΦiΜ:

• Η 25η Ιουνίου είναι η Ημέρα Φορολογικής Ελευθερίας για το 2024, σύμφωνα με τις προβλέψεις της κυβέρνησης για τα έσοδα από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές. Φέτος εργαστήκαμε για το κράτος 175 από τις 365 ημέρες του έτους, 3 ημέρες λιγότερο από ό,τι το 2023.

• Οι 175 ημέρες εργασίας για το κράτος που προβλέπονται για το 2024 είναι η χαμηλότερη φορολογική επιβάρυνση των τελευταίων 10 ετών από το 2014, όταν το αντίστοιχο μέγεθος ήταν 174 ημέρες.

• Αν συνυπολογιστεί το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης για το 2024, το οποίο αντιπροσωπεύει μελλοντικούς φόρους, τότε η Ημέρα Φορολογικής Ελευθερίας για το 2024 έρχεται 5 ημέρες αργότερα, την 30ή Ιουνίου.

• Σύμφωνα με τα απολογιστικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το 2023 εργαστήκαμε για το κράτος 178 ημέρες (Η-ΦΕ: 28 Ιουνίου), ενώ αν συνυπολογιστεί το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, τότε η Ημέρα Φορολογικής Ελευθερίας για το 2023 ήρθε 7 ημέρες αργότερα, την 5η Ιουλίου.

• Το 2018 υπήρξε το έτος όπου οι ημέρες εργασίας για το κράτος έφτασαν τις 188. Από το 2020 καταγράφεται μια σταδιακή αποκλιμάκωση, φτάνοντας στο 2024 για το οποίο προβλέπονται συνολικά 180 ημέρες εργασίας για το κράτος, επίδοση που είναι η χαμηλότερη φορολογική επιβάρυνση από το 2007, όταν το αντίστοιχο μέγεθος ήταν 177 ημέρες.

Ανάμεσα στα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε. η Ελλάδα έχει την 11η μικρότερη φορολογική επιβάρυνση, συνυπολογίζοντας τα ελλείμματα, βελτιώνοντας την επίδοσή της κατά 10 θέσεις σε σχέση με το 2022, όταν βρισκόταν στην 21η θέση.

Σχολιάζοντας τα φετινά αποτελέσματα, ο γενικός διευθυντής του Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών Νikos Ρώμπαπας δήλωσε ότι «η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης που καταγράφεται τα τελευταία χρόνια στην Ημέρα Φορολογικής Ελευθερίας είναι μια θετική εξέλιξη πρώτα απ' όλα για τους πολίτες και τα νοικοκυριά που αντιμετωπίζουν το κύμα της ακρίβειας. Η φορολογική αυτή ελάφρυνση, που αποτελεί και βασικό άξονα των προτάσεων που κατέθεσαν οι ειδικοί εμπειρογνώμονες στο πλαίσιο της αξιολόγησης της οικονομικής ελευθερίας της χώρας μας, αναμένεται να βελτιώσει τη θέση της Ελλάδας και στον δείκτη οικονομικής ελευθερίας και να ενισχύσει περαιτέρω τις νέες επενδύσεις, την απασχόληση και την ευημερία».

Μειώθηκε ο ρυθμός αύξησης των δαπανών για φάρμακα

Μια νέα ψηφιακή πλατφόρμα παρακολούθησης της φαρμακευτικής δαπάνης σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, στην οποία θα έχουν πρόσβαση και οι φαρμακευτικές εταιρείες, παρουσίασε χθες η ηγεσία του υπουργείου Υγείας στους εκπροσώπους της φαρμακευτικής αγοράς. Πρόκειται για μια πλατφόρμα που αναπτύχθηκε για λογαριασμό του ΕΟΠΥΥ με στόχο να υπάρξει διαφάνεια στην καταγραφή των δεδομένων της κατανάλωσης φαρμάκων ανά σκεύασμα και ανά εταιρεία, αλλά και να διευκολύνει τις προβλέψεις για το πώς θα κινηθεί η φαρμακευτική δαπάνη και κατ' επέκταση η διακύμανση των επιστροφών του clawback προς το ελληνικό Δημόσιο. Κάθε φαρμακευτική εταιρεία με ειδικούς κωδικούς θα έχει πρόσβαση στα δεδομένα που αφορούν τα σκευάσματά της αλλά και, υπό προϋποθέσεις, στη θεραπευτική κατηγορία που την ενδιαφέρει.

Κατά τη διάρκεια της σχετικής συνάντησης, η ηγεσία του υπουργείου παρουσίασε στοιχεία και για την εξέλιξη της φαρμακευτικής δαπάνης του πρώτου πενταμήνου του 2024 αλλά και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη συγκράτησή της. Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, το πρώτο δίμηνο του 2024 η δαπάνη ήταν αυξημένη κατά 14,9% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2023.

Ο ρυθμός αύξησης της δαπάνης (ιδιωτικά φαρμακεία και φαρμακεία του ΕΟΠΥΥ) φαίνεται να συγκρατήθηκε τους επόμενους τρεις μήνες ως αποτέλεσμα μέτρων που ελήφθησαν, όπως η κατάργηση της εξίσωσης της λιανικής τιμής με την τιμή αποζημίωσης στα γενόσημα φάρμακα, κόφτες και έλεγχος στη συνταγογράφηση. Ετσι, για το πρώτο πεντάμηνο του 2024 η ποσοστιαία μεταβολή της δαπάνης περιορίστηκε στο 9,62%, σε 1,970 δισ. ευρώ το διάστημα Ιανουάριος έως Μάιος 2024, έναντι 1,797 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2023. Η μεγαλύτερη αύξηση φέτος αφορά τα φάρμακα υψηλού κόστους που διακινούνται από τα φαρμακεία του ΕΟΠΥΥ: η σχετική δαπάνη ήταν το πρώτο πεντάμηνο του 2024 στα 905,5 εκατ. ευρώ, έναντι περίπου 770,236 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2023, ήτοι αύξηση της τάξης του 17,6%.

Για μια μεγάλη πρόοδο που συντελέστηκε το τελευταίο πεντάμηνο έκανε λόγο ο υπουργός Υγείας Αδωνις Γεωργιάδης μετά τη συνάντηση και προσέθεσε πως «αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η κατάσταση με τις ελλείψεις στα φάρμακα από εδώ και μπρος θα βελτιώνεται διαρκώς. Στόχος του υπουργείου Υγείας είναι ο εξής: ο κάθε ασθενής στην Ελλάδα να βρίσκει το φάρμακό του». Ο υπουργός Επικρατείας Ακης Σκέρτσος, ο οποίος συμμετείχε στη συνάντηση, εστίασε στη δημιουργία της πλατφόρμας σημειώνοντας ότι «προσφέρει διαφάνεια και προβλεψιμότητα και μπορεί να εγγυηθεί μια πιο εύρυθμη λειτουργία της αγοράς φαρμάκων προς όφελος των πολιτών». Στη συνάντηση συμμετείχαν επίσης η αναπληρώτρια υπουργός Ειρήνη Αγαπηδάκη, ο υφυπουργός Μάριος Θεμιστοκλέους, ο γ.γ. Αρης Αγγελής, και από την πλευρά της φαρμακευτικής αγοράς εκπρόσωποι της Πανελλήνιας Ενωσης Φαρμακοβιομηχανίας, του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος, του PhARMA Innovation Forum Greece και του Συλλόγου Αντιπροσώπων Φαρμακευτικών Ειδών και Ειδικοτήτων.

ΠΕΝΝΥ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Εξαρση φοροδιαφυγής στην ηπειρωτική Ελλάδα

Πρώτη η Πελοπόννησος, περιορίστηκε στα νησιά λόγω των εκτεταμένων ελέγχων

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Στην ηπειρωτική Ελλάδα φαίνεται ότι έχει μεταφερθεί η φοροδιαφυγή στην εστίαση, στα καφέ-μπαρ και στα καταστήματα λιανικής, με πρώτη την Πελοπόννησο που προσελκύει τα τελευταία χρόνια πολλούς τουρίστες τόσο Ελληνες όσο και ξένους.

Η μη έκδοση απόδειξης δεν αποτελεί εξαίρεση στην περιοχή, αλλά κανόνα, με τους ιδιοκτήτες εστιατορίων να προσκομίζουν στους πελάτες δελτία παραγγελιών (αντί αποδείξεων), ενώ δεν λείπουν και οι «συναλλαγές». Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που το ποσό το οποίο πρέπει να καταβληθεί ανέρχεται στα 50 ευρώ γίνεται μια έκπτωση 5 ευρώ, φυσικά χωρίς απόδειξη. Ετσι λοιπόν ο καταστηματάρχης κερδίζει τον ΦΠΑ, ενώ το εισόδημα μπαίνει στην τσέπη του αφορολόγητο.

Μπορεί λοιπόν όλα τα εμβληματικά μέτρα να έχουν τεθεί σε πλήρη λειτουργία (διασύνδεση ταμειακών με POS, ηλεκτρονικά βιβλία κ.λπ.) και να συμβάλλουν στην προσπάθεια περιορισμού της φοροδιαφυγής, ωστόσο δεν «πιάνουν» τη μη έκδοση αποδείξεων.

Ιδιοκτήτες εστιατορίων αντί απόδειξης δίνουν στους πελάτες τους δελτία παραγγελιών.

Αντίθετα, στα νησιά φαίνεται ότι έχει εμπεδωθεί κάποιο κλίμα φορολογικής συμμόρφωσης καθώς οι καλοκαιρινές αποβάσεις ελεγκτών και τα λουκέτα έχουν φοβίσει τους καταστηματάρχες. Το περυσινό έτος είχε καταγραφεί ρεκόρ λουκέτων στα νησιά, όπως για παράδειγμα στην Ανδρο και στην Πάρο. Φέτος τα πρώτα στοιχεία δείχνουν ότι σε αυτά τα δύο νησιά κόβουν αποδείξεις.

Λαϊκές αγορές

Εκτός από τη μη έκδοση αποδείξεων, πρόβλημα καταγράφεται και στις λαϊκές αγορές. Τα συνεργεία του υπουργείου Ανάπτυξης είναι εξαφανισμένα (ΔΙΜΕΑ). Η ΔΙΜΕΑ είναι η αρμόδια αρχή για τη διενέργεια των ελέγχων, τη βεβαίωση παραβάσεων και την επιβολή των προστίμων. Για παράδειγμα, σε λαϊκή αγορά στην περιοχή του Παπάγου ο παραγωγός επικαλέστηκε, όταν πελάτης ζήτησε να πληρώσει με κάρτα, ότι το POS δεν είναι συνδεδεμένο με την ταμειακή καθώς η ΑΑΔΕ καθυστερεί τις διαδικασίες (!) και ως εκ τούτου πρέπει να πληρώσει με μετρητά. Ισως εάν ο παραγωγός ήταν υποχρεωμένος να έχει μια ταμπέλα αντίστοιχη με αυτήν που υπάρχει στα καταστήματα που αναγράφει ότι ο πελάτης δεν υποχρεούται να πληρώσει εάν δεν λάβει απόδειξη, θα βοηθούσε. Η ταμπέλα θα πρέπει, δηλαδή, να αναγράφει ότι ο πελάτης δεν υποχρεούται να πληρώσει όσους αρνούνται την πληρωμή με κάρτα. Παράλληλα, τα αρμόδια υπουργεία θα πρέπει να προχωρήσουν σε μια καμπάνια ενημέρωσης των πολιτών για τη χρήση της κάρτας στις λαϊκές αγορές και στα ταξί.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, στους επαγγελματίες που δεν αποδέχονται τα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής ή δεν έχουν εγκαταστήσει POS, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ύψους 1.500 ευρώ. Τα πρόστιμα επιβάλλονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου της υπηρεσίας στην οποία υπάγονται τα ελεγκτικά όργανα που διαπίστωσαν την παράβαση. Σε περίπτωση που η υπηρεσία στην οποία υπάγονται τα ελεγκτικά όργανα δεν είναι αρμόδια για την επιβολή κύρωσης, τα πρόστιμα επιβάλλονται με απόφαση του οργάνου της υπηρεσίας που είναι αρμόδια για την επιβολή κύρωσης, στην οποία διαβιβάζεται η σχετική έκθεση ελέγχου.

Το σχέδιο ελέγχων

Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται το θερινό σχέδιο της εφορίας, με τους ελεγκτές βρίσκονται σε τουριστικές και νησιωτικές περιοχές της χώρας. Οι έφοδοι, όπως αναφέρουν από τη φορολογική διοίκηση, σε τουριστικούς προορισμούς θα πραγματοποιούνται από κλιμάκια ελεγκτών άλλων περιοχών. Αυτό σημαίνει ότι η χωρική αρμοδιότητα παύει να υφίσταται, όπως και το περυσινό έτος. Η κεντρική υπηρεσία θα εκπονεί σχέδιο αιφνιδιαστικών εφόδων για τις επόμενες 48 ή 72 ώρες και κλιμάκια ελεγκτών θα κάνουν «απόβαση» είτε με πλοία της γραμμής είτε με αεροπλάνα.

Στο στόχαστρο μπαίνουν οι επιχειρήσεις και τα καταστήματα με στόχο να διαπιστωθεί εάν οι διασυνδέσεις ταμειακών μηχανών και POS λειτουργούν κανονικά, εάν διαβιβάζουν ηλεκτρονικά τις αποδείξεις στο ηλεκτρονικό σύστημα της ΑΑΔΕ και εάν εκδίδουν αποδείξεις.

Σε όσες επιχειρήσεις διαπιστωθεί αλλοίωση των μηχανισμών ή εντοπιστούν επιχειρήσεις που δεν εκδίδουν αποδείξεις, θα επιβάλλονται λουκέτα. Σημειώνεται ότι το επιχειρησιακό πλάνο προβλέπει σε ετήσια βάση τη διενέργεια τουλάχιστον 42.000 μερικών, επιτόπιων ελέγχων.

Μπορεί τα ψηφιακά μέτρα να έχουν τεθεί σε πλήρη λειτουργία (διασύνδεση ταμειακών με POS, ηλεκτρονικά βιβλία κ.λπ.) και να συμβάλλουν στη μείωση της φοροδιαφυγής, ωστόσο δεν «πιάνουν» τη μη έκδοση αποδείξεων. Τα παζάρια με ή χωρίς απόδειξη, με έκπτωση στον λογαριασμό, δεν είναι δυνατόν να εντοπιστούν από την εφορία.

Εντόπισαν παράνομες πισίνες μέσω AI

Στην τελική ευθεία για να βρεθούν οι παράνομες πισίνες που δεν έχουν δηλωθεί στην εφορία και δεν υπάρχει σχετική άδεια από την πολεοδομία βρίσκεται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων. Εφόσον διαπιστωθεί ότι είναι αδήλωτες θα επιβληθούν τσουχτερά πρόστιμα, ενώ θα χρειασθεί να υποβληθούν τροποποιητικές δηλώσεις, καθώς η πισίνα αποτελεί τεκμήριο διαβίωσης, ενώ θα πρέπει να διορθωθούν και τα στοιχεία του Ε9 ανεβάζοντας τον λογαριασμό του ΕΝΦΙΑ. Η διαδικασία ξεκίνησε πριν από περίπου έναν χρόνο με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης (AI), όταν άρχισε η σάρωση σε όλη τη χώρα για να εντοπιστούν οι αδήλωτες πισίνες. Χρησιμοποιώντας αεροφωτογραφίες και έναν ειδικό αλγόριθμο εντόπισε στον δορυφορικό χάρτη τα μπλε σημεία και στη συνέχεια ξεχώρισε τις πισίνες από τα γήπεδα μπάσκετ. Πλέον η ΑΑΔΕ έχει όλα τα στοιχεία για τις πισίνες και θα ξεκινήσει τις διασταυρώσεις στο Κτηματολόγιο και στις φορολογικές δηλώσεις για να βρει τους φορολογουμένους που δεν τις έχουν δηλώσει.

Εργαζόμενοι πιεσμένοι και ανασφαλείς

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Μεγάλη αβεβαιότητα, έντονη οικονομική ανασφάλεια και αυξημένο φόρτο εργασίας βιώνουν καθημερινά οι εργαζόμενοι, σύμφωνα με έρευνα της PWC, με αποτέλεσμα να εκτιμούν πως στο άμεσο μέλλον θα αλλάξουν εργοδότη. Σε αυτό το πλαίσιο, δεν είναι τυχαίο που δίνουν προτεραιότητα στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους και ελπίζουν ότι οι νέες τεχνολογίες όπως η GenAI θα δώσουν ώθηση στην επαγγελματική τους εξέλιξη.

Οπως χαρακτηριστικά επισημαίνει ο Director, Head of Workforce Transformation, PwC Ελλάδας Κωνσταντίνος Τάκος, «είναι σαφές πως η τεχνολογία μετασχηματίζει ριζικά όχι μόνο τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η εργασία αλλά και τις απαιτούμενες

Τι δείχνει έρευνα της PwC στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 56.000 εργαζόμενοι από 50 χώρες.

από πλευράς των εργαζομένων δεξιότητες».

Για να συμπληρώσει βέβαια, πως «και οι επιχειρήσεις με τη σειρά τους καλούνται να αρχίσουν να αναλαμβάνουν προληπτικές δράσεις στα προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων, με μεγαλύτερους βαθμούς διαφάνειας και συν-διαμόρφωσης με τους ίδιους τους εργαζομένους».

Αναλυτικά, οι εργαζόμενοι βρίσκονται σε εγρήγορση, αναζητώντας νέες ευκαιρίες, εμφανίζονται να δίνουν προτεραιότητα στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους για να εξελίξουν την καριέρα τους εν μέσω αυξανόμενου φόρτου εργασίας και έντονης εργασιακής αβεβαιότητας και να υιοθετούν την τεχνητή νοημοσύνη.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την έρευνα της PwC «Global Workforce Hopes & Fears Survey 2024», στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 56.000 εργαζόμενοι από 50 χώρες και περιοχές, σχεδόν οι μισοί (45%) δηλώνουν ότι ο φόρτος εργασίας τους έχει αυξηθεί σημαντικά τον τελευταίο χρόνο, ενώ σχεδόν τα δύο τρίτα (62%) δηλώνουν ότι ο ρυθμός των αλλαγών στην εργασία έχει αυξηθεί κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

Περισσότεροι από ένας στους τέσσερις (28%) δηλώνουν ότι είναι πολύ ή εξαιρετικά πιθανό να αλλάξουν εργοδότη τους επόμενους 12 μήνες –ποσοστό υψηλότερο σε σύγκριση με το 2022– περίοδο κατά την οποία εμφανίστηκε το φαινόμενο της «Μεγάλης παραίτησης» (το αντίστοιχο ποσοστό τότε ήταν 19%). Οι εργαζόμενοι δίνουν προτεραιότητα στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων: Το 46% συμφωνεί πολύ ή αρκετά με τη δήλωση ότι οι εργοδότες τους παρέχουν αρκετές ευκαιρίες για την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων.

Πάνω από το 80% των εργαζομένων που χρησιμοποιούν τη νέα τεχνολογία της GenAI καθημερινά αναμένουν ότι θα κάνει τον χρόνο τους στη δουλειά πιο αποδοτικό τους επόμενους 12 μήνες. Οι μισοί (49%) αναμένουν ότι θα οδηγήσει σε υψηλότερους μισθούς.

Η πίεση από το αυξημένο κόστος ζωής μειώνεται ελαφρώς: το ποσοστό των εργαζομένων που δηλώνουν ότι τους περισσεύουν χρήματα κάθε μήνα φτάνει στο 45%, έναντι 38% το 2023. Ωστόσο, το 52% δηλώνει ότι εξακολουθεί να είναι οικονομικά πιεσμένο.

Σχεδόν οι μισοί εργαζόμενοι (45%) δηλώνουν ότι ο φόρτος εργασίας τους έχει αυξηθεί τους τελευταίους 12 μήνες. Παράλληλα, σχεδόν τα δύο τρίτα (62%) δηλώνουν ότι έχουν βιώσει περισσότερες αλλαγές στην εργασία τους τον τελευταίο χρόνο σε σύγκριση με τους 12 μήνες που προηγήθηκαν, ενώ τα δύο πέμπτα (40%) αναφέρουν ότι οι καθημερινές αρμοδιότητές τους έχουν αλλάξει σε μεγάλο ή πολύ μεγάλο βαθμό. Μάλιστα, σχεδόν οι μισοί (44%) δεν κατανοούν τον σκοπό των αλλαγών.

Περισσότεροι από ένας στους τέσσερις (28%) δηλώνουν ότι είναι πολύ ή εξαιρετικά πιθανό να αλλάξουν εργοδότη τους επόμενους 12 μήνες, ποσοστό υψηλότερο σε σύγκριση με το 2022, περίοδο κατά την οποία εμφανίστηκε το φαινόμενο της «Μεγάλης παραίτησης».

Περιορισμένη πτώση με χαμηλό τζίρο στο Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε κατά 0,97% και έκλεισε στις 1.407,03 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Καθαρά πτωτική ήταν η συνεδρίαση στο Χρηματιστήριο Αθηνών την Τρίτη, με τις πιέσεις να εντείνονται λίγο μετά τα μέσα της ημέρας, καθώς οι επενδυτές προχώρησαν σε ρευστοποιήσεις των βραχυπρόθεσμων κερδών τους και ειδικά στις τράπεζες που είχαν «τρέξει» τη Δευτέρα.

Το αρνητικό κλίμα που επικράτησε και στις ευρωπαϊκές αγορές δεν έδωσε πολλά περιθώρια για κάτι καλύτερο στο Χ.Α., ενώ δεν βοήθησε επίσης και η νέα έκθεση της J.P. Morgan, στην οποία η αμερικανική τράπεζα προχώρησε σε υποβάθμιση της στάσης της στην ελληνική αγορά από θετική σε ουδέτερη.

Είναι ξεκάθαρο πως το επενδυτικό κλίμα παραμένει εύθραυστο, ενώ η μεταβλητότητα αποτελεί το κύριο συστατικό των αγορών αυτή τη στιγμή ενόψει τόσο του δεύτερου γύρου των γαλλικών εκλογών την Κυριακή και των εκλογών στη Βρετανία αυτή την εβδομάδα, όσο και των προεδρικών εκλογών στις ΗΠΑ τον Νοέμβριο. Οι αναλυτές επισημαίνουν συνεπώς πως η κατάλληλη επενδυτική στρατηγική είναι οι επιλεκτικές τοποθετήσεις, καθώς οι προβλέψεις για το β΄ εξάμηνο του 2024 παραμένουν «θολωμένες» από γεωπολιτικούς ή/και πολιτικούς κινδύνους για την Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

Ο τραπεζικός δείκτης υποαπέδωσε, με απώλειες 2,11% στις 1.229,51 μονάδες.

Ετσι, στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.407,03 μονάδες με πτώση 0,97%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε σε μειωμένα επίπεδα και στα 79,16 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης κατέγραψε απώλειες 1,03% στις 3.422,41 μονάδες, ενώ στο -0,63% έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης στις 2.249,05 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με πτώση άνω του 2% έκλεισαν οι Aegean και Βιοχάλκο, ενώ το 1% ξεπέρασαν οι απώλειες σε ΔΑΑ, ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ, ΕΥΔΑΠ και Coca-Cola.

Ανοδο κατέγραψαν μόνο τέσσερις τίτλοι, η Σαράντης, η οποία ξεχώρισε με κέρδη 2%, ο ΟΤΕ με κέρδη 0,37%, η HELLENiQ ENERGY που έκλεισε στο +0,26% και η Metlen με +0,28%. Ο τραπεζικός δείκτης υποαπέδωσε, με απώλειες 2,11% στις 1.229,51 μονάδες, με την Εθνική Τράπεζα να υποχωρεί κατά 3,10%, την Τράπεζα Πειραιώς να ακολουθεί με απώλειες 2,01%, ενώ στο -1,95% έκλεισε η Alpha Bank και στο -1,29% η Eurobank.

Το β΄ εξάμηνο ξεκίνησε με την επενδυτική κοινότητα να έχει επικεντρώσει την προσοχή της στις γαλλικές εκλογές, προσπερνώντας επί του παρόντος τον πόλεμο στην Ουκρανία και την κρίση στη Μέση Ανατολή, σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος επενδύσεων της Κύκλος Χρηματιστηριακή. Το αποτέλεσμα του πρώτου γύρου έφερε σαφές προβάδισμα για την Εθνική Συσπείρωση της Μαρίν Λεπέν, αλλά όλα θα κριθούν στον δεύτερο γύρο της προσεχούς Κυριακής σε σχέση με τη σύνθεση της Εθνοσυνέλευσης και τη μορφή που θα διαμορφωθεί στην κυβερνητική συγκατοίκηση στη Γαλλία.

Οι αγορές ωστόσο εκτίμησαν ότι το ενδεχόμενο μιας ακροδεξιάς πλειοψηφίας δεν είναι πιθανό, με συνέπεια την ανοδική κίνηση των δεικτών στις ευρωπαϊκές αγορές στη συνεδρίαση της Δευτέρας. Παραμένει ωστόσο αβέβαιος ο φιλοευρωπαϊκός χαρακτήρας της νέας κυβέρνησης αλλά και η δημοσιονομική πολιτική της, η οποία ωστόσο δεν έχει περιθώρια να είναι πιο χαλαρή, προσθέτει ο κ. Τζάνας.

Το επενδυτικό κλίμα παραμένει εύθραυστο, ενώ η μεταβλητότητα αποτελεί το κύριο συστατικό των αγορών αυτή τη στιγμή ενόψει τόσο του δεύτερου γύρου των γαλλικών εκλογών την Κυριακή και των εκλογών στη Βρετανία αυτή την εβδομάδα, όσο και των προεδρικών εκλογών στις ΗΠΑ τον Νοέμβριο.

Πιέσεις στην Ευρώπη στη σκιά του πληθωρισμού

Ανακόπηκε χθες η αισιοδοξία που επικράτησε στις ευρωπαϊκές αγορές τη Δευτέρα, πρώτη ημέρα μετά τον πολιτικό σεισμό στη Γαλλία, καθώς τα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα καταδεικνύουν πως ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη έχει μεν αποκλιμακωθεί σε σύγκριση με τον Μάιο, αλλά παραμένει σε υψηλότερο επίπεδο από το περασμένο έτος. Η εξέλιξη τροφοδοτεί εκ νέου τον προβληματισμό για το κατά πόσον θα προχωρήσει η ΕΚΤ σε περαιτέρω χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής. Οπως επισήμανε ο Τζακ Αϊλεν Ρέινολντς, αναλυτής της Capital Economics, «το γεγονός ότι ο πληθωρισμός παραμένει επίμονος στον τομέα των υπηρεσιών, που είναι ευαίσθητος στις συνθήκες στο εσωτερικό μέτωπο, σημαίνει πως η ΕΚΤ έχει κάθε λόγο να επιδείξει σύνεση και προσοχή».

Παράλληλα, εντείνεται και η πολιτική αβεβαιότητα σε σχέση με τις βουλευτικές εκλογές στη Γαλλία, με αποτέλεσμα τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια να κλείσουν στο κόκκινο και να υποχωρήσουν στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο εβδομάδων. Η ανησυχία για την έκβαση του δεύτερου γύρου των βουλευτικών εκλογών στη Γαλλία κυριαρχεί στην αγορά καθώς πλησιάζουμε προς την Κυριακή, ιδιαιτέρως στη γαλλική αγορά, και οι επενδυτές έχουν στραμμένο το βλέμμα στην τελική έκβαση των εκλογών και στο τι θα σημαίνει το αποτέλεσμα για τον επιχειρηματικό κόσμο.

Σχολιάζοντας ο Τζόσουα Μαχόνι, αναλυτής της Scope Markets, τόνισε ότι «οι πολιτικοί τριγμοί εξακολουθούν να διατηρούν πίεση στην αγορά και τώρα βλέπουμε να επιστρέφει η ανησυχία μια και πλησιάζουμε προς τον τελικό γύρο των εκλογών στη Γαλλία». Ετσι το χρηματιστήριο του Παρισιού κινήθηκε πτωτικά, με τον δείκτη CAC 40 να κλείνει με μικρές απώλειες 0,30%, ενώ μεγαλύτερες ήταν οι απώλειες του δείκτη Xetra DAX της Φρανκφούρτης, που έκλεισε με υποχώρηση 0,69%. Ομοίως ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με υποχώρηση 0,56% και ο πανευρωπαϊκός Eurostoxx 600 με υποχώρηση 0,42%. Ανάμεσα στους κλάδους που σημείωσαν τη μεγαλύτερη υποχώρηση ήταν αυτός των ασφαλιστικών εταιρειών, με τις μεγαλύτερες απώλειες να καταγράφουν οι κολοσσοί Munich Re, Swiss Re, Beazley, Hiscox και Lancashire. Τη μεγαλύτερη πτώση παρουσίασε η Beazley υποχωρώντας 5,2%, όταν ενισχύθηκε ο τυφώνας «Μπέριλ» στη νότια Καραϊβική. Ανοδο σημείωσε, πάντως, χθες ο κλάδος του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, ακολουθώντας τις τιμές του πετρελαίου καθώς το Brent σημείωσε άνοδο 0,3% στα 86,86 δολ. το βαρέλι.

REUTERS, BLOOMBERG

Μεγαλύτερες ήταν οι απώλειες του δείκτη Xetra DAX της Φρανκφούρτης, που έκλεισε με υποχώρηση 0,69%.

Προβληματισμός για το κατά πόσον θα προχωρήσει η ΕΚΤ σε περαιτέρω χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	100,88	0,2684
ALCOA CORP	40,44	1,864
ALTRIA GROUP	46,06	0,0652
AMAZON COM	197,315	0,0583
AMER EXPRESS C	234,15	0,1454
AMER INTL GROU	74,74	0,3356
AMGEN	309,58	-0,4598
APPLE INC	219,26	1,158
BANK OF AMERIC	40,25	0,5999
BAXTER INTL IN	32,92	-0,4235
BOEING CO	185,744	-0,5121
BRISTOL MYERS	40,64	-1,5981
CAMPBELL SOUP	45,31	0,0884
CATERPILLAR IN	327,4	-0,5105
THE CIGNA GP O	325,69	-0,1778
CHEVRON	155,99	-0,3386
CISCO SYSTEMS	47,05	-0,9891
CITIGROUP	64,1	1,0563
CERVECERIAS	11,03	-1,0762
COCA-COLA CO	63,015	-0,4188
COLGATE PALMOL	95,9	0,3768
DANAOS CORP	91,325	-0,7553
DIANA SHIPPING	2,925	-0,1706
DOW INC	52,485	-0,2755
DUPONT DE NMOU	79,16	-0,1388
GLBL X EM MR E	27,02	0,037
ENTERGY CP	106,15	0,3877
EXXON MOBIL	114,075	-0,7698
FEDEX CORP	297,3	-0,462
FORD MOTOR CO	12,795	0,2743
INTL BUS MACHI	176,04	0,5368
GENERAL DYNAMI	285,7812	-0,7256
GE AEROSPACE O	162,545	2,2489
GOLDM SACHS GR	460,86	-0,6039
HALLIBURTON CO	33,68	0,7478
HARTFORD FINL	99,81	-0,0801
HP INC	34,475	-1,4155
HOME DEPOT INC	333,9	-0,6812
INTEL CORP	30,705	-0,4377
JOHNSON JOHNSO	145,96	-0,3278
JPMORGAN CHASE	206,22	0,3748
LAZARD INC ORD	39,12	0,9288
MCDONALD'S COR	248,56	-0,572
MERCK & CO	127,23	-0,5238
MICROSOFT CP	455,51	-0,2671
3M COMPANY	100,88	0,2684
MORGAN STANLEY	98,85	-0,3126
NIKE INC CL B	75,62	-1,5749
NORFOLK SOUTHE	214,245	0,0864
PFIZER INC	27,735	-1,7186
PROCTER & GAMB	163,21	0,3011
ROCKWELL AUTOM	264,77	-0,2825
SCHLUMBERGER L	46,405	-0,3757
SOUTHERN	77,42	0,5455
STEALTHGAS	7,49	-2,2831
**SEE<TEN>	0	0
UNISYS CORP	4,195	1,3285
UNITEDHEALTH G	495,69	0,2102
US BANCORP	39,46	0,5607
VERIZON COMMS	40,9545	-1,8819
WALT DISNEY CO	97,1	-0,9588
WELLS FARGO &	60,395	-0,3218
WALMART INC	67,73	0,3705

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	2392	-1,501
A.B.FOOD	2466	-1,202
ADMIRAL GRP	2540,956	-1,204
ASHTEAD GRP.	5154	-1,648
ANTOFAGASTA	2083	-1,42
AVIVA	469,4	-1,492
ASTRAZENECA	12086	-1,772
BABCOCK INTL	512	-0,486
BAE SYS.	1268	-0,314
BARCLAYS	211,3	-1,149
BR.AMER.TOB.	2433	-0,734
BARRATT DEVEL.	477,9	0,021
BERKELEY GP.HL	4642	0,476
BR.LAND	407,2	-0,245
BUNZL	2992	0,201
BP	484,4	1,296
BURBERRY GRP	847,6	-1,739
BT GROUP	136,65	-2,937
COCACOLA HBC A	2684	-0,297
CARNIVAL	1281,5	0,195
CENTRICA	136,1	-0,475
COMPASS GROUP	2143	-1,381
CAPITA GROUP	13,24	0,303
CRH	5630	-2,426
DCC	5565	-0,179
DIAGEO	2465,5	-0,665
DIRECT LINE	195	-0,915
EXPERIAN	3693,4445	0,356
EASYJET	445,3999	-1,135
FRESNILLO	551,5	-1,956
GLENCORE	465,55	0,985
GSK	1503,5	-1,474
HIKMA	1845	-1,178
HAMMERSON	27,74	-0,858
HARGREAVES LAN	1122	-0,444
HSBC HLDGS.UK	690,3	-0,289
INTL CONSOL AI	164,85	0,244
INTERCON. HOTE	8168	-0,269
3I GRP.	3045	1,976
IMP.BRANDS	2013,941	-0,69
INTERTEK GROUP	4742	0,169
ITV	80,431	0,688
JOHNSON MATTHE	1578	0,19
KINGFISHER	248,575	-0,239
LAND SECS.	628,648	-0,317
LEGAL&GEN.	226,9	-0,917
LLOYDS GRP.	55,08	-1,223
MARKS & SP.	1	-1,144
MONDI	1500	-1,736
NATIONAL GRID	893	0,858
NEXT	9046	-0,811
PRUDENTIAL	708	-1,26
PERSIMMON	1384,5	1,276
PEARSON	977,4	-0,63
RELX	3575	-0,056
RIO TINTO	5170	-1,223
ROLLS-ROYCE HL	446,6	-1,458
SAINSBURY(J)	250,4	-2,87
SCHRODERS	365,6	0,605
SAGE GRP.	1075	0,14
ST.JAMES'S PLA	543,463	-0,911
SMITHS GROUP	1691	-0,705
SMITH&NEPHEW	973	-0,267
SSE	1785,5	-0,75
STAND.CHART.	715,791	-2,677
SEVERN TRENT	2351	-1,796
TRAVIS PERKINS	765	0
TESCO	305,1	-0,944
TAYLOR WIMPEY	145,1	0,591
UNILEVER	4312	-0,852
UTD. UTILITIES	966,6817	-2,837
VODAFONE GRP	68,96	-1,822
WPP	714,6001	-0,473
WHITBREAD	2921,335	-0,88

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	49,78	-1,19
RICHEMONT N	141,1	0,39
GEBERIT N1	531	0,34
NOVARTIS N	96,46	-0,27
ROCHE HOLDING	248,5	-0,64
SGS N	79,6	-0,62
SWATCH GROUP I	185,45	0,27
ADECCO N	30,26	0,4
JULIUS BAER N	51,18	0,27
GIVAUDAN N	4282	-0,46
NESTLE SA	92,52	0,7
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	506	-0,49
SWISS RE N	107,95	-3,96
UBS GROUP N	26,98	0
ZURICH INSURAN	476,8	-1,24

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	216	-3,5
ALLIANZ SE	258,7	-3,8
BASF SE	44,72	0,33
BAY MOT WERKE	88,02	-1,12
BEIERSDORF	136,6	0,05
BAYER N AG	25,855	-0,315
COMMERZBANK	14,52	-0,085
CONTINENTAL AG	52,52	-0,52
DEUTSCHE BANK	15,22	-0,186
DT BOERSE N	190,75	0,25
DT LUFTHANSA A	5,75	-0,006
DT TELEKOM N	23,51	-0,17
E.ON SE NA	12,115	-0,09
FRESENIUS MEDI	35,69	-0,19
FRESENIUS SE	28,41	0,11
HEIDELBERG MAT	94,96	-1,48
HENKEL AG&CO V	82,72	-0,42
INFINEON TECH	34,14	-0,225
K S NA	12,575	-0,015
MERCK KGAA	150	-2,05
MUENCH. RUECK	451,7	-15,2
RWE AG	32,15	-0,45
THYSSENKRUPP A	4,084	-0,009
VOLKSWAGEN VZ	105,75	-0,3
VONOVIA SE	26,24	-0,21
SIEMENS N	174,84	-2,28
SAP SE	185,2	-0,48

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	38,32	0,31
AEGON	5,804	-0,89
ABN AMRO BANK	15,71	0,29
AKZO NOBEL	56,2	0,04
ARCELORMITTAL	21,14	-0,7
ASML HOLDING	965,9	1,22
GALAPAGOS	23,46	0,09
HEINEKEN	90,02	0,25
ING GROEP	16,284	-0,45
KPN KON	3,586	-0,64
NN GROUP	44,53	1,34
IMCD	128,8	-0,69
RANDSTAD	42,87	0,14
RELX	42,22	-0,05
VOPAK	38,86	0,94
WOLTERS KLUWER	153,95	0,26

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA	1,86	1,88
AZIMUT HLDG	22,34	22,23
ENEL	6,59	6,56
ENI	14,53	14,53
GENERALI	23,65	23,81
GEOX	0,58	0,58
INTESA SANPAOL	3,53	-1,44
MEDIOBANCA	14,09	14,09
RCS MEDIAGROUP	0,74	0,75
PRYSMIAN	57,88	56,86
SNAM	4,12	4,18
TELECOM ITALIA	0,23	0,23
TENARIS	14,39	14,25
TERNA	7,20	7,30
UNICREDIT	35,72	-1,34

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	5641	-2,49
ASAHI GROUP HL	5675	-1,18
ASTELLAS PHARM	1590	-0,56
BRIDGESTONE CO	6322	0,21
CANON INC	4354	-0,5
CASIO COMPUTER	1201,5	-0,83
CITIZEN WATCH	1075	0,94
CREDIT SAISON	3328	2,18
DAIWA SEC GROU	1227	1,57
SUBARU	3410	1,31
FUJIFILM HOLDI	3762	0,59
FUJITSU	2517	0,48
HINO MOTORS	418	-5,43
HITACHI	3601	-1,45
HONDA MOTOR	1720	0,44
IHI	4805	5,91
ISUZU MOTORS	2131	0,24
KAWASAKI HVY I	6110	1,51
KAJIMA CORP	2781,5	0,14
KEIO	3733	0,57
KOBE STEEL	1996,5	0,88
KONICA MINOLTA	445,2	0,2
JTEKT	1119,5	0,67
MITSUB UFJ FG	1729	3,88
MITSUBISHI COR	3148	1,58
MITSUBISHI ELE	2567,5	2,37
MITSUBISHI MOT	443,2	-0,43
NEC CORPORATIO	13245	-2,43
NIKKON HLDG	3639	-1,11
NIKON CORP	1626	0,28
NISSUI CORP	5675	0,1
NISSAN MOTOR C	545,9	-0,15
NOMURA HOLDING	922	0,88
NISSAN CHEMICA	5097	2,14
NIPPON PAPER I	960	
OBAYASHI CORP	1912	0,58
ODAKYU ELEC RA	1556	0,48
OJI HOLDINGS	634,8	0,78
OSAKA GAS	3543	1,43
RICOH CO LTD	1375,5	0,73
SECOM	9497	-0,62
SEVEN & I HLDG	1960	0
SHARP CORP	930,1	-4,76
SHIMIZU CORP	903,5	-0,19
SHISEIDO	4588	-4,95
SONY GROUP COR	13640	0,81
SMFG	10725	2,63
SUMITOMO CHEM	344,7	0,58
SUZUKI	1415	-1,87
TAISEI CORP	5951	0,39
TDK CORPORATIO	9865	-0,09
TOBU RAILWAY	2708,5	0,11
TOKIO MARINE H	6005	2,67
TORAY INDUSTRI	761,5	0,38
TREND MICRO	6531	1,15
TOPY INDS LTD	2489	-0,16
TORAY INDUSTRI	761,5	0,38
TOYOBO	1054	-0,28
TOYOTA MOTOR C	3290	0,83
YAMAHA CORP	3766	-0,53

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	38,22	0,08
AIR LIQUIDE	162,88	0,16
ALSTOM	16,10	-0,12
AXA	31,14	-0,38
BNP PARIBAS	61,23	-0,71
BOUYGUES	30,73	0,29
CAPGEMINI	190,30	0,32
CARREFOUR	13,51	0,86
CASINO GUICHAR	3,61	3,22
CREDIT AGRICOL	12,97	-0,99
DANONE	57,80	0,17
DASSAULT SYSTE	34,50	0
L'OREAL	405,65	-1,6
L.V.M.H.	709,60	-0,34
LAGARDERE	20,85	-0,71
MICHELIN	34,98	-3,1
PERNOD RICARD	127,60	0,51
KERING	329,35	-1,98
PUBLICIS GROUP	98,18	0,97
RENAULT	49,10	1,76
SAINT-GOBAIN	74,50	0
SANOFI	90,44	-1,54
SCHNEIDER ELEC	224,60	-0,33
SOCIETE GENERA	22,47	-0,6
SODEXO	81,65	-4,73
TF1	7,66	-0,13
THALES	151,50	-0,33
VEOLIA ENVIRON	28,30	-0,56

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	38,44	-4,1874
AENA SME	188,2	0
ACERINOX	9,75	-0,1025
ACCIONA	105,6	-6,5487
AMADEUS	61,9	-0,9917
BBVA	9,4	-1,0526
BANKINTER	7,642	-0,6759
CAIXABANK	4,99	-1,0706
DSTR INT ALIME	0,0126	0,8
ENDESA	17,77	-0,2526
ENAGAS	12,79	-9,2908
FERROVIAL	36,26	-0,5485
FOMENTO DE CON	13,32	-6,7227
GRIFOLS	7,958	-2,0674
IBERDROLA	12,185	-1,0958
INT AIRLINES G	1,9395	0,4142
INDRA SISTEMAS	18,99	-2,3148
INDITEX	45,25	-1,4161
MAPFRE	2,126	-2,1179
MERLIN PROP	10,5	0,4785
ARCELORMITTAL	21,15	-0,7042
REPSOL	15,13	1,646
BCO DE SABADEL	1,82	-1,7013
BANCO SANTANDE	4,3235	-2,7881
SACYR	3,338	0,4212
TELEFONICA	3,924	-1,4813
TECNICAS REUN	13,14	0,9992

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0729	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,0479
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	173,31	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4727
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,8014
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,185	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,3829
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4590	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	17570,19
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,84755	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	4,0411
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	395,60	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	89,5417
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,3250	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1488,26
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9769	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	19,6825
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,4170	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	5,0630
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9697	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7693
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	149,30	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	63,097
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,4795	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4569
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	35,0707	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	39,526
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6120	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	19,8161

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2024	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0749
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8446
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4592
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2140

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	493,10	591,70
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	258,80	310,60
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	66.400	79.600
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	66,40	79,60

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	492,79	593,70
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	492,79	593,70
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	492,79	588,35

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.407,03	1.420,83	-13,80	-0,97%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.422,41	3.457,99	-35,58	-1,03%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	13.358,85	13.445,10	-86,25	-0,64%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.873,86	3.894,19	-20,33	-0,52%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.249,05	2.263,35	-14,30	-0,63%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	816,97	825,86	-8,89	-1,08%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.607,87	1.624,21	-16,34	-1,01%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.045,21	2.054,34	-9,13	-0,44%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.608,73	2.634,33	-25,60	-0,97%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.229,51	1.256,00	-26,49	-2,11%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.283,74	5.312,78	-29,04	-0,55%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.779,75	5.902,97	-123,22	-2,09%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.608,70	4.619,85	-11,15	-0,24%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.071,66	5.098,30	-26,64	-0,52%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	6.286,49	6.287,83	-1,34	-0,02%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.121,46	6.157,73	-36,27	-0,59%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	4.832,82	4.921,14	-88,32	-1,79%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡ. ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.009,84	5.010,95	-1,11	-0,02%

* Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοινώνουν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές θα ισχύσουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	34.695.207,26
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.938.079,89
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.792.084,46
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.214.990,94
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	4.142.293,78
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.669.269,92
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.288.229,26
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.085.650,38
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	2.510.897,68
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.397.021,25
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.141.361,93
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.196.087,57
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	847.773,70
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	711.506,37
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	662.097,29
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	631.013,90
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	355.314,08
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	292.239,36
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	195.687,43
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	177.616,52
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	175.778,01
ΥΔΡΕΥΣΗ	168.131,37
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	167.246,25
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	165.472,87
Α.Ε.Ε.Α.Π. ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	147.263,48
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	122.635,23
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	91.952,75

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
MINERVA (ΚΟ)	0,660	14,78%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	7,698	-3,10%
ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	2,000	7,53%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3,230	-3,00%
ΑΒΑΞ (ΚΟ)	1,406	4,30%	VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	5,730	-2,72%
ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	2,240	2,28%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2,705	-2,70%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	11,200	2,00%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	11,260	-2,51%
ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	1,610	1,90%	BRIQ PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ)	1,850	-2,12%
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,235	1,82%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3,518	-2,01%
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	8,180	1,49%	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜ. (ΚΟ)	1,560	-1,95%
ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν. - MODA BAGNO (ΚΟ)	3,100	1,31%	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,860	-1,90%
CPI (ΚΟ)	0,628	1,29%	KPI - KPI (ΚΟ)	11,250	-1,75%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,73	-2,72
CENER	(CENERGY HOLDINGS SA)	9,8	-0,41
TITC	(TITAN)	28,65	-0,69
EEE	(COCA COLA HBC)	31,5	-1,38
OTE	(OTE)	13,56	0,37
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	11,26	-2,51
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	19,51	0
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	11,2	2
ΔΑΑ	(ΔΙΕΘΝ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘ.)	7,716	-1,68
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,49	-0,2
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	16,4	-0,61
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	35,46	0,28
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	6,74	-0,15
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,86	-1,9
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,56	-1,95
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	26,72	-0,15
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	7,698	-3,1
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	3,518	-2,01
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	2,07	-1,29
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	7,84	0,26
ΟΤΟΕΛ	(AUTOHELLAS)	11,4	-0,35
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	5,41	-1,64
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	14,67	-0,47
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	23,06	-0,86
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	11,18	-0,18

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	10.734.634,22	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	0,67%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	10.158.796,83	MINERVA (ΚΟ)	0,33%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	8.385.202,11	CPI (ΚΟ)	0,28%
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.938.079,89	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,28%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜ. (ΚΟ)	4.875.601,26	INTRAKAT (ΚΟ)	0,23%
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	4.792.084,46	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,19%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	4.214.990,94	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	0,18%
JUMBO (ΚΟ)	4.142.293,78	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,15%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	3.085.650,38	GALAXY COSMOS MEZZ PLC (ΚΟ)	0,14%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.853.547,84	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜ. (ΚΟ)	0,13%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	237	818	4.818
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	2	2	1.037
FTSE/Χ.Α. Large Cap	235	816	3.778
MSCI GREECE REBASED	0	0	3
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	893	9.337	452.024
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	13	76	23.283
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	19	65	3.506
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	133	2.950	161.208
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	11	21	758
AUTOHELLAS (ΚΟ)	2	4	149
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	8	26	604
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	3	10	96
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	26	176	3.959
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	8	10	3.621
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	8	24	4.331
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	39	1.047	14.479
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	10	27	4.231
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	5	1.044
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	18	86	13.236
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	3	20	5.841
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	7	19	4.938
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	28	51	7.447
INTRAKAT (ΚΟ)	1	1	2.347
JUMBO (ΚΟ)	6	26	514
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	8	46	7.013
MIG (ΚΟ)	9	32	5.056
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	0	0	96
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	17	63	999
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	211	1.344	13.793
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	5	16	3.029
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	3	3	75
ΟΤΕ (ΚΟ)	7	21	5.597
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	74
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	176	2.671	101.428
ΔΕΗ (ΚΟ)	51	159	31.217
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	1	185
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	20	220	23.876
TITAN CEMENT (ΚΑ)	1	1	222
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	40	116	3.772
Δικαιώματα σε Δείκτες	6	82	952
FTSE/Χ.Α. Large Cap	6	82	952
Δικαιώματα σε Μετοχές	3	15	435
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	0
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	5	76
ΟΤΕ (ΚΟ)	2	10	23
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	220
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	116
Συνολική Δραστηριότητα	1.139	10.252	458.229

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 2 Ιουλίου 2024

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	2,6100	2,6600	2,6442	0,4130	50.031	2,6400	2,6500	2,6500	0,76
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	4,0000	4,0900	4,0656	7,7510	20.524	4,0800	4,0900	4,0600	1,25
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	1,1100	1,1400	1,1353	2,8940	20.200	1,1300	1,1400	1,1350	2,25
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0880	0,0990		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,0565	0,0595		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,1000	3,1000	3,1000	2,2710	12	3,0200	3,1000	3,1000	0,65
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,8600	1,9000	1,8767	-2,3260	3.440	1,8600	1,9800	1,9000	0,00
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,1480		
MINE	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0180	0,0190		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)	0,0450	0,0450	0,0450	0,0000	20.000	0,0405	0,0495	0,0450	0,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0165	0,0195		
ΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0700	0,0740		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,4100	0,4400		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (EM)						0,0000	0,0390		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0405		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0100		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0090		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0025	0,0030		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0190	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0215	0,0240	0,0222	-0,0310	96.877	0,0215	0,0220	0,0215	-4,44
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ""" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1,2200	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0200	0,0210		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0920	0,0920	0,0920	0,2750	11.500	0,0820	0,0920	0,0920	3,37
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0450	0,0530		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7800	0,8400		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	3,6000	3,6000	3,6000	18,9430	1.038	3,4000	3,6000	3,6000	0,00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0840	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0500		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)	0,1580	0,1580	0,1580	-0,2000	7.000	0,1530	0,1640	0,1580	-1,25
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						1,0000	1,1000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,8400	0,8500	0,8467	1,5190	6.000	0,8300	0,8500	0,8400	-1,18
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,2820	0,3380		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						3,6200	3,6400		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0400	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						2,2400	2,3200		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	0,2500	0,2520	0,2501	-0,3900	10.500	0,2400	0,2500	0,2500	-1,57
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0,9500	0,9550	0,9504	-4,9610	3.500	0,9550	0,9950	0,9500	-5,00
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2840	0,2840	0,2840	-0,6620	3.364	0,2840	0,3140	0,2840	-2,07
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC (Σ)						0,0000	1,0800		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD	0,1280	0,1290	0,1285	0,1480	104.000	0,1220	0,1280	0,1280	0,79
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)						0,0000	0,1380		
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,2620	0,2740	0,2702	-0,7840	29.403	0,2720	0,2900	0,2740	-1,44
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0780	0,0810		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0960	0,1060		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,8700	0,8800	0,8764	-2,3620	1.724	0,8800	0,8900	0,8700	-3,33
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2080		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0005	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0545	0,0570		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ETMA1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1	100,2000	100,2000	100,2000	14,1180	22.000	100,2000	103,4500	100,2000	0,15
ETMA2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	100,2000	100,2000	100,2000	20,0000	30.000	100,2000	101,0000	100,2000	0,20

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγγυήσεις προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Οι γιατροί μελετούν τώρα τη ΔΕΠΥ ενηλίκων

Ελλειψη εκπαίδευσης και οδηγιών για τη διάγνωση και αντιμετώπιση μιας από τις πιο κοινές ψυχιατρικές διαταραχές

Της **ΚΡΙΣΤΙΝΑ ΚΑΡΟΝ**

Λίγο πριν εγκαταλείψει το πανεπιστήμιο, η Κέιτι Μαρς άρχισε να ανησυχεί μήπως έχει διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ). «Η πλήξη μού δημιουργούσε έντονη αναστάτωση μέσα μου», λέει η Μαρς, που τώρα είναι 30 ετών και ζει στο Πόρτλαντ του Ορεγκον. «Με το ζόρι πήγαινα στα μαθήματα. Και όταν πήγαινα, ένιωθα ότι είχα πολύ συσσωρευμένη ενέργεια. Σαν να έπρεπε να κινούμαι συνέχεια». Ετσι ζήτησε αξιολόγηση για ΔΕΠΥ, αλλά τα αποτελέσματα, προς έκπληξή της, ήταν ασαφή. Δεν επέστρεψε ποτέ στη σχολή. Και μόνο αφού ζήτησε ξανά βοήθεια, τέσσερα χρόνια αργότερα, διαγνώστηκε από έναν ειδικό στη ΔΕΠΥ.

Η ΔΕΠΥ είναι μία από τις πιο κοινές ψυχιατρικές διαταραχές στους ενήλικες. Ωστόσο, ελλιπής είναι η εκπαίδευση σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησής της και δεν υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές κλινικής πρακτικής στις ΗΠΑ για τη διάγνωση και τη θεραπεία ασθενών που δεν είναι πλέον παιδιά. Χωρίς σαφείς κανόνες, ορισμένοι πάροχοι, αν και με καλές προθέσεις, απλώς «το βρίσκουν στην πορεία», λέει ο δρ Ντέιβιντ Γ. Γκούντμαν, επίκουρος καθηγητής Ψυχιατρικής και Συμπεριφορικής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Τζονς Χόπκινς. «Χρειαζόμαστε απεγνωσμένα κάποια καθοδήγηση στον τομέα αυτό», λέει η δρ Γουέντι Ουέιτς, ψυχίατρος στην Talkiatry, μια διαδικτυακή εταιρεία ψυχικής υγείας.

Συμπτώματα

Η ΔΕΠΥ ορίζεται ως μια νευροαναπτυξιακή διαταραχή, που ξεκινάει στην παιδική ηλικία και συνήθως χαρακτηρίζεται από απροσεξία, αποδιοργάνωση, υπερκινητικότητα και παρορμητικότητα. Οι ασθενείς γενικά κατηγοριοποιούνται σε τρεις τύπους: υπερκινητικοί και παρορμητικοί, απρόσεκτοι ή συνδυασμός των δύο. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία, περίπου το 11% των παιδιών ηλικίας 5 έως 17 ετών στις ΗΠΑ έχει διαγνωστεί με ΔΕΠΥ. Και εκτιμάται ότι περίπου το 4% των ενηλίκων πάσχει από τη διαταραχή. Ωστόσο, μόλις πριν από δύο δεκαετίες οι περισσότεροι πάροχοι ψυχικής υγείας «δεν πίστευαν πραγματικά στη ΔΕΠΥ των ενηλίκων», λέει ο Γκούντμαν. Τώρα, ως επί το πλείστον, αυτό δεν ισχύει πλέον. Και κατά τη διάρκεια της πανδημίας οι συνταγές ψυχοδιεγερτικών φαρμάκων, που χρησιμοποιούνται κυρίως για τη θεραπεία της ΔΕΠΥ, «αυξήθηκαν απότομα», ιδίως μεταξύ των νεαρών ενηλίκων και των γυναικών, σύμφωνα με μελέτη που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό JAMA Psychiatry τον Ιανουάριο.

Κατά τη διάγνωση της πάθησης οι πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης βασίζονται στην πέμπτη έκδοση του Διαγνωστικού και Στατιστικού Εγχειριδίου Ψυχικών Διαταραχών (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders ή DSM), του επίσημου εγχειριδίου ψυχικών διαταραχών της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρείας, το οποίο περιέχει μια σχετικά αυθαίρετη απαίτηση: για να πληρούνται τα διαγνωστικά κριτήρια της ΔΕΠΥ θα πρέπει να υπάρχουν σημαντικά συμπτώματα, όπως σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά περιβάλλοντα

Τα άτομα που πάσχουν από τη συγκεκριμένη νευροαναπτυξιακή ασθένεια κατηγοριοποιούνται σε τρεις τύπους: υπερκινητικοί και παρορμητικοί, απρόσεκτοι ή συνδυασμός των δύο.

και πριν από την ηλικία των 12 ετών ο ασθενής να ξεχνούσε συχνά ή να διέκοπτε συνεχώς τους άλλους. Ομως, κάποιες φορές οι μεγαλύτεροι σε ηλικία ασθενείς δεν θυμούνται συμπτώματα από την παιδική τους ηλικία.

Η Τζούντι Σάντλερ, 62 ετών, που ζει στο Λίνκολνβιλ του Μέιν, διαγνώστηκε με ΔΕΠΥ όταν έφτασε κοντά στα 55, μετά τη συνταξιοδότησή της από τη δουλειά της ως δασκάλα: ήταν η πρώτη φορά στη ζωή της που ένιωσε ότι δεν μπορούσε να κάνει τίποτα. Ηθελε να γράψει, αλλά όταν καθόταν να συγκεντρωθεί, αμέσως είχε την παρόρμηση να σηκωθεί και να κάνει κάτι άλλο: «Θα βάλω πλυντήριο», σκεφτόταν. «Και μετά θα βγάλω τον σκύλο βόλτα».

Οταν δούλευε βοηθήθηκε από το «υπερδομημένο» πρόγραμμά της. Ομως, με τη συνταξιοδότησή της λέει ότι «ξαφνικά ένιωσα σαν να μου είχαν τραβήξει το χαλί κάτω από τα πόδια».

Ασθενείς όπως η Σάντλερ εμπίπτουν σε μια γκρίζα ζώνη. Δεν θυμάται να είχε σημαντικά συμπτώματα στο σχολείο ή στο σπίτι. Ο επί 33 χρόνια σύζυγός της, ωστόσο, είχε παρατηρήσει συμπτώματα εδώ και χρόνια: ήταν συχνά ξεχασιάρα, για παράδειγμα, και της ήταν δύσκολο να μειώσει τους ρυθμούς της. «Η διάγνωση είναι δύσκολη υπόθεση, κυρίως σε άτομα ιδιαίτερα ενεργητικά και έξυπνα», λέει ο Γκούντμαν.

Το DSM περιλαμβάνει εννέα συμπτώματα απροσεξίας και εννέα συμπτώματα παρορμητικότητας - υπερκινητικότητας, βάσει των οποίων αξιολογείται αν ένας ενήλικας ή ένα παιδί έχει ΔΕΠΥ.

Το DSM δεν περιλαμβάνει επισήμως συμπτώματα που σχετίζονται με τη συναισθηματική απορρύθμιση, δηλαδή όταν κάποιος δυσκολεύεται να διαχειριστεί τη διάθεσή του. Επίσης, δεν αναφέρει επίσημα την ελλειμματική εκτελεστική λειτουργία ή τις δυσκολίες στον προγραμματισμό, στην οργάνωση και την αυτορρύθμιση. Ομως, μελέτες έχουν δείξει ότι αυτά είναι μερικά από τα πιο κοινά συμπτώματα που εμφανίζουν οι ενήλικες με ΔΕΠΥ, λέει ο Ράσελ Ράμσεϊ, ψυχολόγος που αντιμετωπίζει περιστατικά ενηλίκων με ΔΕΠΥ. Ο Γκούντμαν συνεργάζεται με τον Ράμσεϊ και άλλους ειδικούς στη ΔΕΠΥ από όλο τον κόσμο, για την ανάπτυξη των πρώτων κατευθυντήριων γραμμών των ΗΠΑ για τη διάγνωση και τη θεραπεία ενηλίκων με ΔΕΠΥ, σε συνεργασία με την Αμερικανική Επαγγελματική Εταιρεία ΔΕΠΥ και Συναφών Διαταραχών.

Περίπου το 11% των παιδιών ηλικίας 5 έως 17 ετών στις ΗΠΑ και το 4% των ενηλίκων έχουν διαγνωστεί με ΔΕΠΥ.

Πολλά βήματα

Για τους ενήλικες, μια σωστή διάγνωση της ΔΕΠΥ απαιτεί συνήθως πολλά βήματα: μια συνέντευξη με τον ασθενή, ένα ιατρικό και αναπτυξιακό ιστορικό, ερωτηματολόγια συμπτωμάτων και, αν είναι δυνατόν, συζητήσεις με άτομα από το περιβάλλον του ασθενούς, όπως ο/η σύζυγος. «Δεν υπάρχει σύντομος δρόμος», λέει ο δρ Λέναρντ Α. Αντλερ, καθηγητής Ψυχιατρικής στην Ιατρική Σχολή Γκρόσμαν του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης, μιλώντας στο συνέδριο της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρείας. Ενώ όλοι έχουν κάποιο πρόβλημα συγκέντρωσης ή είναι ανήσυχοι κατά καιρούς, προσθέτει, σημασία έχει το πόσο επίμονα και σημαντικά είναι τα συμπτώματα και πόσο συχνά εμφανίζονται ή έχουν υπάρξει επιβαρυντικά στη ζωή του ασθενούς. Αυτό είναι που βοηθάει τους γιατρούς να αποφασίσουν αν όντως υπάρχει ΔΕΠΥ.

Ωστόσο, διάφοροι παράγοντες μπορεί να δυσκολέψουν τη διάγνωση. Οσοι θεωρούν τους εαυτούς τους συστηματικούς χρήστες της ψηφιακής τεχνολογίας είναι πιο πιθανό να αναφέρουν συμπτώματα ΔΕΠΥ, σύμφωνα με την έρευνα. Και υπάρχει το δίλημμα «η κότα ή το αυγό;», λέει η Ουέιτς. Τα άτομα με ΔΕΠΥ είναι πιο πιθανό να χρησιμοποιούν την ψηφιακή τεχνολογία περισσότερο από τον μέσο όρο; Ή ανέπτυξαν ΔΕΠΥ λόγω της χρήσης της τεχνολογίας;

Τα άτομα με ΔΕΠΥ είναι επίσης πιθανό να έχουν άλλη συνυπάρχουσα πάθηση, όπως διαταραχή χρήσης ουσιών, κατάθλιψη ή άγχος, γεγονός που μπορεί να καταστήσει δύσκολο τόσο για τους γιατρούς όσο και για τους ασθενείς να καταλάβουν αν τα συμπτώματα είναι αποτέλεσμα της ΔΕΠΥ, ιδίως εάν καλύπτουν το ένα το άλλο.

ΝΕΟ VOLKSWAGEN TIGUAN

Διαθέσιμο στην κυπριακή αγορά

Το ολοκαίνουργιο Tiguan βρίσκεται στους εκθεσιακούς χώρους της Unicars και είναι έτοιμο να προσφέρει μία μοναδική οδηγική εμπειρία. Η τρίτη γενιά του SUV της Volkswagen έχει επανασχεδιαστεί πλήρως και βελτιωθεί σε όλους τους τομείς: νέα υβριδικά συστήματα μετάδοσης κίνησης με αμιγώς ηλεκτρική αυτονομία 113 km κάνουν αυτό το SUV πιο αποδοτικό από ποτέ. Ένα νέο και αναβαθμισμένο cockpit παρέχει ακόμη περισσότερες ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές. Η τελευταία γενιά Park Assist αυτοματοποιεί την οδήγηση μέσα και έξω από τους χώρους στάθμευσης. Ο νέος προσαρμοζόμενος μηχανισμός κίνησης DCC Pro βελτιστοποιεί την άνεση και τη δυναμική. Χαρακτηριστικά όπως η λειτουργία μασάζ για τα μπροστινά καθίσματα και οι νέοι προβολείς IQ.LIGHT HD matrix έχουν προέλθει από το premium μοντέλο Touareg. Η βασική έκδοση του Tiguan με τον mild hybrid κινητήρα είναι διαθέσιμη με τιμή για το λανσάρισμα (launch edition) 32.900€.

Η σχεδίαση είναι Tiguan και Volkswagen, αλλά εξακολουθεί να είναι εντελώς νέα. Ένα ξεχωριστό χαρακτηριστικό είναι το υψηλότερο και πιο ισχυρό μπροστινό μέρος με τους στάνταρ ενσωματωμένους προβολείς LED. Ενδιάμεσα, μια οριζόντια μπάρα καλυμμένη με γυαλί με προαιρετικά ενσωματωμένη λωρίδα LED αντικαθιστά την παραδοσιακή μάσκα. Το Tiguan διατίθεται προαιρετικά με τους νέους προβολείς IQ.LIGHT HD matrix. Αυτό το σύστημα φωτισμού υψηλής τεχνολογίας με 38.400 LED πολλαπλών pixels προέρχεται από το Touareg. Επιπροσθέτως, μια οριζόντια λωρίδα LED μεταξύ των πίσω φώτων δίνει έμφαση στο πλάτος του νέου πίσω άκρου του Tiguan. Μοντέρνος σχεδιασμός cockpit, βασισμένος στα σχόλια των πελατών. Η Volkswagen έχει επίσης επανασχεδιάσει πλήρως το εσωτερικό του Tiguan. Με τα υλικά υψηλής ποιότητας και το υψηλό πρότυπο φινιρίσματος, καταρρίπτει τα συμβατικά όρια της κατηγορίας. Επιπλέον, τα στοιχεία του τελευταίου modular infotainment matrix (MIB4) συγχωνεύονται για να δημιουργήσουν ένα σαφώς σχεδιασμένο και στενά ενσωματωμένο cockpit που είναι

αναβαθμισμένο στη λειτουργία. Το Tiguan διατίθεται στην κυπριακή αγορά σε τρεις εκδόσεις: την Life, την Elegance και την Rline. Το νέο Tiguan εντυπωσιάζει με την πρώτη ματιά και ήρθε για να θέσει νέα υψηλότερα στάνταρντς ποιότητας στην κατηγορία του. Είναι διαθέσιμο για δοκιμαστική οδήγηση σε όλους τους εκθεσιακούς χώρους της Unicars.

ΠΑΣΥΚΑΦ

Εκστρατεία για μαστογραφία και γυναικολογικό έλεγχο

Ο ΠΑΣΥΚΑΦ ενημερώνει αυτή την περίοδο για τον γυναικολογικό έλεγχο που περιλαμβάνει τον έλεγχο των μαστών και το Τεστ ΠΑΠ, προτρέποντας τις γυναίκες να είναι τυπικές στην προστασία της υγείας τους και να μην αναβάλλουν τις εξετάσεις τους.

Ο έλεγχος των μαστών είναι σημαντικός για την πρόληψη και τη διάγνωση του καρκίνου του μαστού, ο οποίος αποτελεί τον πρώτο σε συχνότητα εμφάνισης καρκίνο στις γυναίκες στην Κύπρο. Ο έλεγχος των μαστών περιλαμβάνει:

Αυτοεξέταση των μαστών από την ηλικία των 20 ετών, αφού η κάθε γυναίκα μπορεί να ελέγχει τους μαστούς της και να παρατηρεί τυχόν αλλαγές. Μαστογραφία από την ηλικία των 45 ετών μέχρι τα 74 βάσει των ευρωπαϊκών προδιαγραφών. Μέσω ΓεΣΥ, η μαστογραφία παρέχεται σε όλες τις γυναίκες που είναι μόνιμες κάτοικοι Κύπρου, ηλικίας 45-74 ετών, κατόπιν προσωπικής πρόσκλησης της γυναίκας -και επαναλαμβάνεται κάθε δύο χρόνια.Οι ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές συνιστούν τον έλεγχο σε όλες τις γυναίκες ηλικίας 45 έως 74 ετών. Για τις γυναίκες ηλικίας 45 έως 49 ετών συνιστάται έλεγχος κάθε 2 έως 3 χρόνια, για τις γυναίκες ηλικίας 50 έως 69 ετών κάθε 2 χρόνια, και για τις γυναίκες ηλικίας 70 έως 74 ετών κάθε 3 χρόνια.

Από την άλλη, το τεστ ΠΑΠ -το οποίο επίσης παρέχεται μέσω ΓεΣΥ, στις γυναίκες μέχρι και την ηλικία των 65 ετών- είναι απαραίτητο να διενεργείται τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο σε γυναίκες όλων των ηλικιών, τόσο για πρόληψη και έγκαιρη ανίχνευση του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας όσο και για άλλων μορφών γυναικολογικού καρκίνου, ενώ συνίσταται σε γυναίκες που δεν παρουσιάζουν κάποιο σύμπτωμα ή ιστορικό, να διενεργείται ανά 2 χρόνια.Η εκστρατεία ευαισθητοποίησης για μαστογραφία και γυναικολογικό έλεγχο του ΠΑΣΥΚΑΦ θα έχει διάρκεια μέχρι τις 7 Ιουλίου. Η εκστρατεία διεξάγεται σε συνεργασία με τη Δερματολογική Αφροδισιολογική Εταιρεία Κύπρου, την Ογκολογική Εταιρεία, την Παγκύπρια Γυναικολογική και Μαιευτική Εταιρεία Κύπρου, την Παγκύπρια Εταιρεία Κολποσκόπησης και Παθολογίας Τραχήλου και την Χειρουργική Εταιρεία Κύπρου. Υπερήφανος χορηγός της εκστρατείας είναι η ΟΠΑΠ Κύπρου.

KING JASON ZANTE

Στην Exclusive Collection της Louis Hotels

Στις 29 Ιουνίου 2024, το πολυσυζητημένο King Jason Zante άνοιξε τις πόρτες του προσκαλώντας τους επισκέπτες του σ' ένα ταξίδι ηρεμίας και αναζωογόνησης. Αυτό το ξενοδοχείο αποτελεί την ποιο πρόσφατη προσθήκη στην Exclusive Collection της Louis Hotels. Βρίσκεται μέσα σε καταπράσινους ελαιώνες στο πιο όμορφο σημείο της Ζακύνθου, με θέα τον κόλπο του Τσιλιβί. Με την εξαιρετική μοντέρνα αρχιτεκτονική του, σκιασμένο από ντόπιες ελιές, αποτελεί έναν πλωτό φόρο τιμής στη μαγευτική δύναμη του νερού. Μέσα σε αυτό το μοναδικό, στοιχειώδες μεγαλείο του τόπου και του χώρου, είναι εύκολο κανείς να απολαύσει τις εμπειρίες του ήσυχου τρόπου ζωής.

Το πολύαναμενόμενο, ολοκαίνουργιο πέντε αστέρων resort, βρίσκεται σε έκταση 25.000 τ.μ. και περιβάλλεται από 10.000 τ.μ. γαλαζοπράσινου νερού, περικυκλωμένο από τη μαγευτική ομορφιά της Ζακύνθου. Ένας παράδεισος designed for adults, που προσφέρει ένα ήρεμο καταφύγιο άμεσα συνδεδεμένο με τα φυσικά στοιχεία γύρω του.

Εμπνευσμένο από το φυσικό τοπίο και με εκλεπτυσμένη αισθητική, αυτό το νέο πλωτό ξενοδοχείο υπόσχεται μια ασύγκριτη εμπειρία φιλοξενίας, όπου κάθε λεπτομέρεια είναι προσεκτικά επιμελημένη για να εξασφαλίσει την απόλυτη άνεση και χαλάρωση. Από τις εκλεπτυσμένες σουίτες, μέχρι την άψογη εξυπηρέτηση, προσκαλεί τους επισκέπτες να ζήσουν την κάθε στιγμή, αφήνοντας πίσω τους το άγχος της καθημερινότητας.

Τα ευρύχωρα δωμάτια χαρακτηρίζονται από τις απαλές αποχρώσεις του μπεζ και της άμμου.

Οι Island σουίτες προσφέρουν γαλήνια διαμονή πάνω από το νερό, με πλωτές εξωτερικές βεράντες που συνδέονται με την ευδαιμονία γύρω τους. Στις Deluxe σουίτες, η εξαιρετική θεά και η σύγχρονη διακριτική γοητεία είναι σχεδιασμένες για χαλάρωση και ηρεμία.

Καλωσορίζοντας τους επισκέπτες του σε μια συμφωνία γεύσεων και πανδαισίας, τους καλεί να απολαύσουν μια ιδιαίτερη μορφή εξυπηρέτησης που φροντίζει για τα πάντα. Στο King Jason Zante, η γαστρονομία είναι επίσης προτεραιότητα.

Για να ζήσετε μια αξέχαστη εμπειρία στο King Jason Zante, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα kingjasonzante.com.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ FREDERICK

Βράβευσε μαθητές/μαθήτριες για τα ντοκιμαντέρ τους

Σε μια γιορτή δημιουργίας και σύνδεσης με τον τόπο μέσω της τέχνης του κινηματογράφου, το Πανεπιστήμιο Frederick παραχώρησε υποτροφίες σε μαθητές και μαθήτριες που βραβεύθηκαν για τα μικρού μήκους ντοκιμαντέρ τους στο εκπαιδευτικό τμήμα του Φεστιβάλ Αρχαιολογικού, Εθνογραφικού και Ιστορικού Ντοκιμαντέρ. Το φεστιβάλ πραγματοποιήθηκε στις 15 και 16 Ιουνίου στο Σινεμά Πάνθεον, στη Λευκωσία, και στο πλαίσιό του προβλήθηκαν 24 ταινίες που δημιούργησαν μαθητές και μαθήτριες Λυκείων και Τεχνικών Σχολών από όλη την Κύπρο, κατά την εκπαιδευτική δράση ΣΥΝeΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

«Μέσα από τα ντοκιμαντέρ σας συνδεθήκατε με τις κοινότητές σας, ανακαλύψατε τη δύναμη της αφήγησης και αναδείξατε την πλούσια υφή της κοινής μας κληρονομιάς», ανέφερε, απευθυνόμενη στα παιδιά, η πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Frederick, κα Νατάσσα Φρειδερίκου, κατά την ομιλία της στην τελετή βράβευσης. «Αυτή η διαδικασία έχει εμβαθύνει την κατανόησή σας για το παρελθόν, σας βοηθά να κάνετε τις συνδέσεις με το παρόν και έχει εμπλουτίσει τις προοπτικές σας για το μέλλον».Η κα Φρειδερίκου απένειμε βραβεία, τα οποία συνοδεύονται από υποτροφίες για σπουδές στην κατεύθυνση Film Making and Digital Media, του προγράμματος Visual Communication, που προσφέρει το Τμήμα Τεχνών και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Frederick. Τα βραβεία δόθηκαν ως εξής:

1ο Βραβείο: «Η πιο γλυτζιά ευτζιά», από την Α΄ Τεχνική Σχολή Λευκωσίας.

2ο Βραβείο: «219», από το Λύκειο Αγίας Φυλάξεως Λεμεσού.

3ο Βραβείο: «Δόναξ ο Κύπριος…» Η τέχνη της Καλαμουργικής στα Λιβάδια, από το Περιφερειακό Λύκειο Λιβαδιών Λάρνακας.

Η κα Φρειδερίκου συνεχάρη τα παιδιά, τους/τις εκπαιδευτικούς που καθοδήγησαν τους μαθητές και τις μαθήτριές τους, και τον κ. Σταύρο Παπαγεωργίου, διευθυντή του φεστιβάλ, για τη σημαντική πρωτοβουλία της εκπαιδευτικής δράσης ΣΥΝeΚπαίδευση.

Ριαλτο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
προτείνει

19TH CYPRUS RIALTO WORLD MUSIC FESTIVAL

1 - 6 ΔΕΥ - ΣΑΒ
Rialto Residency @Πλάτρες
Μιχάλης Κουλουμής, Πέτρος Κουλουμής

Ο διακεκριμένοι Κύπριοι μουσικοί Μιχάλης Κουλουμής και Πέτρος Κουλουμής θα είναι οι καλλιτεχνικοί εισηγητές του Rialto Residency 2024. Μέσα από τη σύμπραξη 10 νέων ταλαντούχων Κύπριων μουσικών που έχουν προεπιλεγεί, οι Μιχάλης και Πέτρος Κουλουμής θα εστιάσουν σε δύο βασικούς άξονες που απασχολούν και τους ίδιους μέσα στην πλούσια καλλιτεχνική τους πορεία: στη σπουδή και ερμηνεία του ρεπερτορίου της κυπριακής παράδοσης (οργανικοί χοροί, φωνές και τραγούδια), καθώς και στη σύγχρονη κυπριακή δημιουργία. Με τη συνεργασία του Κοινοτικού Συμβουλίου Πλατρών.

6 ΣΑΒ 19:00 (75')
Συναυλία Rialto Residency @Πλάτρες

Το αποτέλεσμα της συνεργασίας των καλλιτεχνών που θα συμμετάσχουν στο Residency 2024 θα παρουσιαστεί σε συναυλία, το Σάββατο 6 Ιουλίου, στην Πλατεία Γλαύκου Κληρίδη στις Πλάτρες. Καλλιτεχνική επιμέλεια, συντονισμός: Μιχάλης Κουλουμής & Πέτρος Κουλουμής. Συμμετέχουν οι μουσικοί: Μιχάλης Κουλουμής, Πέτρος Κουλουμής, Κυριάκος Μαρκουλλής, Χρίστος Ισιδώρου, Δημήτρης Πήχας, Γιάννης Ματθαίου, Ειρηναίος Δημητρίου, Έλενα Νικολάου, Γιάννης Λαουτάρης, Ανδρέας Σμάγας, Στέφανος Χατζηανδρέου, Αναστασία Κοζάκου.

10 ΤΕΤ 21:00 (120')
Έξω που τα Νερά μας
Terlikkas x Fuzz Bus / Nama Dama

Η παράσταση του εμβληματικού Μιχάλη Ττερλικκά μαζί με τους μοναδικούς jazz rockers Fuzz Bus επιστρέφει με μια φρέσκια εκδοχή κυπριακών παραδοσιακών κομματιών όπως *Τρεις ελιές τζαι μια ντομάτα*, *Η βράκα*, *Ασιερόμπασμα*, καθώς και λιγότερο γνωστά τραγούδια. Η καταπληκτική Nama Dama θα ανοίξει τη βραδιά με ένα δυναμικό σετ με κομμάτια από τον επερχόμενο δίσκο της, με τίτλο *Pagan Soul*. Τους Fuzz Bus αποτελούν οι Ερμής Μιχαήλ στην κιθάρα, Αντρέας Παντελή στα πλήκτρα, Λευτέρης Μουμτζής στο μπάσο και Νικόλας Τσαγγάρης στα τύμπανα.

12 ΠΑΡ 21:00 (75')
Συναυλία Rialto Residency Concert
Μιχάλης Κουλουμής, Πέτρος Κουλουμής

Το καλλιτεχνικό αποτέλεσμα του Rialto Residency θα έχουμε την ευκαιρία να απολαύσουμε και στην Πλατεία Ηρώων. Υπό την καθοδήγηση των διακεκριμένων μουσικών Μιχάλη και Πέτρου Κουλουμή, 10 νέοι ταλαντούχοι μουσικοί συνεργάζονται για 6 μέρες στις δροσερές Πλάτρες, εστιάζοντας στη σπουδή και ερμηνεία του ρεπερτορίου της κυπριακής παράδοσης, καθώς και στη σύγχρονη κυπριακή δημιουργία.

13 ΣΑΒ 21:00 (90')
Usurum

Μετά τις χειμερινές τους συναυλίες σε όλη την Ελλάδα, οι Usurum συνεχίζουν τις εμφανίσεις τους και το καλοκαίρι. Τραγούδια από τον καινούριο τους δίσκο που κυκλοφόρησε τον Μάρτιο, καθώς και επιλεγμένα τραγούδια από τη δισκογραφία τους, συνθέτουν ένα πρόγραμμα που περνάει από τον ηλεκτρονικό ήχο στον ακουστικό και από τ...Σχεδόν δελτίο τύπου...! *«σπασμένη καρδιά χαλασμένη κονσόλα στον πόνο πως μοιάζουμε οι άνθρωποι σ' όλα»*. Μουσικοί: Λάμπρος Παπανικολάου, Φάνης Ζαχόπουλος, Κοσμάς Λαμπίδης, Σταύρος Ρουμελιώτης, Γιώργος Σταυρίδης.

17 ΤΕΤ 21:00 (100')
Μαρίνα Σάττι live

Pop, mainstream και έθνικ, σαγηνευτική, αισθησιακή αλλά και τρυφερή, κυρίαρχη και λαμπερή, η Μαρίνα Σάττι εκπροσώπησε φέτος την Ελλάδα στη Eurovision με το *ZARI* της, ξεσηκώνοντας το κοινό εντός και εκτός της χώρας ενώ παράλληλα ετοιμάζεται να μεταφέρει, σε κάθε σκηνή το καλοκαίρι, ένα δυναμικό live. Η Μαρίνα δεν σταματά ποτέ να μας εκπλήσσει, μέσα από απρόσμενες προσεγγίσεις και πειραματισμούς με pop και urban στοιχεία, δεν σταματά να αναδομεί με απαράμιλλη φρεσκάδα όλο το εύρος από την παραδοσιακή μουσική των Βαλκανίων ως την trap! Ζουρνάς, ντασούλι και 808, πολυφωνικές αλχημείες, γκάιντα και beats, trap και αισθησιασμός: η Μαρίνα Σάττι ρίχνει το Ζάρι της αυτό το καλοκαίρι και τολμά να είναι αυτή ακριβώς που νιώθει όπου κι αν βρεθεί! Συμμετέχουν: Ερασμία Μαρκίδη, Ελένη Παπαδημητρίου, Απόστολος Μπουρνιάς, Παναγιώτης Σκουτέρης, Κωνσταντίνος Γκοντινάκης, Αλέξης Μπούντρος.

19 ΠΑΡ 21:00 (60')
Krúe | Βασίλης Φιλίππου, Νικόλας Τσαγγάρης

Το Krúe είναι μια νέα συνεργασία μεταξύ του Νικόλα Τσαγγάρη και του Βασίλη Φιλίππου με αφορμή τη μελέτη ρυθμών του κόσμου, τη σύνθεση και την ηχογράφηση νέας μουσικής. Τον Ιούνιο του 2024 κυκλοφόρησαν το πρώτο τους EP με αυθεντικές συνθέσεις και αυτοσχεδιασμούς. Στη συναυλία, όπου θα πλαισιώνονται από τον συνθέτη Γιώργο Δημητρίου στους ηλεκτρονικούς ήχους θα ακουστούν κομμάτια από το EP, αλλά και νέες συνθέσεις από το τρίο. Συμμετέχουν: Νικόλας Τσαγγάρης, Βασίλης Φιλίππου, Γιώργος Δημητρίου.

19th Cyprus Rialto World Music Festival
@Πλατεία Ηρώων

Είσοδος Ελεύθερη

24
www.rialto.com.cy

ΑΝΑΛΥΣΗ / **EUROBANK**

Δημοσιονομική προσαρμογή στην Ανατολική Ευρώπη

Την εβδομάδα που διανύσαμε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Ε.) πρότεινε την εκκίνηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για επτά κράτη-μέλη, μεταξύ των οποίων δύο εκ των τριών μεγαλυτέρων οικονομιών της Ευρωζώνης (Γαλλία και Ιταλία), καθώς και για χώρες που βρίσκονται στον πυρήνα της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (Πολωνία, Ουγγαρία, Σλοβακία). Σημειώνεται ότι η Ρουμανία βρίσκεται υπό το συγκεκριμένο καθεστώς δημοσιονομικής εποπτείας από το 2020 λόγω απουσίας επαρκούς δημοσιονομικής ευθυγράμμισης, με τις πρόσφατες εαρινές οικονομικές προβλέψεις της Ε.Ε. να δείχνουν συνεχιζόμενη χαλαρή δημοσιονομική πολιτική μέχρι και το 2025.

Η εν λόγω απόφαση της Ε.Ε. έχει στην παρούσα φάση έντονα σημειολογικό χαρακτήρα, καθώς σφραγίζει το τέλος της μεταπανδημικής περιόδου, που συνοδεύτηκε από επιτρεπόμενη χαλάρωση των δημοσίων δαπανών.

Ταυτόχρονα έρχεται σε μια ιδιαίτερα σύνθετη συγκυρία, όπου κόμματα του ακροδεξιού τόξου ενισχύθηκαν στις πρόσφατες ευρωεκλογές (6-9 Ιουνίου) –επιφέροντας μη αναμενόμενες εξελίξεις, όπως οι έκτακτες βουλευτικές εκλογές στη Γαλλία στις 30.06 και 07.07– ενώ παράλληλα βρίσκεται προ των θυρών η μόλις συμφωνηθείσα ανανέωση και αλλαγή ηγεσίας στους βασικούς θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη γενική γραμματεία του ΝΑΤΟ. Καθίσταται σαφές ότι το επόμενο χρονικό διάστημα θα είναι πλούσιο σε πολιτικές ζυμώσεις σε διεθνές επίπεδο, με την Ε.Ε. να έχει ήδη θέσει στο ως άνω διαμορφούμενο πλαίσιο ζήτημα προς επιτήρηση –υπό τους νέους δημοσιονομικούς κανόνες– τη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών των χωρών-μελών.

Οι οικονομίες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, με κορωνίδες την Πολωνία και τη Ρουμανία, τόσο λόγω μεγέθους όσο και πιο χαλαρής δημοσιονομικής πολιτικής για σειρά ετών, θα βρεθούν αντιμέτωπες με ένα πιο αυστηρό δημοσιονομικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, με βάση τον δείκτη παρακολούθησης συμμόρφωσης (compliance tracker) της Ε.Ε., οι συγκεκριμένες δύο χώρες έχουν τη χαμηλότερη επίδοση μεταξύ των αναπτυσσόμενων ευρωπαϊκών χωρών για την περίοδο 2011-2023 όσον αφορά τον ισχύοντα κανόνα για το έλλειμμα, που προβλέπεται να κινηθεί άνω του ορίου 3% ως ποσοστό του ΑΕΠ μέχρι και το 2025, με αντίστοιχη αυξητική επίπτωση και στο δημόσιο χρέος κατά τα ίδια έτη.

Ειδικότερα για την Πολωνία, η έγκαιρη δημοσιονομική προσαρμογή καθίσταται πιο περίπλοκη λόγω των αυξημένων αμυντικών δαπανών, που έρχονται ως παρεπόμενο της εγγύτητάς της με το πολεμικό μέτωπο μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας αλλά και άκρως σημαντική για λόγους που συνδέονται με τον υφέρποντα γεωπολιτικό κίνδυνο.

EUROBANK RESEARCH

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο **ΘΩΜΑΣ Ο ΜΠΕΜΠΑΣ**

Ο Great Sea Interconnector και η ένωση με την Ελλάδα

Την προηγούμενη βδομάδα το μαγαζί μας συμμετείχε με τα εκλεκτά του εδέσματα στην τελετή βράβευσης των βραβείων «Γαστρονόμος». Η συνεισφορά του συγκεκριμένου θεσμού σε επιχειρήσεις σαν τη δική μας είναι σημαντική για δύο λόγους: Από τη μία, μαθαίνουμε για προϊόντα της Κύπρου που δεν γνωρίζουμε και κατά δεύτερο λόγο, μας καθοδηγούν στη διαμόρφωση της λίστας του οίνου. Φέτος είχα πάλι άγνωστες λέξεις (καλαμαράς γαρ) στην οινοποιία. Ακούσαμε για νέες ποικιλίες κρασιού όπως το «Σπούρτικο» ή «Κανέλα», η «Πρωμάρα», και δεν συμμαζεύεται. Δεν πίστευα ποτέ πως η Κύπρος έχει τόσα διαφορετικά DNA αμπελιού. Το «Σπούρτικο» πάντως έχει ενδιαφέρον, είναι ευκολόπιοτο, ελαφρύ, με χαμηλή αλκοόλη. Ό,τι πρέπει για τα ζεστά βράδια στην αυλή του μαγαζιού. Θυμάμαι πριν από δέκα χρόνια όταν στον ίδιο θεσμό παρουσίασαν ένα τυρί σαν φέτα που δεν είναι φέτα… Από τότε το «χαλίτζι», παρά το όνομά του, που δεν σε εμπνέει, έχει γίνει τόσο της μόδας που η κυρία Μαρία στη Δρούσια δεν προλαβαίνει να τα παλαιώνει. «Mon dieu» φώναξε η κυρία Αγγέλα, η socialite του μαγαζιού, μόλις άκουσε τη συζήτησή μου με τον Βαρνάβα για το χαλίτζι. «Σε λίγο θα μας πουλάτε γκουρμέ τον σουτζιούκο».

Από τα Voucheron στα Jumbo.

Μιλώντας για «λαϊκά» προϊόντα, ο κυρ Γιώργος ο συνταξιούχος τραπεζίτης μάς ενημέρωσε πως το κτίριο της πάλαι ποτέ αυτοκρατορίας «Stefanides», στην είσοδο της Λευκωσίας, ετοιμάζεται πυρετωδώς για να γίνει Jumbo. «Πού να φανταζόταν κάποιος πως στο άντρο της Vacheron Constandin θα πουλούν πλέον φουσκωτά σωσίβια και κάλτσες από την Κίνα», πρόσθεσε η κυρία Αγγέλα, για να πάρει πληρωμένη απάντηση από τον κυρ Γιώργο: «Κάποτε τα προϊόντα Jumbo είναι πιο ποιοτικά από τα απέναντι Ikea». Στη μάχη των δύο κόσμων, σουηδικού design και ελληνικής επιχειρηματικότητας, παρενέβη ο John, ο καλαμαράς σικάτος νεαρός με την πρόσβαση στο Μαξίμου. Μας ενημέρωσε πως το αθηναϊκό τρίγωνο Κολωνάκι, Μεγάλη Βρεττανία και Μαξίμου είναι έξω φρενών που η κυβέρνησή μας δεν εγκρίνει με συνοπτικές διαδικασίες τη συμμετοχή και χρηματοδότηση του Great Sea Interconnector, του καλωδίου που θα μας ενώσει ηλεκτρικά με τη μητέρα πατρίδα. «Ο Μακάριος και ο Γρίβας ήθελαν Ένωση με την Ελλάδα, ο Κληρίδης ήθελε αμυντική ένωση με τις ελληνικές αμυντικές βιομηχανικές, ο Μητσοτάκης θέλει ενεργειακή ένωση με την Κύπρο», αναφώνησε ο John. «Σε όλες τις ενώσεις με Ελλάδα τελικά οι Κύπριοι την πληρώνουν» απάντησε ο κυρ Γιώργος, για να ανάψουν τα αίματα για τα καλά πάνω από το φιλέτο πεσκανδρίτσας του Βαρνάβα. «Έρχονται και τα Goody's πάλι», είπε η κυρία Αγγέλα, θέλοντας να αλλάξει τη συζήτηση, μαζί με τα ελληνικά πανεπιστήμια, έρχεται και το κλασικό ελληνικό φοιτητικό φαγητό, σκέφτηκα από μέσα μου, για να διακόψει τη σκέψη μου ο κ. Οδυσσέας, γνωστός επιχειρηματίας που δραστηριοποιείται σε πολλούς τομείς, στενός φίλος του Αβέρωφ, που γιγαντώθηκε επί της δεκατίας Αναστασιάδη. Ο κ. Οδυσσέας με θυμό και παράπονο μας εξήγησε πως δεν θα πάμε μπροστά με αυτή την κυβέρνηση. «Ζήτησα να δω τον πρόεδρο δέκα φορές και δεν απαντά στα τηλεφωνήματα, το ίδιο και οι υπουργοί, δεν προχωρά η οικονομία έτσι. Προηγουμένως με ένα τηλεφώνημα γινόταν η δουλειά σου. Τώρα σε παραπέμπουν όλοι σε λειτουργούς και Μανδαρίνους». Η κυρία Αγγέλα η οποία ψήφισε και αυτή Αβέρωφ, έδωσε την καλύτερη εξήγηση που άκουσα για το θέμα που απασχολεί την αστική Λευκωσία. «Τι να περιμένεις από ένα πρόεδρο που δεν πίνει, και τρώει μόνο φασόλια ξεκούνια». Αχ Μαρία Σελίπα πόσο μας λείπεις.

Αισιόδοξη για τις προοπτικές των ελληνικών μετοχών η NBG Securities

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Πέντε θετικούς καταλύτες και τέσσερις σημαντικούς κινδύνους εντοπίζει η NBG Securities για τις προοπτικές των ελληνικών μετοχών, η οποία δηλώνει επιφυλακτικά θετική για την πορεία του Χρηματιστηρίου Αθηνών στο δεύτερο εξάμηνο. Η χρηματιστηριακή θεωρεί πως τα περισσότερα από τα «συστατικά» τα οποία διαμόρφωσαν και οδήγησαν τις ισχυρές επιδόσεις του Χ.Α. το 2023, καθώς και το πρώτο εξάμηνο του 2024, συνεχίζουν να υπάρχουν, και εάν απουσιάσει κάποιο σημαντικό διεθνές σοκ αναμένεται να οδηγήσουν τον Γενικό Δείκτη και πάλι πάνω από τις 1.500 μονάδες πριν από το τέλος του έτους.

Πρώτο «συστατικό» είναι η πολιτική σταθερότητα, όπως επισημαίνει. Τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών αν και στέλνουν ένα πολιτικό μήνυμα προς την κυβέρνηση, ωστόσο σηματοδοτούν ότι δεν υπάρχει καμία ανατροπή εντός της εγχώριας πολιτικής σκηνής. Η NBG Securities πιστεύει ότι αυτό σημαίνει –σε αντίθεση με πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Γαλλία– ότι ο πολιτικός κίνδυνος στην Ελλάδα παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα, διασφαλίζοντας έτσι τη συνέχεια στις δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές και στη στήριξη της χρηματιστηριακής αγοράς.

Εκτιμά ότι ο Γενικός Δείκτης θα ξεπεράσει τις 1.500 μονάδες πριν από το τέλος του έτους, εάν δεν υπάρξει κάποιο σημαντικό διεθνές σοκ.

Πρώτο «συστατικό» για την άνοδο του Χ.Α. είναι, σύμφωνα με την NBG Securities, η πολιτική σταθερότητα. Τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών αν και στέλνουν ένα πολιτικό μήνυμα προς την κυβέρνηση, δεν σηματοδοτούν αλλαγή στις δημοσιονομικές πολιτικές.

Το υποστηρικτικό μακροοικονομικό πλαίσιο αποτελεί τον δεύτερο σημαντικό παράγοντα για τις προοπτικές του Χ.Α., όπως τονίζει. Αναμένει ότι η ανάπτυξη στην Ελλάδα θα ξεπεράσει το 2% το 2024-2025 και θα υπερβεί τους μέσους όρους της Ε.Ε. λόγω της επενδυτικής δραστηριότητας, των ισχυρών συνθηκών στην αγορά εργασίας και της αύξησης των δαπανών του RRF, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη δημοσιονομική υπεραπόδοση. Αυτό το ανθεκτικό μακροοικονομικό περιβάλλον θα στηρίξει την αύξηση της κερδοφορίας των εισηγμένων, με θετικό αντίκτυπο για τις αποτιμήσεις των ελληνικών μετοχών.

Τρίτος καταλύτης είναι το γεγονός ότι η επενδυτική εμπιστοσύνη έχει επιστρέψει και η ρευστότητα της αγοράς έχει ενισχυθεί, όπως φαίνεται από την αύξηση της συναλλακτικής δραστηριότητας στο Χ.Α. (στα 140 εκατ. ευρώ ο μέσος ημερήσιος τζίρος φέτος έναντι 111 εκατ. ευρώ το 2023), καθώς και από το ισχυρό επενδυτικό ενδιαφέρον στις πρόσφατες συναλλαγές (IPO του ΔΑΑ, αποεπένδυση ΤΧΣ από την Πειραιώς, placements σε Metlen, Jumbo, HELLENiQ ENERGY, ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, Lamda Development, και το mega deal για την ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή).

Ενα άλλο «ατού» για το Χ.Α. ήταν και είναι οι ελκυστικές αποτιμήσεις των μετοχών έναντι των μετοχών της Ε.Ε. Παρά τα κέρδη του ελληνικού Χρηματιστηρίου κατά 9% από τις αρχές του έτους, τα οποία είναι ελαφρώς υψηλότερα από αυτά των βασικών ευρωπαϊκών δεικτών, οι ελληνικές μετοχές διαπραγματεύονται με έκπτωση (discount) 51% και 37% έναντι των παγκόσμιων και των ευρωπαϊκών μετοχών, αντίστοιχα, κάτι που κατά τη χρηματιστηριακή σημαίνει ότι έχουν σημαντικά περιθώρια ανόδου.

Τέλος, η ανθεκτική κερδοφορία των ελληνικών εισηγμένων αναμένεται να συνεχίσει να στηρίζει το Χ.Α., σε συνδυασμό με το υποστηρικτικό μακροοικονομικό υπόβαθρο (δηλαδή ανάκαμψη επενδύσεων, αυξανόμενη καταναλωτική ζήτηση, ισχυρός τουρισμός κ.λπ.).

«Ολοι οι παραπάνω καταλύτες παρέχουν μια διασφάλιση όσον αφορά τα θετικά θεμελιώδη στοιχεία του ελληνικού Χρηματιστηρίου ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για περαιτέρω υπεραπόδοση», όπως σημειώνει η NBG Securities.

Πάντως υπογραμμίζει πως η θετική εκτίμησή της για τις ελληνικές μετοχές βασίζεται στην προϋπόθεση ότι θα υπάρξει ομαλή εφαρμογή των σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και ιδιωτικοποιήσεων, καθώς και διαρκής πολιτική σταθερότητα και συνέχεια στις δημοσιονομικές και οικονομικές πολιτικές. Συνεπώς, σημαντικό κίνδυνο για την πορεία του Χ.Α. αποτελούν οι καθυστερήσεις στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων ή/και το ενδεχόμενο μεταρρυθμιστικής κόπωσης. Στους κινδύνους τοποθετεί και την πιθανή κλιμάκωση της κρίσης στη Μέση Ανατολή, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών και τις τουριστικές ροές. Επίσης υπογραμμίζει και τους κινδύνους από την κλιματική αλλαγή, οι οποίοι θα μπορούσαν επηρεάσουν αρνητικά τις τουριστικές ροές, την οικονομική ανάπτυξη, τον πληθωρισμό και τις αποδόσεις των επενδύσεων.

Τέλος, πρόσφατα προστέθηκαν και οι πολιτικοί κίνδυνοι στην Ευρώπη, ιδίως από τη Γαλλία, ενώ και οι εκλογές στις ΗΠΑ στις 24 Νοεμβρίου αναμένεται να ενισχύσουν τη μεταβλητότητα στις αγορές. «Πιστεύουμε ότι τέτοιες πιέσεις στο διεθνές περιβάλλον θα επηρεάσουν αρνητικά την ελληνική αγορά», καταλήγει η χρηματιστηριακή.

Κέρδη κατέγραψε το ΧΑΚ την Τρίτη

Με κέρδη έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ, με τον Γενικό Δείκτη να καταγράφει άνοδο σε ποσοστό 0,77% στις 162,74 μονάδες. Ανάλογη άνοδο 0,77% κατέγραψε και ο Δείκτης FTSE/CySE 20, κλείνοντας στις 99,00 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €341.018,16.

Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε άνοδο σε ποσοστό 0,77% στις 162,74 μονάδες.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, ο δείκτης της Κύριας Αγοράς κατέγραψε άνοδο 1,25%, των Επενδυτικών Εταιρείων 2,20% και των Ξενοδοχείων 0,54%. Με απώλειες σε ποσοστό 0,65% έκλεισε η Εναλλακτική Αγορά. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Ελληνικής Τράπεζας με €132.291,04 (άνοδος 0,76% – τιμή κλεισίματος €2,65, της Τράπεζας Κύπρου, με €83.441,67 (άνοδος 1,25% - τιμή κλεισίματος €4,06), της Δήμητρα Επενδυτική με €22.933,12 (άνοδος 2,25% – τιμή κλεισίματος €1,13), της Lordos United με €13.362 (άνοδος 0,79% - τιμή κλεισίματος €0,128) και της K+G Complex με €7.943,59 (πτώση 1,44% - τιμή κλεισίματος €0,274). Από τις μετοχές, που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 6 κινήθηκαν ανοδικά, 8 καθοδικά και 3 παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 144.

Εξάλλου, το Συμβούλιο του ΧΑΚ, σε πρόσφατη συνεδρία του επικύρωσε, με βάση το Άρθρο 184 του Νόμου του ΧΑΚ, την απόφαση για την αναστολή της διαπραγμάτευσης των μετοχών της εταιρείας ZREES FRACTION PLC ως είχε ανακοινωθεί στις 12 Ιουνίου 2024.

Υπενθυμίζεται ότι η αναστολή διαπραγμάτευσης θα έχει διάρκεια 2 μηνών (δηλαδή μέχρι τις 12 Αυγούστου 2024) ή νωρίτερα εάν η εταιρεία συμμορφωθεί με την εκκρεμούσα συνεχή της υποχρέωση που αφορά τη διατήρηση υπηρεσιών Συμβούλου Εισαγωγής, ως έχει ήδη ανακοινωθεί.